

CEDER GROEP

JAARVERSLAG 2019

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Algemene informatie	5
STICHTING CEDER GROEP	5
MISSIE EN MAATSCHAPPELIJKE OPDRACHT	5
ORGANISATIE	8
CEDERBUREAU	9
Bestuur	11
COLLEGE VAN BESTUUR	11
COLLEGE VAN RECTOREN	12
KLACHTEN	12
GEMEENSCHAPPELIJKE MEDEZEGGENSCHAP	13
LEERLINGEN	15
Personeel	25
KERNCIJFERS	25
ARBEIDSVOORWAARDELIJKE REGELINGEN	29
STRATEGISCH PERSONEELSBELEID	30
ONTWIKKELINGEN	30
UITSTROOM	33
AMBITIES ICT-ONDERWIJS	34
ICT & ONDERWIJS	34
TEAM ICT	34
VOORTGANG NIEUWBOUW HERMANN WESSELINK COLLEGE	34
SCHOONMAAK	35
HUISVESTING	35
BEDRIJFSVOERING	37
ALLOCATIE VAN MIDDELEN	37
TREASURY	37
CONTINUITEITSPARAGRAAF	39
RISICOMANAGEMENT	45
Financiële verantwoording Passend Onderwijs	48
Prestatiebox gelden – profilering onderwijs	50
Toelichting op resultaat en financiële positie	51
SAMENVATTING JAARCIJFERS	51

TOELICHTING RESULTAAT	51
TOELICHTING BALANS EN FINANCIËLE POSITIE.....	53
Raad van Toezicht	55
GOVERNANCE.....	55
ROL RAAD VAN TOEZICHT	55
WERKWIJZE RAAD VAN TOEZICHT.....	57
CONTACTEN MET DE ORGANISATIE	57
SAMENSTELLING EN FUNCTIONEREN CVB.....	58
INHOUDELIJK TOEZICHT	58
Jaarrekening	63

Voorwoord

Het jaarverslag is een goed moment voor een terugblik op het afgelopen jaar en voor een vooruitblik. Dus niet alleen: wat hebben we in het afgelopen jaar gedaan? Maar ook hoe kunnen we ons goed voorbereiden op de toekomst? Welke veranderingen komen op ons af? Hoe zorgen we ervoor dat ons onderwijs kwalitatief goed en bij de tijd blijft?

In onze strategische agenda 2019-2023 verwoorden we hoe we stap voor stap verder bouwen aan de toekomst van onze scholen. Samen gaan we als het ware op reis naar:

Succesvol onderwijs: onderwijs waarbij elke leerling samen met docenten ontdekt hoe hij of zij zo goed mogelijk kan leren. Samen werken we aan een nog betere match van de lessen met de leerbehoefte, de motivatie en het talent van elke leerling; en:

Waardenvol onderwijs: onderwijs waarbij onze leerlingen vertrouwd raken met onze gemeenschappelijke waarden. Samen werken we aan een nog sterkere verbinding van de lessen met deze waarden, die mede hun oorsprong vinden in de christelijke traditie van de Cederscholen.

Het hierboven geschetste toekomstperspectief, het doel van onze reis, is een aansporing voor ons allen om in de komende tijd ons onderwijs en onszelf als professionals nog verder te ontwikkelen. In gesprekken met collega's en bijvoorbeeld tijdens lesbezoeken op de scholen merk ik dat er veel motivatie is om dat te doen, en dat er al veel in de scholen ontwikkeld wordt. Juist omdat er al zoveel deskundigheid, inzet en betrokkenheid is, waar ik veel waardering voor heb, durf ik te zeggen: laten we allemaal nog een stap verder zetten in de ontwikkeling van ons onderwijs. Op naar een *next level*. Om goed voorbereid te zijn en te blijven op wat er in de toekomst op ons afkomt. Om onze leerlingen die nu al in de klas zitten, optimale kansen voor straks te geven. Met de uitwerking van onze strategische agenda gaan we die toekomst vormgeven.

Dat we trots mogen zijn op wat we nu al voor onze leerlingen doen, is ook gebleken uit het vierjaarlijkse inspectiebezoek vorig jaar waaruit duidelijk naar voren is gekomen dat er veel goed gaat op de Cederscholen. Zeker zijn er ook verbeterpunten. Daar wordt hard en met enthousiasme aan gewerkt.

Ook in financieel opzicht staat de Cedergroep er goed voor. Dat biedt de ruimte voor investeringen, mede ter ondersteuning van de uitwerking van onze strategische agenda. In de begroting voor 2020 zijn daarvoor de eerste afspraken gemaakt.

Positief ben ik over de stappen die zijn gezet om als Cedergroep nauwer samen te werken. Deze samenwerking is erop gericht om zowel de basis op orde te hebben en te houden binnen de vijf scholen, als elkaar te ondersteunen en van elkaar te leren. Deze samenwerking en kennisdeling vinden plaats binnen het College van Rectoren, maar ook tussen onderwijzend en ondersteunend personeel van de verschillende scholen. Bij al onze ambities past een goed Cederbureau, dat de scholen helpt bij een professionele bedrijfsvoering en bij het uitzetten van strategisch beleid, dat ons sterker maakt voor de toekomst.

Bij het afronden van dit jaarverslag zijn we allen geconfronteerd met de coronacrisis. Onze gedachten gaan in de eerste plaats uit naar degenen die ziek zijn, en die als gevolg van het virus zijn overleden, en hun nabestaanden. Voor een langere tijd zijn de scholen gesloten. Er zijn dit jaar geen centraal schriftelijke examens. Het is een uitzonderlijke periode, waarin maatregelen elkaar snel opvolgen en het dagelijks leven flink is veranderd. Ik heb bewondering voor hoe collega's zich inzetten, grotendeels op afstand, en zeker ook voor de leerlingen die onder deze omstandigheden onderwijs op afstand volgen, aan het leren zijn, of tentamens maken.

Als gevolg van deze ernstige crisis zullen we in de eerstkomende maanden prioriteit geven aan de voortgang van het onderwijs, de afronding van de schoolexamens, en de voorbereiding van het schooljaar '20-'21. Daarbij zullen we bijvoorbeeld werken aan de voorbereiding van de mogelijkheid van extra begeleiding van leerlingen die in de periode dat de scholen gesloten zijn, ondanks alle inspanning, toch achterstand hebben opgelopen. Een en ander betekent dat we projecten voor de uitwerking van de strategische agenda, en andere beleidsontwikkelingen pas later dit kalenderjaar zullen starten afhankelijk van de ontwikkeling van deze crisis.

Duco Adema
Voorzitter College van Bestuur Cedergroep

Algemene informatie

STICHTING CEDER GROEP

De stichting Ceder Groep, opgericht in het jaar 2000, is het bevoegd gezag van vijf scholen voor voortgezet onderwijs in de gemeenten Amsterdam, Amstelveen en De Ronde Venen (Mijdrecht en Vinkeveen). Voor in totaal bijna 6.000 leerlingen verzorgen de Cederscholen een breed onderwijsaanbod: vmbo-t, havo en vwo (inclusief gymnasium).

Tot de Cedergroep behoren de volgende scholen:

Brinnummer	School	Locatie	Soort onderwijs
01 TC	Hervormd Lyceum West (HLW)	Amsterdam	vmbo – havo – vwo - gymnasium
02 AR	Hervormd Lyceum Zuid (HLZ)	Amsterdam	havo – vwo
02 TE	Hermann Wesselink College (HWC)	Amstelveen	vmbo – havo – vwo - gymnasium
05 RA	VeenLanden College (VLC)	De Ronde Venen	vmbo – havo – vwo
14 VY	Christelijke Scholengemeenschap Buitenveldert (CSB)	Amsterdam	vmbo – havo – vwo

Het HLW en het HWC bieden tweetalig onderwijs (tto).

De hoofdvestiging van het VLC staat in Mijdrecht, de nevenvestiging in Vinkeveen. In Vinkeveen wordt gepersonaliseerd onderwijs (GO) in samenwerking met Kunskapsskolan aangeboden.

MISSIE EN MAATSCHAPPELIJKE OPDRACHT

Tijdens de voorbereiding van de nieuwe strategische agenda van de Cedergroep is met vertegenwoordigers vanuit de scholen gesproken over de vraag: welke belofte willen wij doen aan een Ceder leerling? Het antwoord op die vraag en daarmee de invulling van onze missie en maatschappelijke opdracht, bevat in ieder geval deze drie componenten:

- succesvol en waarde(n)vol onderwijs;
- een voorbereiding op actieve participatie in de maatschappij van de 21ste eeuw;
- iedereen is welkom (inclusiviteit).

Deze elementen zijn verwoord in de missie en maatschappelijke opdracht van de Cedergroep.

In themagroepen is gesproken over een drietal onderwerpen:

1. Onderwijsontwikkeling
2. Professionalisering van medewerkers
3. Identiteit en waarden.

Op basis van de gesprekken in deze themagroepen zijn voor deze onderwerpen ambities geformuleerd. Samen met de volgende vier andere thema's worden deze ambities in de komende jaren uitgewerkt:

4. ICT vaardig en mediawijs
5. Leerlingbegeleiding op maat
6. Kwaliteit
7. Netwerkscholen

In het najaar van 2019 is de strategische agenda afgerond, en na instemming van de GMR goedgekeurd door de RvT. De uitwerking start vanaf voorjaar 2020.

Onze missie: De Cederscholen dragen actief bij aan de ontwikkeling en ontplooiing van onze leerlingen tot jongvolwassenen, die maatschappelijk betrokken, succesvol en gelukkig zijn. Zo dragen zij – nu en in de toekomst – hun steentje bij aan onze maatschappij en zijn zij waardenvol voor zichzelf en hun omgeving.

Hoe vullen we onze maatschappelijke opdracht in?

Op de Cederscholen zijn alle leerlingen en medewerkers welkom, ongeacht hun geloofs- of levensovertuiging. We geven onze identiteit vorm op een manier die past bij de samenleving van nu. We staan open voor verschillende opvattingen en leren onze leerlingen daar mee om te gaan. We geloven in de kracht van het verschil.

Op de Cederscholen is elke leerling uniek. We gaan niet uit van de beperking van een leerling, maar zien voor elke leerling kansen. Met onze ervaring slagen we erin vele leerlingen te laten doorstromen naar het best passende schoolniveau. In de komende jaren gaan we daarmee door.

Op de Cederscholen bieden we kwalitatief goed en eigentijds onderwijs. We bereiden onze leerlingen optimaal voor op de toekomst. Ons onderwijs sluit goed aan op een vervolgopleiding, biedt hen de mogelijkheid om actief deel te nemen aan de samenleving, en maakt hen in de toekomst kansrijk op de arbeidsmarkt.

Op de Cederscholen begeleiden we onze leerlingen te ontdekken wie ze zijn en om open te staan voor een ander. We stimuleren hen om verantwoordelijke wereldburgers te worden. Daarbij raken ze vertrouwd met waarden en idealen als saamhorigheid, menselijke waardigheid, duurzaamheid en (het omarmen van) diversiteit. Onze medewerkers dragen dit dagelijks uit en hebben hierbij een voorbeeldfunctie.

Wat zijn onze ambities?

Met de richting van onze reis, ons perspectief van de toekomst voor ogen, vertalen we onze missie en maatschappelijke opdracht in de volgende ambities voor de komende jaren:

1 – Onderwijsontwikkeling

We geven prioriteit aan onderwijsontwikkeling. Op de Cederscholen hebben we de ambitie om nog beter in te spelen op de leerbehoefte, de motivatie en de talenten van elke leerling. We bouwen verder aan meer differentiatie in de les, zoeken naar manieren om het curriculum flexibeler te maken en te vernieuwen, onder andere met behulp van ICT. We willen het eigenaarschap van leerlingen vergroten. Dit draagt bij aan hun zelfstandigheid en zelfredzaamheid, en stimuleert om meer en beter te willen leren. We streven ook naar meer variëteit op het gebied van toetsing en afsluiting.

2 – Professionalisering

Met het oog op de ambitie van onderwijsontwikkeling zetten we in op verdere professionalisering van al onze medewerkers. Docenten(teams) maken daarvoor zelf keuzes, zoals scholing van ICT-vaardigheid of differentiatie in de les. De investering in nieuwe kennis en vaardigheden is echter niet vrijblijvend. Ieders inzet is nodig! Tegelijkertijd verkennen we of de bestaande ruimte voor professionalisering beter kan worden benut, en of er meer ondersteuning nodig is. Door professionalisering bouwen we verder aan zowel de onderwijskwaliteit als de ontwikkelingsmogelijkheden van medewerkers. Ook stimuleren we mobiliteit tussen de Cederscholen, zetten we op elke Cederschool de opleidingsschool voort en richten we een pool op van docententrainees. Zo maken we van de Cederscholen een aantrekkelijker werkgever op de huidige krappe arbeidsmarkt.

3 – Eigentijdse identiteit

Onze identiteit geven we een duidelijkere en meer bij de tijd passende invulling. De Cedergroep kent een christelijke oorsprong. Met oog voor die traditie werken we vanuit een waardengedreven betrokkenheid. In onze leerdoelen en leeractiviteiten maken we nog duidelijker zichtbaar hoe we onze leerlingen vertrouwd maken met onze gemeenschappelijke kernwaarden:

We begeleiden onze leerlingen om te ontdekken wie ze zijn, vooral in relatie tot anderen, met een open blik voor mensen met een andere achtergrond of cultuur.

We stimuleren onze leerlingen verder te denken dan het 'ik'. Het gaat ook om 'wij'. We geven hen mee hoe belangrijk het is dat iedereen deelneemt aan de samenleving, zich verantwoordelijk voelt voor de medemens, en voor het duurzaam doorgeven van onze aarde aan toekomstige generaties.

We moedigen onze leerlingen aan om mondig en kritisch te zijn, en we leren hen door te vragen naar het 'waarom'.

Om onze identiteit duidelijker in te vullen, starten we een dialoog, samen met ouders, leerlingen en medewerkers. Door middel van werkgroepen en sessies gaan we aan de slag met vragen over onze identiteit, over de verbinding met onze gemeenschappelijke waarden en wat dat betekent voor de profilering van de Cederscholen. Hierbij willen we vooral met elkaar in gesprek, elkaar inspireren en elkaar begrijpen. Dat is belangrijker dan het vinden van antwoorden.

De zeven genoemde thema's van de strategische agenda worden in het komende jaar uitgewerkt. We gaan dit doen door themagroepen met collega's vanuit de scholen samen te stellen, onder leiding van een thematrekker (een rector, de bestuurder of de bestuurssecretaris). Door kennis, ervaring en enthousiasme van onze medewerkers op de scholen en het cederbureau te benutten, gaan wij de komende jaren onze ambities uitwerken. Daarvoor willen we inspirerende werkvormen inzetten om met de thema's aan de slag te gaan. Vanuit de thema's kunnen ook een of meer projecten in een school worden opgestart.

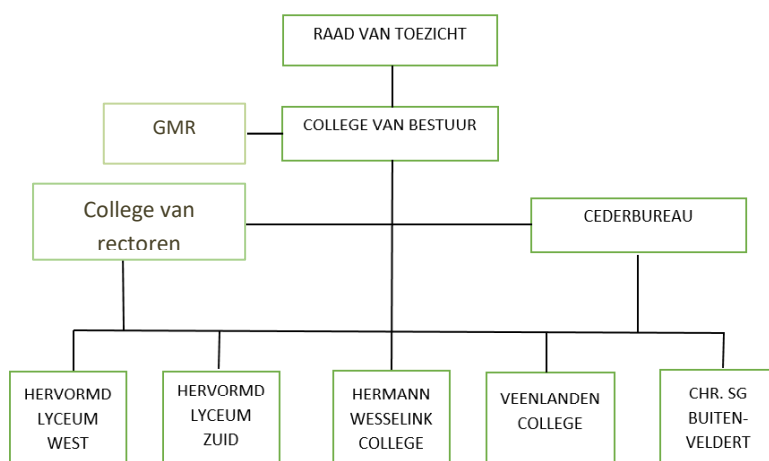
Bij het opstellen van de begroting voor 2020 zijn de investeringen gekoppeld zijn aan de jaarplannen ter uitvoering van deze strategische beleidsagenda.

ORGANISATIE

Het College van Bestuur (CvB) bestuurt de stichting en geeft leiding aan de rectoren. Het CvB legt verantwoording af over beleid en resultaten aan de Raad van Toezicht (RvT). De RvT ziet toe op het functioneren van het bestuur. Het besturingsmodel gaat uit van de integrale verantwoordelijkheid van de rectoren, binnen de bestuurlijke kaders van het CvB.

Het organogram van de Cedergroep ziet er als volgt uit:

In aansluiting op de nieuwe strategische agenda van de Cedergroep is de website geheel vernieuwd. Ook is gekozen voor een nieuw logo. In plaats van de Cederboom prijkt nu een denkbeeldige vrucht daarvan, een kleurrijke dennenappel, op de website. De dennenappel symboliseert het streven naar

succesvol en waardenvol onderwijs voor onze leerlingen, en toont de samenwerking tussen de vijf Cederscholen, tot uiting komend in vijf strepen die samen de dennenappel vormen. Nieuw logo en website zijn gepresenteerd op de Cedermiddag 2020 die op 21 januari jongstleden heeft plaatsgevonden.

CEDERBUREAU

Vanuit de wens een impuls aan de kwalitatieve groei van de organisatie als geheel te geven, koos de Cedergroep er in 2017 voor om “excellente ondersteuning” als een van de ambities voor de komende periode te maken. Dit heeft in 2018 geleid tot de uitbouw van het Cederbureau.

Voor het Cederbureau zijn drie taken geformuleerd:

- excellente ondersteuning ten behoeve van scholen;
- Cederbrede beleidsontwikkeling en implementatie;
- stafondersteuning voor CvB, rectoren en de RvT.

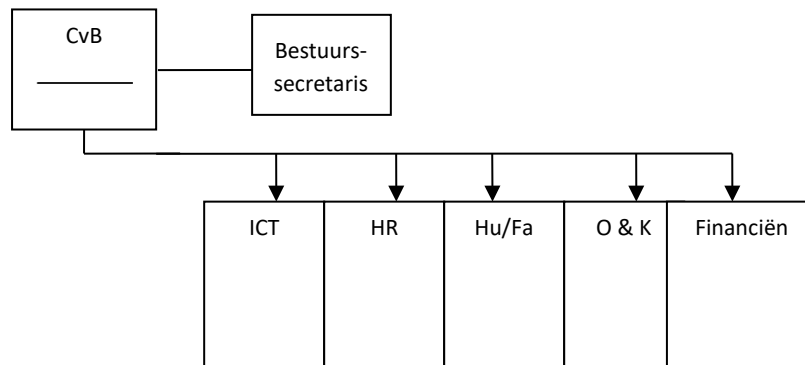
De aansturing van het beleid en de processen vindt Cederbreed plaats. De medewerkers in de ondersteunende processen werken onder aansturing van een teamleider binnen het Cederbureau, maar kunnen functioneel ook door de scholen worden aangestuurd, of daar functie-afhankelijk deels hun werkplek hebben.

In het College van Rectoren vindt overleg plaats om vraag en aanbod qua dienstverlening vanuit het Cederbureau goed in beeld te houden en op elkaar af te stemmen, zodat het Cederbureau de scholen de gewenste ondersteuning kan bieden.

In juni 2019 heeft er tijdens een bijeenkomst een evaluatie van het Cederbureau plaatsgevonden. Bij deze bijeenkomst waren de bestuurder, de teamleiders van het Cederbureau, rectoren en enkele leden van de GMR aanwezig en gaven de aanwezige teamleiders een presentatie over hun team. De conclusies van de aanwezigen waren dat er tussen de verschillende domeinen veel raakvlakken zijn, er waardering van de inzet van de teams en dat de presentaties van de teamleiders een goed beeld gaven van de werkzaamheden. Wat opvalt is dat veel van de werkzaamheden zich nog richten op het verder op orde brengen van de basis op scholen, en dat de werkzaamheden nog meer gericht kunnen zijn op de verdere beleidsontwikkeling van de Cederscholen gezamenlijk. Gezocht wordt naar een meer gemeenschappelijke en gedeelde focus op de beleidsontwikkeling. Hiermee is een begin gemaakt door de formulering van een jaarprogramma voor het Cederbureau. Ook draagt de gezamenlijke uitwerking van de strategische agenda hieraan bij.

Teamstructuur

Het organogram voor het Cederbureau ziet er als volgt uit:

Bestuur

COLLEGE VAN BESTUUR

Het CvB is integraal verantwoordelijk voor alle beleidsportefeuilles en draagt zorg voor de directe aansturing van de rectoren van de Cederscholen. Het CvB bestaat uit één lid, de voorzitter. Het CvB en de rectoren komen als College van Rectoren (CvR) regelmatig bijeen voor vergaderingen en werkbijeenkomsten, inclusief intervisie.

Een goed uitgekristalliseerde PDCA-cyclus is de ruggengraat van het besturingsinstrumentarium dat het CvB tot zijn beschikking heeft. In het nieuwe, gemeenschappelijk opgezette systeem van kwaliteitszorg werken bestuur en rectoren langs de volgende lijnen. De doelstelling is om langs deze lijnen continue verbeteringen op gang te brengen. De basis hiervoor is gelegd in de notitie kwaliteitszorg (oktober 2018). De lijnen omvatten:

1. managementafspraken/maraps
Elk jaar maakt de bestuurder managementafspraken met elke rector. De voortgang hiervan wordt driemaal per jaar bewaakt in maraps (3-, 9-, en 12-maands), mede op basis van voortgangsanalyses van de teams Financiën en Onderwijs & Kwaliteit van het Cederbureau. Met elke rector voert de bestuurder voortgangsgesprekken op basis van de door de rector voorbereide rapportages.
2. Elke school heeft een jaaragenda kwaliteit. De jaaragenda's worden gedeeld in de kenniskring kwaliteit met een afvaardiging vanuit elke school. Deze jaaragenda bevat de momenten van data-analyse, zoals van examenresultaten, regelt de bespreking in de teams en *follow up*. Ook de uitvoering van leerling-, ouder- en medewerkers-enquêtes en de uitvoering van collegiale visitaties zijn er in opgenomen. Aan het einde van elk schooljaar wordt een kwaliteitsrapportage per school opgesteld.
3. Het CvB en de rectoren van de scholen hebben besloten om onderlinge visitaties weer te gaan inzetten, met de ambitie en het doel om de kwaliteitsdoelstellingen van de individuele scholen te ondersteunen. Op 27 november 2019 heeft een collegiale visitatie plaatsgevonden op de CSB. Hiermee is een reeks gestart waarmee binnen drie jaar alle Ceder scholen gevisiteerd zijn.

Collegiale visitaties zijn binnen de Cedergroep niet nieuw. In deze ronde visitaties staan zowel de eigen ontwikkelvraag van de school als het belangrijkste onderwerp van onderzoek centraal alsook het systeem van kwaliteitszorg van de school.

De Cedergroep hecht aan een constructieve en open dialoog met alle stakeholders. Op schoolniveau betekent dat dat rectoren met leerlingen- en ouderraad overleg voeren en dat medezeggenschapsraden een belangrijke rol spelen in de relevante besluitvormingsprocessen. Rectoren nemen deel aan regionale of gemeentelijke overleggen; ook zijn zij actief in samenwerkingsverbanden of in een ambtelijk afstemmingsoverleg in de eigen gemeente, bijvoorbeeld op het gebied van huisvesting of leerplicht. Het CvB heeft geregeld contact met relevante wethouders en ambtenaren van gemeenten, vaak in afstemming met een rector. Ook neemt de bestuurder deel aan het toezicht van drie samenwerkingsverbanden passend onderwijs, maakt ook deel uit van de ledenvergadering en sinds

december 2019 van het bestuur van OSVO, de Amsterdamse vereniging van VO-besturen. Voorts onderhoudt de Cedergroep contacten met sectororganisatie VO-raad, en met Verus.

De bestuurder heeft geregeld contact met de inspectie.

Vergaderingen van de GMR worden door de voorzitter van de GMR met de bestuurder voorbereid.

Deze vinden doorgaans vijf keer per jaar plaats.

Door al deze contacten voorziet Ceder in de noodzaak van horizontale vertegenwoordiging en verantwoording.

Op initiatief van de bestuurder vindt er een bestuurlijk overleg plaats met de collega-bestuurders van VO-scholen in Amsterdam West en Nieuw West. Doel is een samenwerking om het onderwijs in die delen van Amsterdam aantrekkelijker te maken. Daarmee wordt hopelijk bereikt dat meer leerlingen woonachtig in West/Nieuw West voor VO in hun eigen woonomgeving kiezen.

COLLEGE VAN RECTOREN

Het College van Rectoren (CvR) bestaat uit de rectoren van de vijf scholen, en de bestuurder die als voorzitter optreedt. Geregeld vergadert het CvR over actuele ontwikkelingen die het onderwijs raken, zaken die op de scholen spelen, schooloverstijgende zaken en relevante integrale beleidsontwikkelingen zoals de strategische agenda. Begin 2019 is mevrouw Cora Blom toegetreden tot het CvR als rector van het HLW en als opvolger van Hans van Dokkum die met pensioen is gegaan. In het najaar heeft de bestuurssecretaris mevrouw Renske Bootz de Cedergroep verlaten in verband met het aanvaarden van een bestuursfunctie in het onderwijs in Bloemendaal. Zij is recent opgevolgd door Mark Riezebos.

Samenstelling College van Rectoren:

Mr. D.B. Adema, voorzitter, voorzitter CvB

Mevrouw C. Blom, rector HLW

Drs. B. Kozijn, rector HWC

Drs. H.J.M. Ligthart, rector VLC

Drs. T. Verheul, rector CSB

Drs. W.F. Vlakveld, rector HLZ

CODE GOED BESTUUR

De Cedergroep voldoet aan de voor de sector geldende governance codes. De relevante regelingen en protocollen voldoen aan de gestelde criteria. In het hoofdstuk over de Raad van Toezicht gaan we hier nader op in.

KLACHTEN

Zoals iedere onderwijsorganisatie hecht ook de Cedergroep aan een juiste afhandeling van klachten. De klachtenregeling is op de website www.cedergroep.nl te vinden.

In kalenderjaar 2019 is er één klacht ingediend bij de GCBO (Landelijke Klachtencommissie). De klacht betrof de overgangsregeling en communicatie hierover en werd door de commissie deels niet-ontvankelijk dan wel ongegrond verklaard, deels gegrond. De school heeft op dat onderdeel maatregelen genomen om herhaling te voorkomen.

Vijf bezwaarschriften van ouders zijn door de bestuurder behandeld en ongegrond verklaard dan wel is er een oplossing bereikt. Dit betrof één schorsing, twee gevallen van plaatsing en twee gevallen van afstroom.

Ook zijn er vier klachten bij de bestuurder ingediend, die in twee gevallen niet tot een uitspraak van de bestuurder geleid hebben. Conform de klachtroute zijn deze klachten verwezen naar de schoolleider, waarna een oplossing bereikt is. Verder is een derde klacht betreffende de procedure van een strafmaatregel ongegrond verklaard. Evenals een klacht betreffende plaatsing.

Er zijn geen klachten geweest betreffende de eindexamens.

GEMEENSCHAPPELIJKE MEDEZEGGENSCHAP

De Cedergroep hecht aan goed functionerende medezeggenschap. Iedere Cederschool heeft een eigen medezeggenschapsraad (MR). Op stichtingsniveau is er een Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR), waarin medewerkers, ouders en leerlingen vertegenwoordigd zijn. De GMR vervult een actieve rol bij de ontwikkeling van de organisatie. De bestuurder informeert de GMR actief over de ontwikkelingen binnen de Cedergroep, zoals de inspectieoordelen, het jaarverslag, het accountantsverslag, de leerlingenaantallen en de ontwikkelingen op de scholen.

De GMR brengt ook adviezen uit/stemt in bij zaken zoals bij de begroting, de kaderbrief en de strategische agenda.

De GMR is geïnformeerd over het startgesprek met de Inspectie van Onderwijs. Op 16 april 2019 heeft een gesprek plaatsgevonden tussen de inspectie en een delegatie van de GMR in het kader van het vierjaarlijks onderzoek. Hierna heeft het bestuur een terugkoppeling gegeven van de bevindingen van het Inspectieonderzoek. Ook de kwaliteitszorg, de strategische agenda van de Cederscholen, de evaluatie van het Cederbureau, nieuwbouw van het HWC, stand van zaken van de ontwikkeltijd, starten van onderzoek naar mogelijkheden van bestuurlijke samenwerkingen en jaarlijks terugkerende onderwerpen als kaderbrief begroting en de begroting 2020 zijn aan de orde gekomen. Met betrekking tot het financieel beleid en de begroting hebben extra bijeenkomsten plaatsgevonden tussen (delegatie van) GMR en voorzitter CvB en controller. Evenals een uitgebreide informatieronde/extra bijeenkomst betreffende de strategische agenda waar leden van de GMR ook een inhoudelijke bijdrage aan hebben geleverd. Verder heeft er tussen de personeelsgeleding van de GMR en de bestuurder een bespreking plaatsgevonden over het verzoek tot wijziging arbodienst. De GMR was uitgenodigd bij de jaarlijkse evaluatie van het Cederbureau waar iedere teamleider een presentatie heeft gegeven. Tevens was er een extra bespreking met een afvaardiging van de GMR en het bestuur over de oriëntatie van bestuurlijke samenwerking met andere onderwijsorganisaties.

Overige kernpunten in de functievervulling van de GMR:

- op 3 april 2019 heeft de GMR een overleg gehad met het CvB en het College van Rectoren waar de volgende onderwerpen aan de orde zijn gekomen: onderwijsontwikkeling/professionalisering medewerkers, identiteit en waarden.
- op 26 juni 2019 heeft een gesprek plaatsgevonden met een delegatie van de Raad van Toezicht Cedergroep: de voorzitter Ingrid Verheggen, leden Hassan Bettani en Mariëtte Meulman. Ad Poppelaars, lid op voordracht van de GMR, was helaas verhinderd.
- de GMR heeft dit jaar via de AO-b scholing gevolgd.

De GMR heeft in 2019 de volgende besluiten genomen:

26.06.2019 Vaststelling jaaragenda en vergaderschema

25.09.2019 Akkoord met voorstel bestemming ingehouden salarissen n.a.v. de landelijke onderwijsstaking

25.09.2019 Positief advies vermelding in het RPO van een eventuele nevenvestiging bij renovatie van het HLZ

01.11.2019 Instemming wijziging arbodienst

19.12.2019 Positief advies kaderbrief begroting

19.12.2019 Positief advies begroting 2020, onder voorwaarde

19.12.2019 Instemming strategische agenda Cedergroep - concept oktober 2019

De bezetting van de GMR ziet er als volgt uit:

Personeelsgeleding GMR

Maike Hoogesteijn, voorzitter

Patienta Assen

Julian van Batenburg

Theo van den Berg, lid OOP

Wouter Essink

Steven Lameris

Oudergeleding GMR

Tom Botter, vanaf 11 december

Patricia Overing, tot 1 augustus

Houssain Sahmi

Susan Zandbergen

Leerlinggeleding GMR

Alexander Bosker, tot 1 augustus

Tom Piena

Robin Rood, tot 1 augustus

Iris Stevens, vanaf 26 juni

Morgane Weyers-Visser, vanaf 25 september

LEERLINGEN

Het aantal leerlingen van de Cedergroep bedraagt eind 2019 5.875. Het leerlingaantal van zowel het HLW als CSB is ten opzichte van 2018 gedaald. En ook bij het VLC is een daling te zien als gevolg van de regionale krimp. Het HWC vertoont al jaren een gestage stijging. Met scholen wordt overlegd om te werken aan een aantrekkelijker onderwijsprofiel. Zo heeft CSB zowel de inhoud van het onderwijs vernieuwd, met de invoering van Millennium Skills en betekenisvol onderwijs, alsook de huisstijl gemoderniseerd. In onderstaande tabel is het aantal leerlingen in 2015-2019 weergegeven.

Leerlingaantallen

Aantal leerlingen (per 1 oktober)	2015	2016	2017	2018	2019
Hervormd Lyceum West	905	892	957	963	913
Hervormd Lyceum Zuid	940	927	913	893	933
Hermann Wesselink College	1.635	1.701	1.710	1.733	1.751
VeenLanden College	1.786	1.767	1.676	1.634	1.529
Christelijk Scholengemeenschap Buitenveldert	842	804	777	744	715
subtotaal	6.108	6.091	6.033	5.967	5.841
VAVO	36	43	58	34	34
Totaal	6.144	6.134	6.091	6.001	5.875

Aantal VAVO leerlingen (per 1 oktober)	2015	2016	2017	2018	2019
Hervormd Lyceum West	1	1	-	2	1
Hervormd Lyceum Zuid	8	8	9	4	4
Hermann Wesselink College	18	25	33	21	21
VeenLanden College	7	5	12	6	5
Chr. Sg. Buitenveldert	2	4	4	1	3
Totaal	36	43	58	34	34

Het aantal vavo-leerlingen bedraagt 34 en is relatief beperkt. De Cederscholen nemen de verantwoordelijkheid om voor elke leerling af te wegen of een vavo-route kans van slagen heeft voor het behalen van het diploma. De Cedergroep werkt samen met het Nova College en het ROC van Amsterdam. De gemaakte afspraken zijn vastgelegd in een overeenkomst.

Kwaliteit van het onderwijs

INLEIDING

De Cedergroep staat voor kwalitatief hoogwaardig onderwijs. Dit betekent dat onze onderwijsresultaten minimaal 'voldoende' zijn volgens de normen van de inspectie. Daarnaast staan we voor eigentijds onderwijs dat aansluit bij de leerbehoefte van de leerling. In de schoolplannen van onze scholen beschrijven we hoe we hier invulling aan geven. Periodiek blikken we terug en bekijken we hoe we ervoor staan in relatie tot de gestelde doelen. Hierbij betrekken we allerlei vormen van data, die in ons staat stellen anders te handelen. Het blijven werken aan het verbeteren van de onderwijskwaliteit heeft onze hoogste prioriteit.

BESTUURSGERICHT TOEZICHT

In maart 2019 heeft de Onderwijsinspectie de Cedergroep bezocht in het kader van het vierjaarlijkse bestuursgericht toezicht. Naast het onderzoek op bestuursniveau hebben er verificatieonderzoeken plaatsgevonden op vier scholen: het Hervormd Lyceum West, de CSB, het VeenLanden College Vinkeveen en het Hervormd Lyceum Zuid.

Bij de laatstgenoemde school is het verificatieonderzoek omgezet in een risico-onderzoek.

De inspectie heeft geconcludeerd dat het bestuur van de Cedergroep voldoende zicht op de kwaliteit van het onderwijs op de scholen heeft en doelgericht op kwaliteit stuurt. Ook is de kwaliteitscultuur binnen het bestuur en binnen de scholen voldoende.

Intern en extern wordt voldoende verantwoording afgelegd en er is sprake van voldoende dialoog.

Ten slotte is het financieel beheer in orde.

De verificatieonderzoeken op de scholen hebben geleid tot een voldoende oordeel voor de scholen.

Het HLZ, waar een risico-onderzoek heeft plaatsgevonden, heeft op twee indicatoren helaas een onvoldoende score behaald, namelijk op Kwaliteitszorg en Ambitie (KA1) en Didactisch Handelen (OP3) van de havo afdeling. Dit betekent dat de onderwijskwaliteit op school als onvoldoende is beoordeeld. In oktober 2020 staat er een herstelonderzoek op school gepland om te bekijken of de tekortkomingen zijn weggewerkt. Als gevolg van de coronacrisis is op dit moment nog niet duidelijk of dit herstelonderzoek inderdaad in oktober 2020 zal plaatsvinden of op een later moment.

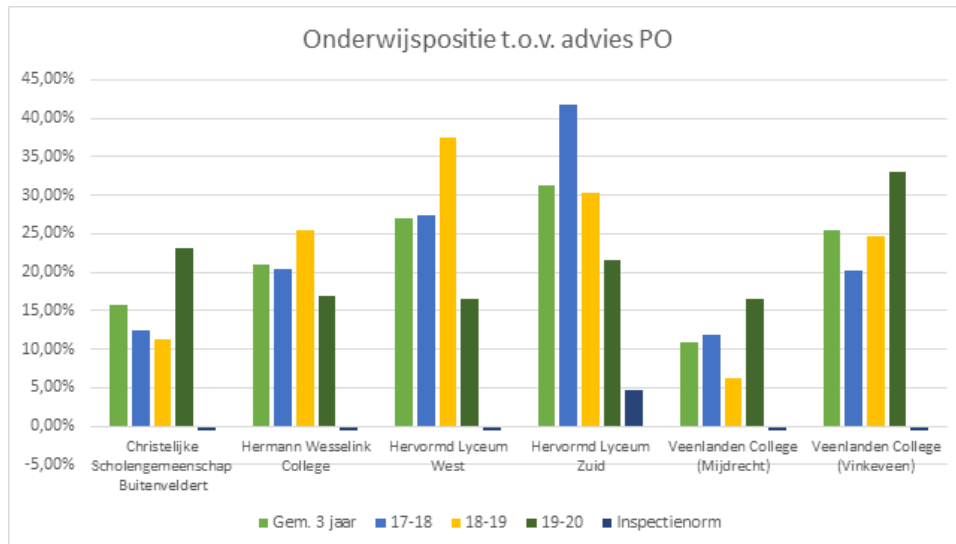
Inmiddels is een verbetertraject op de school gestart. Samen met de projectorganisatie Leren verbeteren wordt er ingezet op het verbeteren van de leskwaliteit door middel van lesobservaties en het inzetten van de Digitale Observatie Tool. De eerste resultaten hiervan zijn positief; de school is goed op weg om de tekortkomingen weg te werken.

ONDERWIJSRESULTATEN 2020

Alle onderwijsresultaten van de Cedergroep voldoen aan de normen van de Inspectie van het Onderwijs. Dit betekent dat het driejaarsgemiddelde van de school hoger is dan de gecorrigeerde inspectienorm voor de school. Het berekend oordeel per schoolsoort is op alle Cederscholen voldoende.

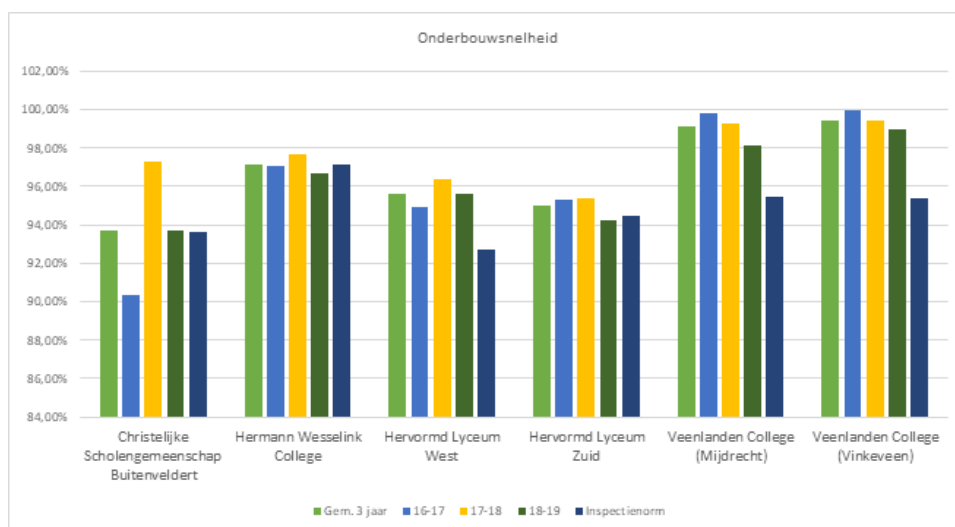
Een school wordt beoordeeld op vier indicatoren. Dit zijn voor de onderbouw de 'Onderwijspositie t.o.v. advies po' en 'Onderbouwsnelheid' en voor de bovenbouw het 'Bovenbouwsucces' en de 'Examencijfers'.

De indicator 'Onderwijspositie t.o.v. advies po' vergelijkt het advies van de basisschool met de onderwijspositie in leerjaar 3. Het driejaarsgemiddelde hiervan is op alle Cederscholen ruim boven de gecorrigeerde inspectienorm. De grafiek laat zien dat op alle scholen het percentage leerlingen dat zich op een hogere onderwijspositie bevindt dan het advies van basisschool, hoog is.

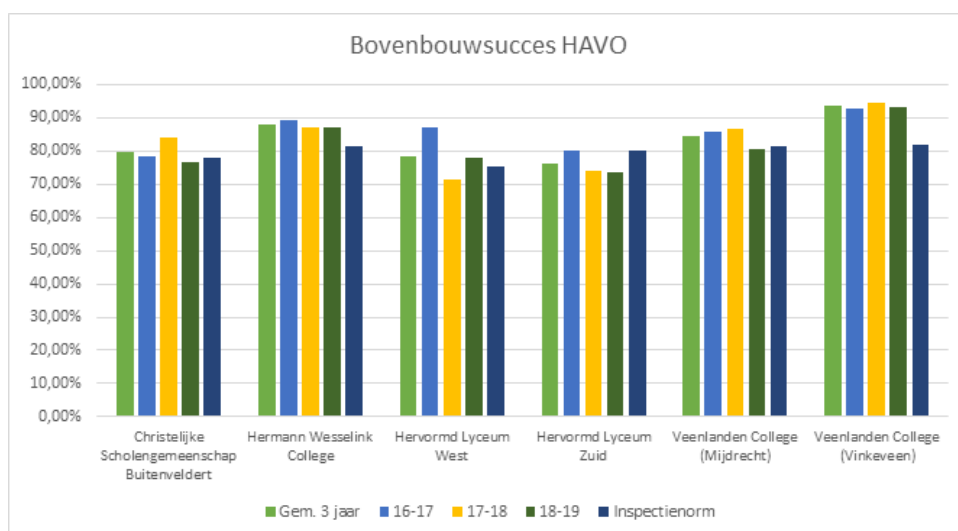
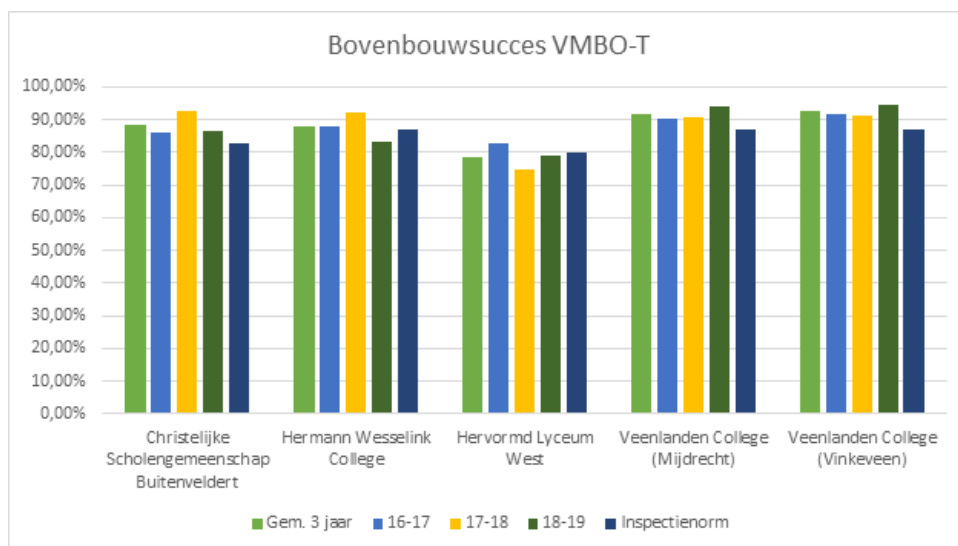

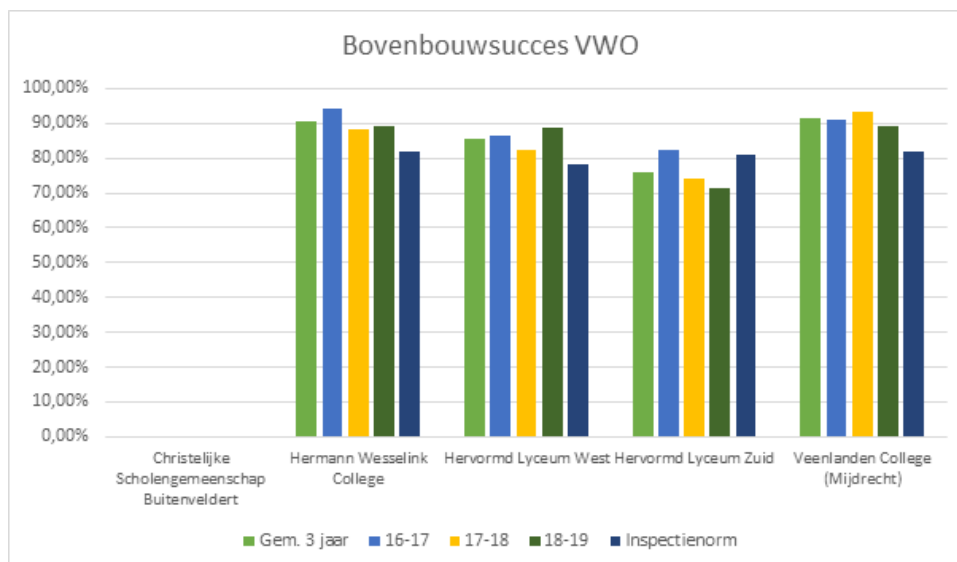
Pagina-einde

Het driejaarsgemiddelde van de 'Onderbouwsnelheid' (doorstroom onderbouw) is op alle scholen boven de gecorrigeerde inspectienorm. De onderbouwsnelheid van de CSB was in 2016-2017 onder de gecorrigeerde inspectienorm. Een verbeterplan heeft geleid tot een grote verbetering van de resultaten in 2017-2018, die ruim boven de inspectienorm uitkomen. In 2018-2019 is de onderbouwsnelheid op de norm. Ook het driejaarsgemiddelde ligt net iets boven de inspectienorm.

De grafieken over het 'Bovenbouwsucces' (doorstroom bovenbouw) van de afdelingen vmbo-t, havo en vwo, laten zien dat de meeste scholen met het driejaarsgemiddelde boven de gecorrigeerde inspectienorm voor de school scoren. Op de afdeling vmbo-t scoort het HLW met het driejaarsgemiddelde net onder de inspectienorm voor de school. Op de havo en de vwo afdeling ligt het driejaarsgemiddelde bovenbouwsucces van het HLZ onder de inspectienorm.

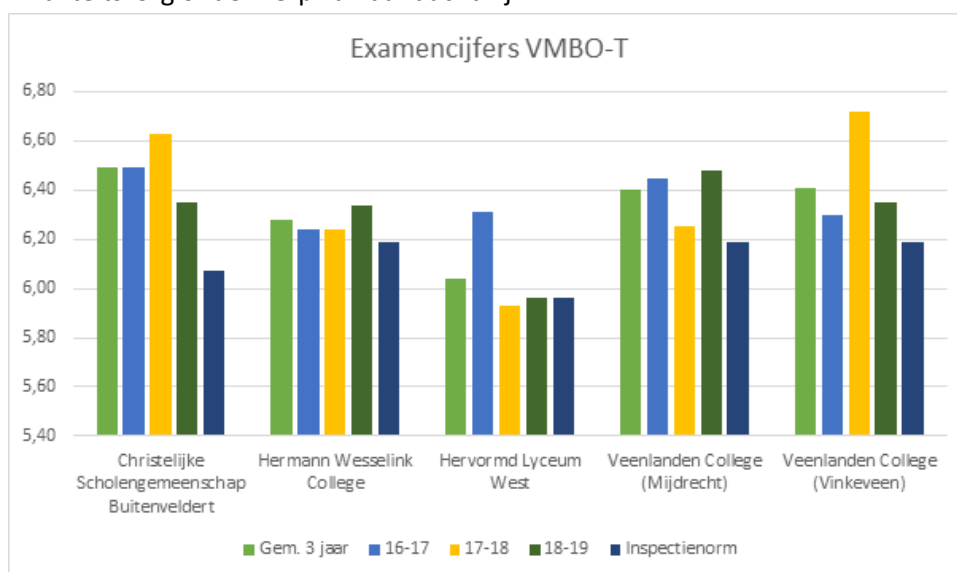

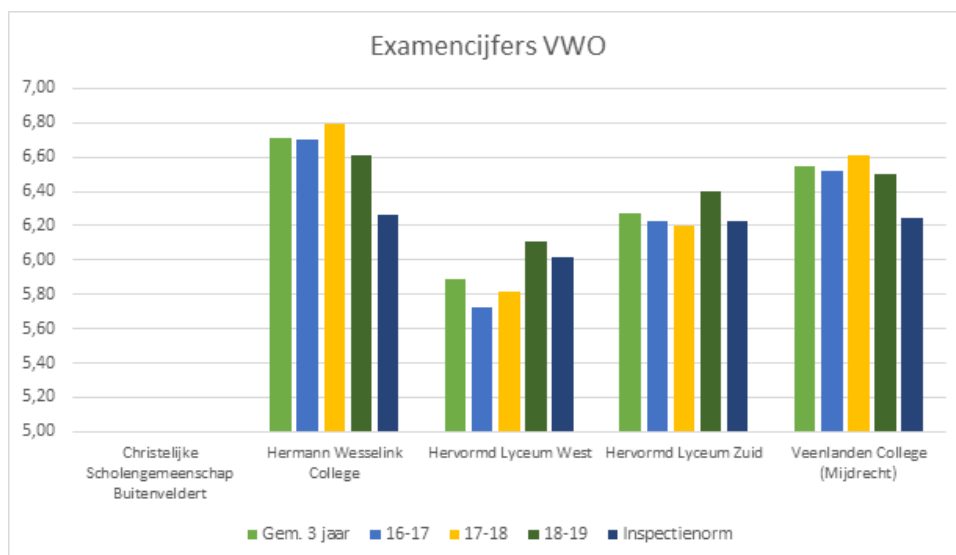
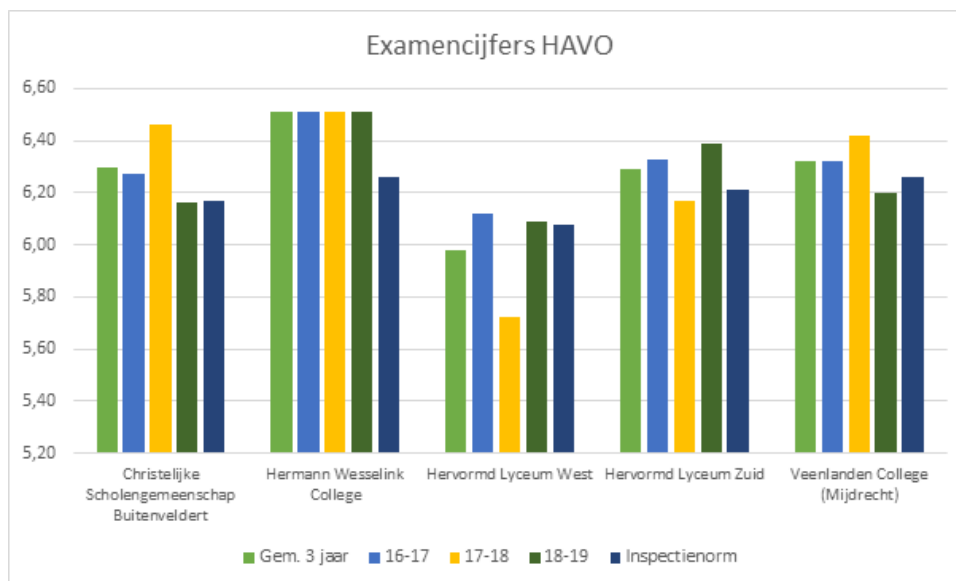

In bovenstaande grafiek zijn de gegevens van de CSB niet meegenomen omdat er in 2017-2018 (opnieuw) gestart is met een brugklas vwo. Derhalve zijn er nog geen eindexamenkandidaten.

Het bovenbouw succes havo en vwo van het HLZ ligt zoals aangegeven onder de norm. Uit een analyse blijkt dat er sprake is van een piek van leerlingen met havo advies die op het vwo terecht is gekomen, met als gevolg dat zowel voor de bovenbouw havo als vwo rekening gehouden moet worden met tegenvallende resultaten. Deze tegenvallende resultaten zullen ook zichtbaar in de eindexamencijfers. Uiteraard zal de school zich inspannen om leerlingen extra te begeleiden.

De indicator 'Examencijfers' laat voor de meeste afdelingen zien dat het driejaarsgemiddelde van 2016-2017 t/m 2018-2019 boven de inspectienorm ligt. Bij de examencijfers havo en vwo van het HLW is echter te zien dat het driejaarsgemiddelde onder de gecorrigeerde inspectienorm ligt. Op het HLW is een integraal verbetertraject gestart waarbij de onderwijsresultaten en het systeem van kwaliteitszorg onderwerp van aandacht zijn.

Examenresultaten

De Cedergroep streeft naar goede examenresultaten. Naast de inspectienorm voor de examencijfers hanteren we voor het slaagpercentage het landelijke gemiddelde als norm.

Slaagpercentages scholen Cedergroep 2018-2019

	CSB	HWC	HLW	HLZ	VLC-M	VLC-V	Landelijk
Vmbo(g)t	90,3%	89,6%	82,1%		95,3%	98,2%*	92,9%
Havo	82,1%	93,1%*	83,8%	84,3%	89,7%		88,2%
Vwo		97,8%*	92,6%	88,9%	91,9%		90,7%

*Afdeling behoort tot de 25% best presterende scholen.

Van de 15 afdelingen van de Cederscholen scoren er zeven boven het landelijk gemiddelde en daarvan behoren de havo en vwo afdeling van het HWC en de vmbo-t afdeling van het VLC tot de

25% best presterende scholen. Nog niet alle afdelingen voldoen echter aan de door Ceder gestelde norm. In de meeste gevallen gaat het om een klein verschil waarbij de percentielscore tussen de 25% en 75% ligt. Alle afdelingen van het Hervormd Lyceum West en de havo afdelingen van het Hervormd Lyceum Zuid en de CSB hebben een te laag slaagpercentage met een percentielscore lager dan 25%. Op al deze scholen zijn maatregelen getroffen om de eindexamenresultaten te verbeteren.

Verschil SE-CE 2018-2019

De gemiddelde verschillen SE-CE van de Cedergroep liggen rond de landelijke gemiddelden. De norm voor deze indicator is dat het verschil SE-CE niet meer dan 0,5 mag bedragen. De tabel laat zien dat voor alle scholen de resultaten binnen de inspectienorm liggen.

Verschil SE-CE 2018-2019

	Vmbo(g)t	Havo	Vwo
CSB	0,00	0,13	-
HWC	0,07	-0,14	0,08
HLW	0,21	0,04	0,28
HLZ	-	-0,23	0,07
VLC-M	0,10	0,14	0,23
VLC-V	0,09	-	-
Cedergroep	0,10	0,00	0,14
Landelijk	0,1	0,0	0,2

KWALITEITSZORG

Binnen de Cedergroep zijn er het afgelopen jaar stappen gezet om de kwaliteitszorg op de scholen te op elkaar af te stemmen en van elkaar te leren. Zo wordt er op dit moment gewerkt met één kwaliteitsjaaragenda voor alle scholen en wordt er eenzelfde format gebruikt om over kwaliteit te rapporteren aan de school/het bestuur.

De basis van het gezamenlijke kwaliteitszorgsysteem is verwoord in de notitie kwaliteitszorg. Vanuit het Cederbureau worden de ontwikkelingen op de scholen gevolgd en ondersteuning verleend door het team Onderwijs & Kwaliteit en Financiën. In de kenniskring kwaliteit worden er *good practices* uitgewisseld en worden er afspraken gemaakt naar aanleiding van wijzigingen in wet- en regelgeving.

Drie keer per jaar vindt er een managementgesprek plaats tussen rector en bestuur waarbij afspraken worden gemaakt over vervolgstappen, actiepunten of verbeterplannen. Input voor het gesprek vormt de managementrapportage waarin gerapporteerd wordt over de verschillende beleidsdomeinen. Deze rapportage is ook geënt op het inspectiekader.

Een van de instrumenten die in het kader van kwaliteitszorg binnen Ceder geïntroduceerd zijn, is de collegiale visitatie. Dit instrument maakt gebruik van een door de school zelf opgeleverde zelfevaluatie in combinatie met een leervraag. Een visitatiecommissie, samengesteld uit collega's van andere Ceder scholen en onder leiding van een externe voorzitter, bezoekt de school in kwestie en brengt een advies uit naar aanleiding van de bevindingen.

Een ander element in de kwaliteitscyclus is de tevredenheidsmeting onder leerlingen, ouders en medewerkers. De mening van onze leerlingen en de ouders over het onderwijs op onze scholen is zeer belangrijk. Daarom is er jaarlijks op alle scholen een leerlingen- en een ouder-tevredenheidsonderzoek waarvan we de uitkomsten publiceren op Scholen op de Kaart. De resultaten van de tevredenheidsonderzoeken worden geanalyseerd en besproken in de MR, de teams, de schoolleiding, oudercontactgroepen en leerlingenpanels. Deze gesprekken leveren voldoende basis op voor verbeteringen. Met behulp van de kwaliteitsjaaragenda willen we deze gesprekken en instrumenten meer planmatig en systematisch in de PDCA-cyclus inbedden.

COLLEGIALE VISITATIE CSB

In het najaar van 2019 is het CSB collegiaal gevisiteerd. Gedurende de dag zijn verschillende lessen bezocht en hebben er gesprekken met docenten, leerlingen en de schoolleiding plaatsgevonden. Centraal stond de vraag in hoeverre er op school al sprake is van *betekenisvol* onderwijs. De visitatiecommissie was enthousiast over de sfeer op school en de openheid van de leerlingen. Ook waren er in verschillende lessen aspecten van betekenisvol onderwijs terug te zien. Aandachtspunten hebben betrekking op de betrokkenheid van alle docenten bij het nieuwe onderwijsconcept en het onderscheid tussen betekenisvol onderwijs en goed pedagogisch-didactisch handelen. De docenten en het MT hebben de visitatie als constructief en waardevol ervaren. De resultaten en aanbevelingen zijn teruggekoppeld aan de teams.

SCHOOLKLIMAAT EN VEILIGHEID

Een veilig schoolklimaat is van groot belang voor het leren van onze leerlingen. (Sociale) veiligheid is een belangrijk aandachtspunt op alle Cederscholen. Op elke school is er een anti-pest coördinator.

ONDERWIJS

Het onderwijs op onze scholen is voortdurend in beweging. In het licht van de ambitie om inspirerend en uitdagend onderwijs aan alle leerlingen aan te bieden, is dat ook noodzakelijk. Hieronder de verschillende manieren waarop de vijf Cederscholen hier gestalte aan geven.

GO-VLC

Op het VeenLanden College (Vinkeveen) werkt men binnen 'GO-VLC' enthousiast aan de ontwikkeling en uitvoering van gepersonaliseerd onderwijs. Met gepersonaliseerd leren komt men tegemoet aan de individuele leerwensen van de leerling, waarbij samenwerking een belangrijke rol speelt. De leerling leert op zijn eigen manier, in zijn eigen tempo en op zijn eigen niveau. De leerling bespreekt iedere week in een persoonlijk gesprek met een eigen coach zijn resultaten, doelen en planning. Reflectie en evaluatie zijn belangrijk in het leerproces en ook ouders spelen hierin een belangrijke rol.

Millennium Skills

De CSB is sinds 2017 gestart met ontwikkelingsgericht projectonderwijs. Van het uiteindelijk driejarige programma wordt momenteel ook het derde jaar gerealiseerd. Naast een opleiding op vmbo-t-, havo- of vwo-niveau, leren leerlingen zich ontwikkelen in een mens- en vaardigheidgecentreerd programma. Dit formatieve onderwijs vindt een dag in de week plaats, naast

het reguliere programma op de vier andere dagen. Het programma wordt aangeboden op basis van drie richtingen: Grafisch Design, Junior Business School en Technologisch Design.

Hallo Wereld en tweetalig onderwijs

Het bekende concept 'Hallo Wereld' op het Hervormd Lyceum West leidt tot tevredenheid bij zowel leerlingen en ouders als andere stakeholders rondom de school. Dit is dan ook aanleiding om het onderwijsconcept verder uit te bouwen en nog steviger te verbinden met het reguliere onderwijs. De havo- en vwo opleiding hebben in de onderbouw een tweetalige variant. Internationale accenten binnen de lessen, een internationaliseringsprogramma, studiereizen en mogelijk ook uitwisselingen kenmerken de TTO opleiding van het Hervormd Lyceum West. Meer dan 50% van de lessen zijn in het Engels.

Universalis

Op het Hervormd Lyceum Zuid is het Universalis-programma haar vierde jaar ingegaan. In dit programma, bedoeld voor ambitieuze vwo+ leerlingen, spelen vrijheid, zelfverantwoordelijkheid en samenwerken een hoofdrol. We kunnen na drie jaar vaststellen dat het concept zichzelf bewijst. Universalis zal in de komende periode, na een pioniersfase, geborgd worden in de organisatie.

In de reguliere eerste klassen is in 2018 gestart met Future Media, als antwoord op de vraag van de maatschappij naar *21st century skills*. In dit vak leren de leerlingen nieuwe technologieën toepassen, waarbij ze onderling en met behulp van die technologie leren communiceren. Daarnaast verbindt dit vak andere activiteiten en thema's binnen de school en zo werken we vakoverstijgend. Het Hervormd Lyceum Zuid wil dit programma in de eerste drie leerjaren aanbieden.

Nieuwbouw en ruimte voor differentiatie

Het HWC bereidt zich voor op de nieuwbouw van de school. In samenhang daarmee bogen teams zich over de vraag hoe hierbij randvoorwaarden kunnen worden gecreëerd voor de ideale les. Dit heeft onder meer geleid tot een keuze voor grotere lokalen: van gemiddeld 53 m² naar 64 m². Hierin zal, naast de gebruikelijke stoelen en tafels, ruimte zijn voor individuele werkplekken aan de rand van het lokaal en een samenwerkingstafel. Dit biedt gelegenheid voor meer differentiatie in de les. Op een aantal plekken in school wordt hier nu al mee geoefend.

Het aantal aanmeldingen op het HWC laat al enige jaren een overinschrijving zien. Vorig jaar moesten er, vanwege plaatsgebrek en gemeenschappelijke afspraken met de andere Amstelveense scholen, ongeveer 80 leerlingen worden uitgeloot.

Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs

De drie samenwerkingsverbanden waaraan de Cederscholen deelnemen, werken alle vanuit het schoolmodel. Met geld, ervaring en kennis ondersteunen de samenwerkingsverbanden de scholen. Op deze wijze worden leerlingen met specifieke zorgvragen in eerste instantie in de klas begeleid.

Ook wordt veel aandacht besteed aan professionalisering van docenten en docententeams. Zo worden docenten geholpen bij het werken met leerlingen die een specifieke ondersteuningsbehoefte hebben. De ondersteuning aan de leerlingen komt tot stand in overleg met de leerling en de ouders.

Hoewel dit schoolmodel voor de meeste leerlingen goed werkt, constateren we ook spanningen. Onder andere in de afstemming met jeugdzorg, vanuit de gemeenten. Daarnaast kost het alle scholen moeite om voor een leerling die niet op school kan blijven, een goede plek te vinden. Soms zijn te veel overstappen nodig voordat de leerling weer op de juiste plaats is. Dit heeft onder meer ook te maken met krapte op de arbeidsmarkt die bijvoorbeeld in het speciaal onderwijs nog sterker merkbaar is dan in het vo. In de samenwerkingsverbanden is al aan de orde de vraag of voor leerlingen die op hun reguliere school zijn, nog meer ondersteuning vanuit het speciaal onderwijs geboden kan worden, zodat een overstap voorkomen kan worden. Tegelijkertijd wordt in sommige klassen in het reguliere onderwijs veel druk ervaren, doordat meer leerlingen specifieke en vaak complexe zorgondersteuning nodig hebben. Naar verwachting zal deze problematiek ook aan de orde komen bij de evaluatie van het passend onderwijs in 2020.

TOETSING EN EXAMINERING

Schoolbesturen zijn verplicht om in het jaarverslag te rapporteren over ingezette acties m.b.t. toetsing en examinering. Binnen de Cedergroep zijn de door de VO-raad opgestelde actielijnen schoolexaminering in de kenniskring kwaliteit ter sprake gekomen. Enkele van de scholen hebben de PTA's aangepast en deze beter geënt op de bijbehorende eindtermen. Daarnaast werken ze ernaar toe dat het PTA meer een afsluitend karakter krijgt.

Bij het maken van de nieuwe schoolplannen op het HWC, HLZ en de CSB is rekening gehouden met de samenhang tussen onderwijsvisie en visie op toetsing en examinering. Scholen denken bewust na over hun toetsbeleid in relatie tot het onderwijsconcept.

Op enkele scholen is al een examencommissie ingesteld en de scholen wisselen onderling uit hoe deze invulling geeft aan haar kerntaak.

De voortgang van de acties wordt ondersteund door de teamleider Onderwijs & Kwaliteit die hierover ook rapporteert richting het bestuur. Daarnaast komt het onderwerp aan bod in de Managementrapportagegesprekken.

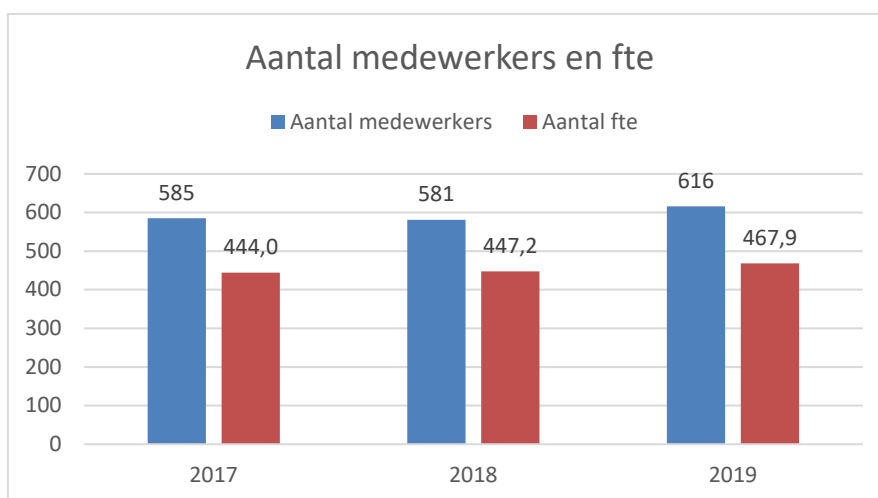
Personeel

KERNCIJFERS

In deze paragraaf zijn de kerncijfers op het gebied van personeel opgenomen uit het personeelsinformatiesysteem (Youforce). De gehanteerde peildatum van alle tabellen en cijfers is 1 oktober 2019, indien anders is dit vermeld.

Aantal medewerkers en fte

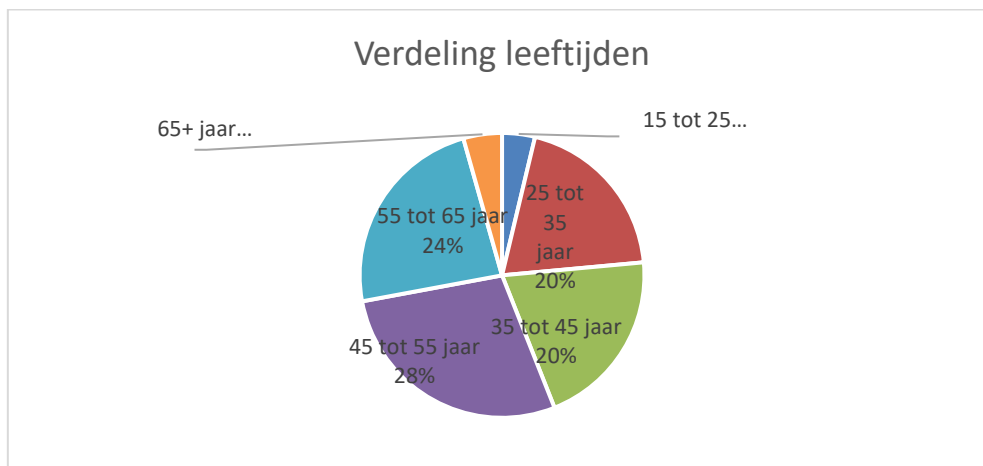
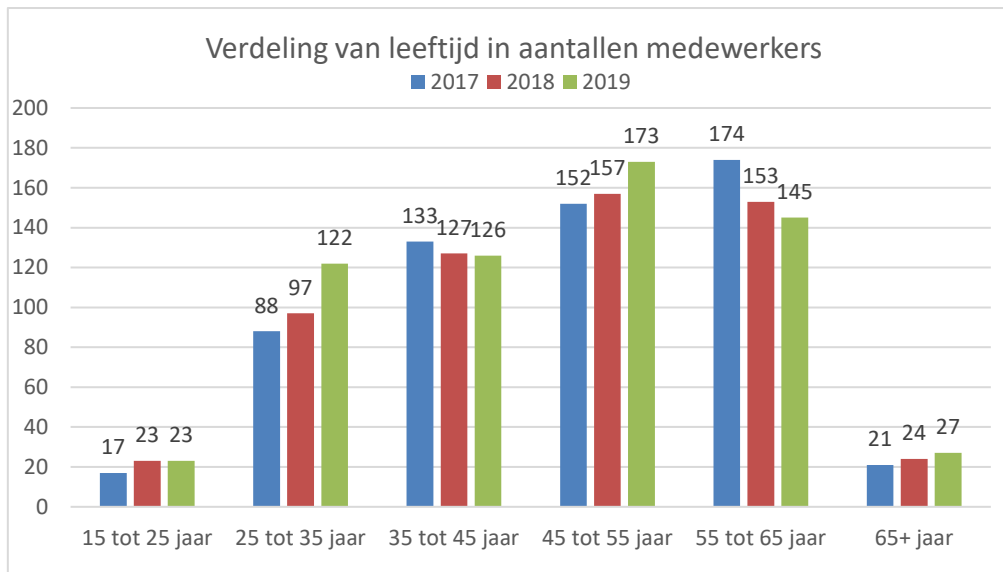
In onderstaande tabel staan het aantal medewerkers en het aantal fte's over de afgelopen 3 jaar. De formatie in medewerkers en fte's is in 2019 met 20,7 fte gestegen ten opzichte van 2018. Vooral vanaf augustus 2019 is het aantal docenten gestegen.

Leeftijdsverdeling

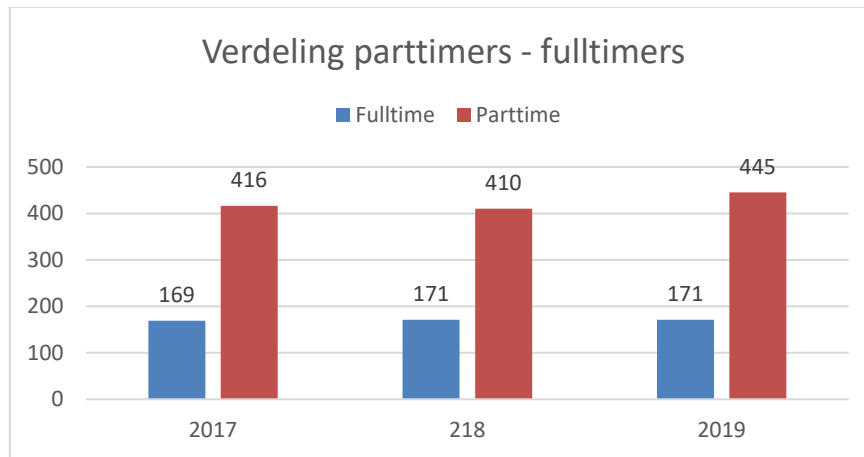
In de onderstaande tabellen is de verdeling van de leeftijd van het totale personeel weergegeven. Een paar zaken vallen op. Vooral de leeftijdscategorie van 25 tot 35 en die van 45 tot 55 zijn toegenomen ten opzichte van het vorige jaar, respectievelijk 25 en 16 medewerkers. De leeftijdscategorie 55 tot 65 neemt gestaag verder af. Wel iets minder snel dan in de voorgaande jaren. De leeftijdscategorie van 65+ neemt gestaag toe. We kunnen aannemen dat dit laatste te maken heeft met de ophoging van de AOW leeftijd die nu al wordt toegepast voor deze leeftijdsgroep en nog verder zal stijgen in de komende jaren.

Tevens kan een verder stijging, zeker in de toekomst, in deze leeftijdsgroep wel verwacht worden. Medewerkers blijven langer, en ook na hun pensionering, doorwerken in verband met het lerarentekort.

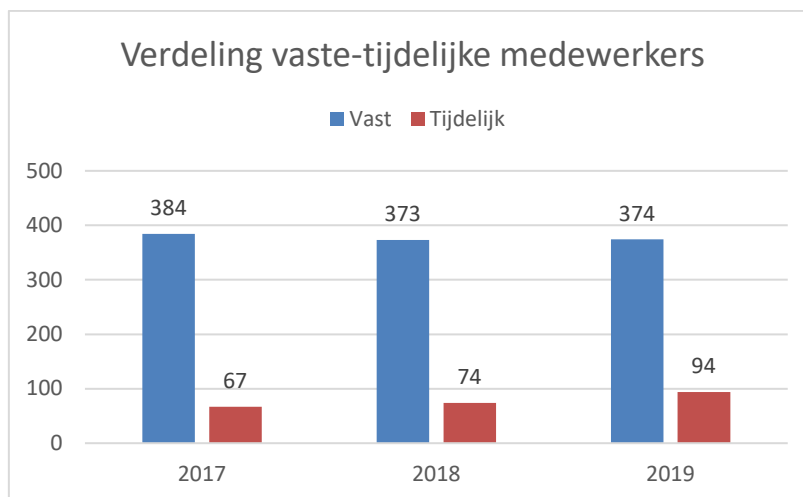
Fulltime en parttime medewerkers

Het aantal fulltime medewerkers blijft in 2019 gelijk ten opzichte van 2018. In 2019 werken er meer parttime medewerkers. De tendens is dat steeds meer medewerkers parttime willen werken, naar verwachting neemt het aantal parttime medewerkers daarom verder toe.

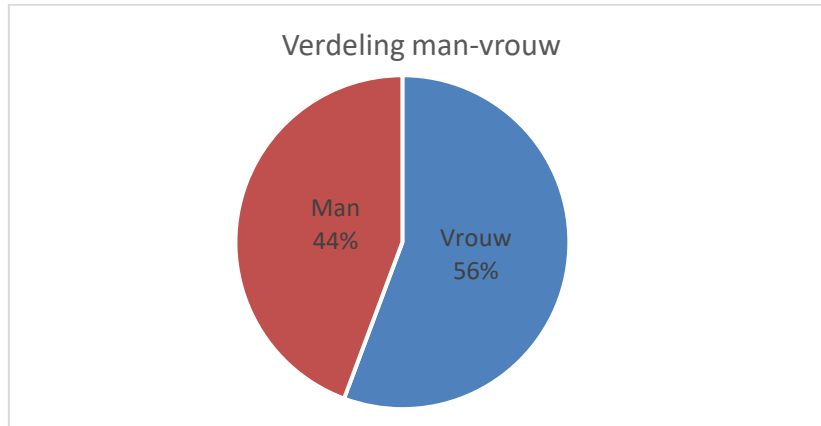
Medewerkers met een vast of tijdelijk contract

De flexibele schil van medewerkers met een tijdelijk contract blijft groeien. In 2019 is de flexibele schil ten opzichte van 2018 wederom groter geworden en is nu 20 %. De flexibele schil is boven de Cedernorm van minimaal 10%. Een flexibele schil is van belang om de eventuele tijdelijke formatiefunctie te kunnen opvangen.

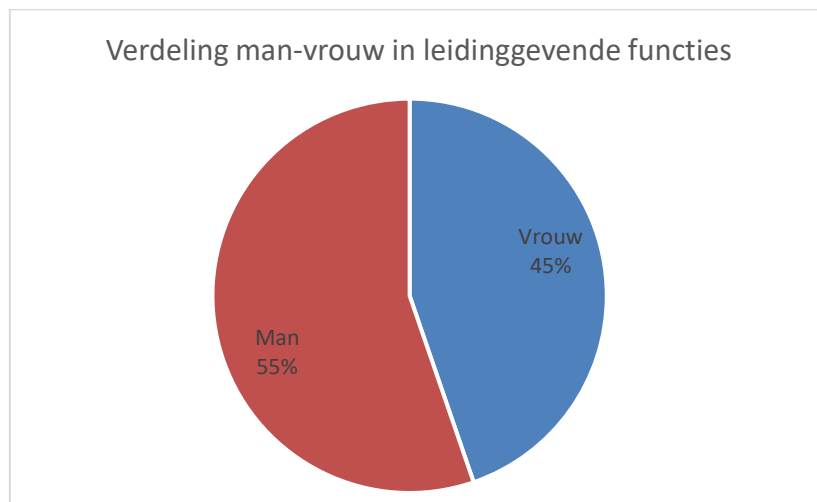
Verdeling van medewerkers naar geslacht

In onderstaande grafiek is de verdeling tussen man en vrouw zichtbaar. De verdeling in 2019 is 44% man en 56% vrouw. Het percentage vrouwen is 3% toegenomen ten opzichte van 2018 en het aandeel mannen is dus 3% afgenomen.

Medewerkers in leidinggevende functies

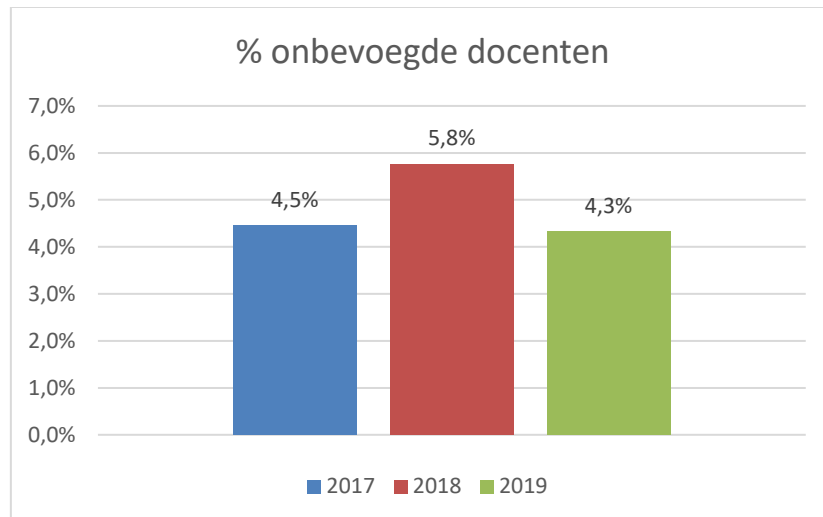
Van het totale aantal medewerkers op 1 oktober 2019 heeft 6% een leidinggevende functie binnen de Cedergroep. Met leidinggevend wordt bedoeld op rectoren, conrectoren en teamleiders (leden van de managementteams) en de voorzitter van het College van Bestuur. Een aantal teamleiders heeft ook onderwijsgevende taken. Van de leidinggevend is 55% man en 45% vrouw (in 2018 was dit 54% man en 46% vrouw). De Cedergroep heeft het voornemen om als onderdeel van het te ontwikkelen strategisch personeelsbeleid in te zetten op een breed diversiteitsbeleid om zo te komen tot een evenwichtiger samenstelling van het management (en van alle teams).

Bevoegd en onbevoegd personeel

De Cedergroep wil (zoveel als mogelijk) bevoegde docenten voor de klas hebben. Het percentage onbevoegde docenten is gedaald naar rond de 4%. Gezien het stijgende lerarentekort is dit een

mooie prestatie. Met de onbevoegde docenten worden over het behalen van hun bevoegdheid afspraken gemaakt die zijn vastgelegd in een studieplan. Naast de reguliere opleidingstrajecten, maken we in het kader van het lerarentekort steeds meer gebruik van alternatieve trajecten. Hierbij valt te denken aan het zij-instroomtraject en varianten daarop.

Arbeidsmarkt leraren

Ondanks de dalende werkgelegenheid voor leraren (tot 2024 circa 3% vanwege dalende leerlingenaantallen) wordt in veel regio's wel een tekort aan leraren verwacht. Het tekort ontstaat onder andere door de uitstroom van (oudere) leraren en een beperkte instroom in de sector. De regio Amsterdam kent, uitgedrukt in fte, een groot tekort (63 fte in 2024).

De grootste tekorten in absolute zin worden verwacht voor de vakken wiskunde, scheikunde, natuurkunde, informatica, Frans, Duits en de klassieke talen.

ARBEIDSVOORWAARDELIJKE REGELINGEN

Leeftijdsbewust personeelsbeleid is in de cao opgenomen in de vorm van een individueel keuzebudget dat jaarlijks kan worden ingezet of worden gespaard. Ook kunnen medewerkers, met een salaris tot en met schaal 8, ervoor kiezen om het te laten uitbetalen ten behoeve van kinderopvang, extra pensioen of extra salaris. De inzet van het individueel keuzebudget in combinatie met ouderschapsverlof wordt gezien als een aantrekkelijke optie.

Nieuwe opzet

In het kader van leeftijdsbewust personeelsbeleid had de Cedergroep in 2018 de generatiepactregeling ingesteld. In 2019 is uitvoering gegeven aan de generatiepactregeling. Deze wordt in 2020 niet voortgezet. In plaats daarvan onderzoeken we of we een gevarieerder pakket aan secundaire arbeidsvoorwaarden aan kunnen bieden voor alle medewerkers via een online platform. De implementatie hiervan wordt verwacht in het voorjaar van 2020.

STRATEGISCH PERSONEELSBELEID

In 2020 wordt een nieuw strategisch personeelsbeleid geschreven dat gebaseerd is op de ambities die zijn vastgelegd in de strategische agenda.

Een belangrijk onderwerp in dit personeelsbeleid is het binden en boeien van medewerkers aan de Cedergroep. Binden door goede secundaire arbeidsvoorden, opleidingsmogelijkheden, ruimte voor eigen inbreng op school. Boeien door medewerkers uit te dagen en nieuwe medewerkers het vertrouwen en de mogelijkheden te geven die passen bij hun kwaliteiten en ambities.

Thema's die in lijn met de strategische agenda naar verwachting in dit beleidsplan opgenomen worden, zijn:

- professionalisering en ontwikkeling van medewerkers, van teams, van leidinggevendenden.
- de verdere uitbouw van de Cederacademie als middel om medewerkers te stimuleren aan scholing deel te nemen.
- het vormen van een lerende organisatie, waarin het blijvend leren een gemeengoed wordt, staat hierbij centraal.
- duurzame inzetbaarheid: hoe houden we iedereen vitaal en op een prettige wijze aan het werk. Dan gaat het niet alleen om de grote groep medewerkers die al dichtbij de pensioenleeftijd staat, maar ook over alle andere leeftijdscategorieën met hun specifieke uitdagingen. Belangrijk hierbij is het leveren van maatwerk waar nodig en meer zicht op preventie en preventieve maatregelen.

Het lerarentekort gaat ook de Cedergroep raken. Zeker op het gebied van de zogenaamde tekortvakken. Een meerjarige personeelsanalyse als opmaat naar een strategisch personeelsbeleid met bovengenoemde onderdelen kan helpen om tijdiger en beter inzicht te hebben waar de tekorten gaan ontstaan en welke acties we moeten ondernemen om dit tekort op te vangen. Het aansluiten bij de diverse initiatieven die ontwikkeld worden op landelijk en regionaal niveau is hierbij essentieel, om zodoende samen op te trekken en de tekorten op personeelsgebied het hoofd te bieden.

ONTWIKKELINGEN

Opleidingsschool

Alle Cederscholen zijn aangesloten bij ROSA, een goedlopend samenwerkingsverband van opleidingsscholen. Voor de Amsterdamse scholen is er sprake van een aspirant lidmaatschap. Al onze scholen kennen een opleidingspraktijk, waarin studenten van verschillende hbo- en wo-instellingen stage lopen en verschillende opleidingsactiviteiten krijgen aangeboden.

In 2019 is, mede met het oog op de krappe arbeidsmarkt, geïnvesteerd in het vasthouden van goede (afgestudeerde) studenten. Bij vacatures werd waar mogelijk een beroep gedaan op deze groep net afgestudeerden, een win-win situatie voor zowel de school als de nieuwe collega.

De Cederacademie

Om de activiteiten van de Cederacademie beter te laten aansluiten bij de wensen en behoeften vanuit scholen en medewerkers, heeft in 2019 een analyse plaatsgevonden. Op basis van deze analyse wordt gekeken hoe we in het komende schooljaar een nieuwe academie kunnen presenteren met naast cursussen en opleidingen, veel informele leeractiviteiten zoals leernetwerken. Daarnaast zal worden gewerkt aan een nieuw online platform voor de Cederacademie. Op dit nieuwe platform

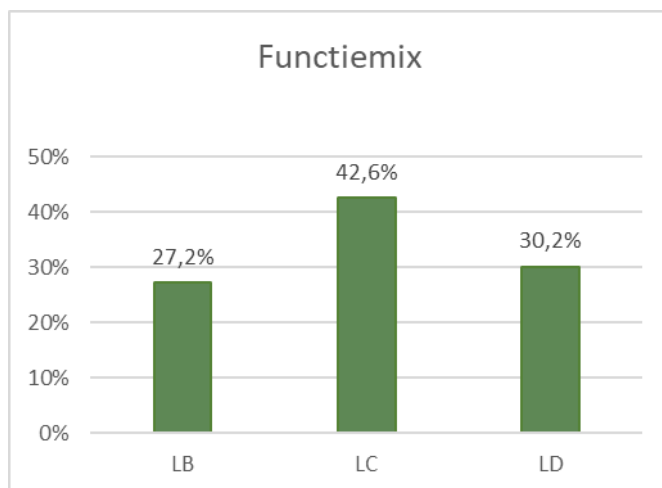
kunnen scholingsactiviteiten beter worden gedeeld en worden deze over grenzen van scholen heen beter zichtbaar en bereikbaar voor collega's. Medio 2020 zal de nieuwe Cederacademie starten.

Professionalisering

Een van de pijlers in het strategisch beleid van de Cedergroep is professionalisering. Een lerende houding, van zowel individu als organisatie, is de basis voor het ontwikkelen en realiseren van een professionele leercultuur. Belangrijk is een open cultuur om van elkaar te kunnen en willen leren. De ontwikkeling naar een professionele leercultuur is te realiseren door onder andere een optimale afstemming tussen de individuele ontwikkelingsvraag, de ambities op team- of schoolniveau en de mate waarin de individuen zich eigenaar voelen van deze ambities. Dit vormt dan ook een belangrijk aspect van de functioneringsgesprekken. Op dit moment voert iedere school functioneringsgesprekken. Dit geldt ook voor het geven van feedback. In 2019 is op één van de scholen een start gemaakt met een digitaal systeem ter ondersteuning van de observaties in de klas. Tevens kunnen alle gesprekken die daarop volgen en de gesprekkencyclus in z'n geheel in dit digitale systeem vastgelegd worden. We zijn aan het onderzoeken of dit digitale systeem ook bij andere scholen deze ondersteuning kan bieden.

Verdeling LB/LC/LD

In de huidige cao is het onderdeel Functiemix verwijderd. Recent hebben we de gestelde eisen opnieuw tegen het licht gehouden en een aantal gezamenlijke afspraken gemaakt om de functiemix voort te blijven zetten. We hechten aan een blijvende beschikbaarheid van de diverse docentschalen ten behoeve van het carrièreperspectief van onze docenten en ter stimulering van onze onderwijsdoelen. We hechten eraan ons te houden aan het kwalitatieve aspect van een LC/LD-functie. Docenten die niet voldoen aan de gestelde eisen krijgen nog geen LC/LD-benoeming. De gesprekkencyclus en de verdere professionalisering van deze docenten kan hierbij ondersteunen om toch door te kunnen groeien in deze docentenfuncties.

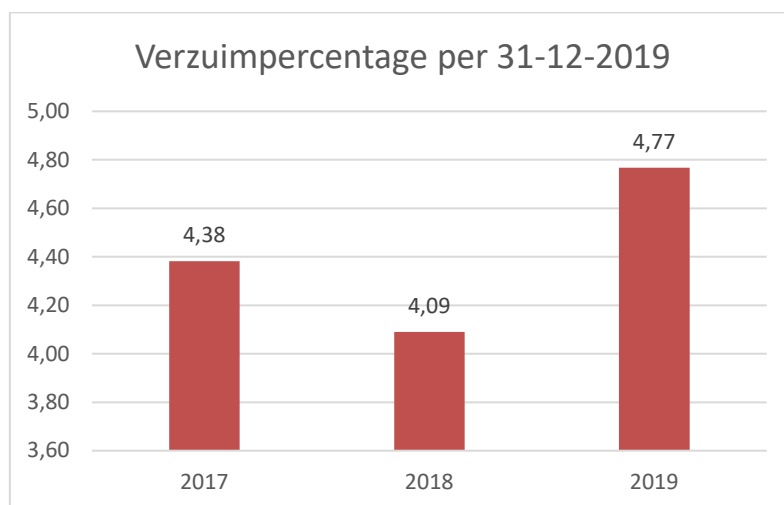
	Dienstverbanden		WTF	% WTF
LB	143		92,10	27,2%
LC	181		143,99	42,6%
LD	130		101,98	30,2%
Totaal	454		338,07	100,0%

Ziekteverzuim

Voortschrijdend ziekteverzuim staat voor het gemiddelde ziekteverzuim over de afgelopen twaalf maanden. Het voortschrijdend ziekteverzuim bij de Cedergroep is 4,77 %, dat is hoger dan in 2018 (4,09 %). Het gemiddelde verzuimpercentage in het VO is in 2018 5,6 % (www.onderwijsincijfers.nl) en is de afgelopen jaren licht gestegen. De verzuimcijfers voor het VO 2019 zijn nog niet beschikbaar bij het opstellen van het jaarverslag.

De belangrijkste oorzaken voor verzuim in het onderwijs zijn de ervaren hoge werkdruk en verzuim ten gevolge van psychische klachten. Beide zijn een terugkerend aandachtspunt. Nu de overheid geld heeft gegeven om o.a. de werkdruk te kunnen verlichten is het mogelijk om hier preventief nog weer extra aandacht aan te besteden. In 2020 wordt bekeken hoe dit geld besteed gaat worden.

Per november 2019 zijn we gestart met een nieuwe arbodienst, Zorg van de Zaak.

UITSTROOM

Binnen de Cedergroep is het uitgangspunt dat de juiste medewerker op de juiste plek werkt. In de aansturing is aandacht voor de ontwikkeling van de medewerker en worden gesprekken over loopbaanstappen binnen en buiten Ceder gevoerd. Wanneer er sprake is van een stap buiten Ceder, of ontslag, zal de medewerker zoveel mogelijk gefaciliteerd worden om de kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. De focus ligt op begeleiding van baan naar baan, wat veelal is uitgewerkt in een outplacementtraject op maat.

Organisatie

AMBITIES ICT-ONDERWIJS

Recent is het project “Veltwerk” afgerond. Hiermee is de volledige ICT infrastructuur binnen de Cedergroep in eigen beheer gebracht en kunnen alle collega’s vestiging onafhankelijk aanmelden en werken met dezelfde gegevens op alle systemen binnen de Cedergroep (Wi-Fi en werkstations). Dit vormt tevens een mooie basis om de onderlinge samenwerking tussen de scholen te bevorderen. Mede door de afronding van dit project is het mogelijk om via Teams en SharePoint met elkaar in contact te komen en samen te werken.

In 2020 zal de focus worden gelegd op de verdere beveiliging van het netwerk, de nieuwbouw en inrichting van het HWC, en voor zover nodig de verdere facilitering van personeelsleden met laptops. Tevens zal een werkportaal worden ontwikkeld voor leerlingen en personeel, waarmee eenvoudige ontsluiting van ICT-diensten binnen de Cedergroep ontstaat. Denk hierbij aan email, bestanden, Magister en personeelszaken.

ICT & ONDERWIJS

In steeds meer lessen wordt gebruik gemaakt van digitale middelen. Denk aan het gebruik van een mobiele telefoon en het werken met laptops of vergelijkbare *devices* in de klas om het onderwijs te verrijken en de inzetbaarheid hiervan bij gedifferentieerd lesgeven en toetsen. Voor het Cederbureau is een adviserende rol weggelegd in dit proces.

Eind 2019 is een ICT kenniskring gestart waarin een gedeelde ambitie geformuleerd zal worden met betrekking tot de inzet van ICT op de scholen.

TEAM ICT

Het team is uitgebreid met een extra werkplekbeheerder. Door deze uitbreiding is op elke vestiging 5 dagen per week iemand beschikbaar. De ondersteuning op ICT gebied is hiermee naar een hoger plan getild. De uitbreiding is ontstaan na de vraag van het HLW en HLZ.

VOORTGANG NIEUWBOUW HERMANN WESSELINK COLLEGE

De nieuwbouw van het Hermann Wesselink College is van start gegaan na de ondertekening van de Design & Build overeenkomst op 27 september 2018 tussen SMT en Cedergroep. De aannemer realiseert het ontwerp. Het ontwerpen gaat in verschillende fasen en elke fase wordt afgesloten met een toetsing van het ontwerp. Bouwbegeleidingspartij BBN toetst het ontwerp op technische kwaliteit en de mate waarin het ontwerp voldoet aan het programma van eisen.

In het eerste half jaar van 2019 heeft de stuurgroep Nieuwbouw HWC akkoord gegeven op het voorlopig ontwerp en het definitief ontwerp. De stuurgroep bestaat uit de bestuurder (voorzitter), de rector HWC, de teamleider huisvesting van het Cederbureau en de adviseur van BBN. VO en DO omvatten de belangrijke voorwaarden om met de daadwerkelijke bouw te kunnen beginnen.

Midden 2019 zijn de heiwerkzaamheden gestart zodat na de zomervakantie de grootste geluidsoverlast achter de rug was. Ook de examens zijn zonder hinder van heiwerkzaamheden afgenomen, door goede afstemming en planning tussen HWC en de aannemer. Na het gereedkomen van het fundament, ging de bouw in een hoog tempo verder en eind 2019 was het hoogste punt

bereikt. Het risico is dat, doordat het Uitvoeringsontwerp nog niet gereed is, de bouw vertraging kan oplopen. De planning is nog steeds dat in januari 2021 het nieuwe gebouw in gebruik kan worden genomen.

SCHOONMAAK

De firma's van Alem & Gewoon Netjes zijn vanaf schooljaar 2018/2019 de schoonmaakondernemers van de Cederscholen. De kwaliteit van de schoonmaak is goed te noemen. Voor de Amsterdamse Cederscholen is in 2019 een plan opgesteld om het vloeronderhoud grondig aan te pakken. Aanvankelijk zouden grote delen van het marmoleum in met name HLZ en HLW worden vervangen. Op advies van de benaderde leveranciers is gekozen voor een stevig onderhoudsprogramma in plaats van vervanging. Dit is uitgevoerd in de zomer- en kerstvakantie.

HUISVESTING

In 2019 is fors geïnvesteerd in de schoolgebouwen, met uitzondering van het HWC in verband met de nieuwbouw. In deze paragraaf lichten we de belangrijkste acties toe.

In 2019 is bij de CSB gewerkt aan het vernieuwen en upgraden van het scheikundelokaal. Het lokaal is vergroot door een aanpalende ruimte toe te voegen. Dit heeft geresulteerd in een scheikunde- en lab-lokaal. Er kunnen nu twee klassen tegelijkertijd lessen volgen. Bovendien kunnen de eindexamenleerlingen hun profielwerkstuk onder begeleiding uitvoeren.

CSB	LED verlichting	81.150
CSB	Schilderwerk	138.536
CSB	Verbouwing lokaal 004	17.324
CSB	Verbouwing scheikunde lokaal	256.655
CSB	Camera systeem	26.172
CSB	Architecten ontwerp hal en gymlokaal	7.866
CSB	Diversen	23.567
		<u>551.270</u>

Met het oog op mogelijke renovatie is bij het HLZ uitsluitend het hoogstnoodzakelijke gedaan. Er is gewerkt aan de installaties, dak en goten en waar nodig herstellen van stuc-plafonds. Er waren klachten over het gebruik van een specifiek lokaal in een voormalige gymzaal. Hier was geen natuurlijke ventilatie mogelijk omdat het lokaal niet direct aan de gevel is gemaakt. De klachten betroffen de temperatuur en hoofdpijn. In de zomer van 2019 is een ventilatie unit aangebracht. Het juist inregelen van deze ventilatie vraagt nog extra aandacht.

HLZ	Ventilatie	51.862
HLZ	Vloeren	40.125
HLZ	Geluidswerende deuren spreekkamers	11.737
HLZ	Plafonds en LED verlichting	26.293
	TOTAAL	<u>130.016</u>

Door de gemeente Amsterdam is bij het HLW project Frisse scholen klasse B uitgevoerd. Het project is grotendeels door de gemeente gefinancierd en geleid. Bij dit project zijn ook zonnepanelen geplaatst.

Aan het begin van het schooljaar 19' – '20, zijn de toiletgroepen geheel gerenoveerd. .Alle toiletten zijn nu voorzien van naadloze gietvloeren, hangtoiletten en ledverlichting. De schoonmaak en het onderhoud van de toiletten wordt hierdoor minder arbeidsintensief. De renovatie heeft dankzij goede planningsafspraken kunnen plaatsvinden tijdens de lesperiodes en niet alleen in de schoolvakanties.

HLW	Renovatie toiletgroepen	229.141
HLW	Zonwering	47.445
HLW	Frisse scholen	188.192
HLW	Dakbedekking	287.217
		<u>751.995</u>

Op het VeenLanden College is een warmtepomp aangelegd in de gymnastieksalen. De toiletten op de begane grond zijn gerenoveerd en er is opnieuw marmoleum vervangen. Tot slot heeft gevelrenovatie plaatsgevonden.

Een blik vooruit.

Voor begroting 2020 is gedurende het jaar 2019 een scherper beeld verkregen van de staat van onderhoud van de gebouwen. Voor de Amsterdamse scholen zijn ambitieuze projecten gedefinieerd om de gebouwen een impuls te geven tot aan het moment van renovatie (HLZ), óf een upgrade. Voorwaarde is dat de upgrade gedurende de resterende levensfase nog zal renderen.

Zo zal het HLZ worden geschilderd. In de CSB worden de gymzalen en sanitaire voorzieningen aangepakt en de entree heringericht. Dit laatste betreft een omvangrijk project dat begint bij de hekwerken van het schoolplein, het plein zelf, de centrale hal, de receptie en het trappenhuis.

Voor het HLW worden plannen gemaakt om meer fysieke ruimte te bieden aan de het coachend mentoraat.

DUURZAAMHEID

De wereld om ons heen is voortdurend aan het veranderen en maatschappelijke knelpunten leiden dan ook tot aandacht voor hoe het anders en duurzamer kan. De Cedergroep en haar scholen hebben duurzaamheid hoog op de agenda gezet. In 2019 heeft de Cedergroep haar steentje bijgedragen door:

- op het HLW een zonnepanelen installatie in gebruik te nemen;
- op de CSB alle verlichting te vervangen door Ledverlichting;
- op het VeenLanden College een warmtepomp te plaatsen;
- in het ontwerp van de nieuwbouw van het HWC ervoor te zorgen dat dit gebouw straks Bijna Energie Neutraal (BENG) zal zijn.

BEDRIJFSVOERING

Planning en control

In 2019 zijn drie financiële rapportages opgesteld als onderdeel van de integrale managementrapportages. De rapportages zijn besproken met de rectoren en met de auditcommissie van de Raad van Toezicht. De rapportages bevatten exploitatieoverzicht, balans en een vooruitblik met kansen (baten) en risico's (kosten), waar mogelijk in geld uitgedrukt. In 2019 is het formatieplan vastgesteld door de bestuurder. De formatieplannen worden door de scholen opgesteld vanuit Foleta of Zermelo.

De meerjarenbegroting voor 2020 en verder is opgesteld in de begrotings- en rapportagetool Capisci. De tool wordt ook gebruikt voor de financiële rapportages en analyses van de formatie inzet.

ALLOCATIE VAN MIDDELEN

De middelen van de Cedergroep worden onder het schoolbestuur ressorterende scholen gealloceerd conform de BRIN systematiek. Dit houdt in dat alle scholen hun eigen opbrengsten en baten hebben en houden. Het Cederbureau wordt gefinancierd door een afdracht van de scholen aan het Cederbureau.

Het afdrachtpercentage wordt vastgesteld in de kaderbrief van de Cedergroep (als startdocument van het begrotingsproces). De kaderbrief wordt behandeld in het College van Rectoren, de GMR en de RvT. Het afdrachtpercentage wordt gebaseerd op de begroting en de plannen van het Cederbureau. Vervolgens wordt de afdracht gerelateerd aan de personele en materiële lumpsum en omgezet in een percentage. Voor 2020 is het percentage vastgesteld op 5,7%. In 2019 bedroegen de totale kosten van het Cederbureau € 2.432.767. Uitgedrukt in een percentage van de totale omzet in 2019 bedraagt het percentage 4,8%. Als maximum is 6% afgesproken.

Hiervan heeft een bedrag van € 519 K betrekking op het bestuurlijk apparaat. Hieronder worden verstaan onder andere de kosten van de voorzitter College van Bestuur, het bestuurssecretariaat, Raad van Toezicht en accountantscontrole.

TREASURY

Treasurybeleid en -uitvoering

De Cedergroep heeft een treasurystatuut dat voldoet aan de kaders van de wettelijke regeling. Het treasurybeleid is gericht op het borgen van de financiële continuïteit. Subdoelstellingen zijn risicospreiding, het waardevast houden van het vermogen en het behalen van optimaal rendement binnen de gestelde wettelijke kaders. De uitvoering van het vermogensbeheer is uitbesteed aan Oolders, Heijning & Vogelaar (OHV) BV te Amsterdam.

In verband met de door de Rabobank aangekondigde negatieve rente zal het treasurybeleid opnieuw tegen het licht worden gehouden.

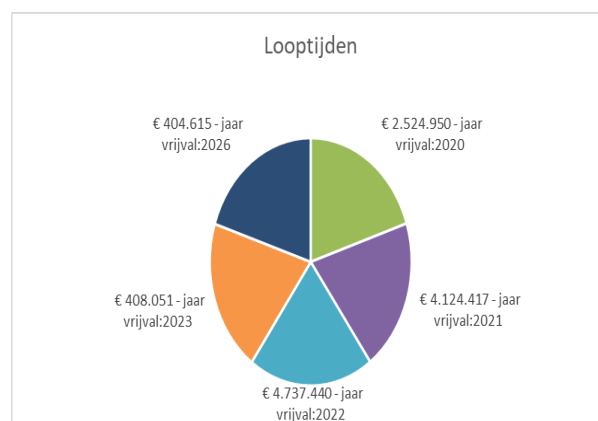
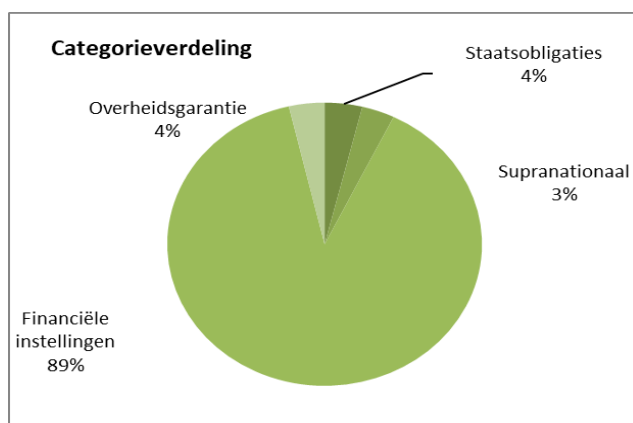
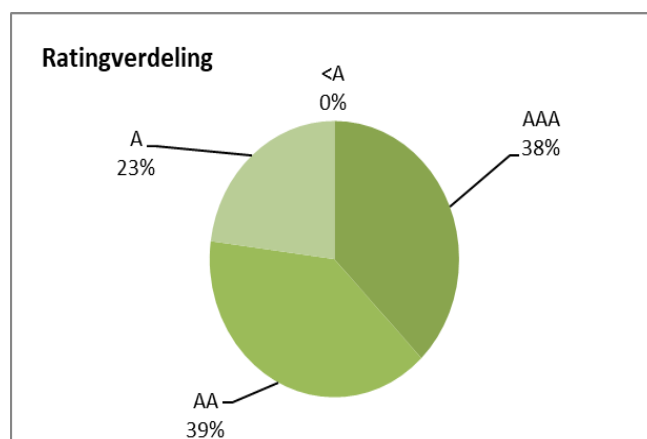
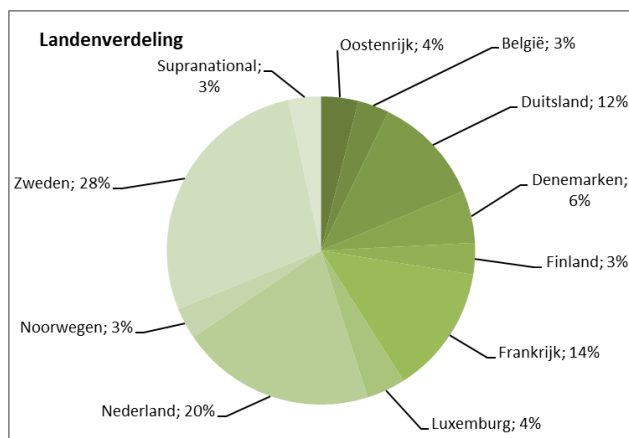
Opbouw van de beleggingsportefeuille

De beleggingen bestaan uit vastrentende waarden die voldoen aan de vereisten van de Regeling beleggen, lenen en derivaten van het ministerie van OCW. In verband met de lage rente is de tijdsperiode van de portefeuille laag gehouden, zodat rentestijgingen geen grote negatieve impact hebben op het totale rendement.

In 2019 zijn een vijftal obligaties gelost en er zijn zeven aankooptransacties uitgevoerd.

De beleggingsportefeuille heeft een brede spreiding over de diverse lidstaten binnen Europa. De beleggingen zijn verdeeld over looptijden van 2020 tot en met 2026. De spreiding van de portefeuille over landen, categorie, rating en looptijd is in de diagrammen weergegeven.

In de bijlage is een gedetailleerd overzicht opgenomen van de beleggingen, de nominale waarde en lossingsdatum.

Over 2019 is een resultaat behaald van -0.054% (0,061% in 2018) over het totaal van de financiële vaste activa en de liquide middelen. Als gevolg van de langdurig lage rentestand is het rendement net onder nul.

CONTINUÏTEITSPARAGRAAF

De continuïteitsparagraaf behandelt de voorziene toekomstige financiële situatie. De begroting 2020 en het meerjarenperspectief zijn in het najaar van 2019 opgesteld. De meerjarenbegroting in deze paragraaf is op 19 december 2019 goedgekeurd door de RvT. Het financiële beleid van de Cedergroep is er opgericht om het ruime eigen vermogen in te zetten voor het onderwijs en het geven van een impuls in de gebouwen. Dit leidt enerzijds tot negatieve exploitatiebegrotingen en anderzijds tot het aanscherpen van de begroting om overschotten te voorkomen. Voor de indeling van deze paragraaf is de verplichte nummering uit de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs gevolgd.

A1 Gegevensset

Kengetallen *	2018	2019	2020	2021	2022
Personele bezetting in fte					
Schoolleiding	30	29	31	32	32
OP	334	345	338	333	332
OOP	86	93	93	93	92
Totaal	449	466	462	457	455
mutatie in %		3,9%	-1,0%	-1,0%	-0,4%
Leerlingaantal	6033	5939	5841	5801	5821
mutatie in % tov jaar ervoor		-1,6%	-1,7%	-0,7%	0,3%
* peildatum 1 oktober t-1 , exclusief VAVO leerlingen					

Leerlingenprognose

Per 1 oktober 2020 wordt opnieuw een daling van het aantal leerlingen verwacht. De daling verwachten we bij het HLW als gevolg van concurrentie in de stad en bij het VeenLanden College door demografische krimp. Voor de Cedergroep als geheel is de verwachting dat de komende drie schooljaren het totale leerlingenaantal bij ongewijzigd beleid nog één jaar licht zal dalen, mede vanwege de krimp bij het VLC. Daarna is de verwachting dat het leerlingaantal zal stabiliseren omdat het VLC geen verdere krimp meer verwacht. Afhankelijk van de aantrekkelijkheid van de Amsterdamse scholen kan er bovendien zelfs sprake zijn van een toename van het leerlingaantal.

Personele bezetting

Ondanks de daling van het leerlingaantal is de OP formatie niet gedaald maar licht toegenomen. In 2020 worden stappen gezet in de richting van strategisch personeelsbeleid. Vanuit visie, beelden, kader en richtlijnen maken we stappen in de professionalisering van HR instrumenten zoals verbetering gesprekscyclus, leiderschapontwikkeling, ontwikkeling docenten en medewerkers. Daarnaast wordt ook bij het invullen van vacatures gestreefd naar een evenwichtiger functiemix als bijdrage aan de verbetering van onderwijskwaliteit.

De cao afspraak om docenten meer ontwikkeltijd te geven is door elke school meegenomen in de afspraken over onderwijstijd en taakbeleid. De lessentabel wordt kritisch bekeken en er wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheden van de nieuwe onderwijstijdenwet. Doelstelling is het creëren van tijd binnen de formatie voor kwaliteitsverbetering, onderwijsontwikkeling en -innovatie.

Een gezonde en efficiënte organisatie betekent dat de basis op orde is. Hiermee wordt bedoeld dat ondersteunende processen betrouwbaar en effectief zijn ingericht, decentrale en centrale rollen en taken bewust en transparant zijn ingericht en er sprake is van samenwerking in alle geledingen, daar waar het een meerwaarde is. De OOP formatie is in 2019 gestegen door inzet van Onderwijsassistenten op de scholen en een kleine uitbreiding van het OOP op het stafbureau. De OOP formatie blijft de komende jaren stabiel.

Een flexibele schil van circa 10% is nodig om de personele gevolgen van de fluctuaties in leerlingenaantallen te kunnen opvangen. De omvang van de flexibele schil is in 2019 met 19,5 % op orde.

Corona crisis

In maart 2020 is Nederland geconfronteerd met het Covid-19 virus en de verstrekende gevolgen daarvan. Als Cedergroep schatten wij de financiële risico's als gevolg hiervan in als laag.

Wat betreft de inkomsten is onderwijs een vitale sector en wordt door de overheid gefinancierd. De leerlingpopulatie betreft leerplichtige leerlingen die door het Corona virus geen andere keuzes (zoals stoppen met de opleiding) kunnen maken. Bovendien wordt deze groep, gelukkigerwijs, ook niet hard getroffen door het virus. Op korte termijn zal de overheid de sector ook niet belasten met bezuinigingen. Mogelijk zullen bezuinigingen wel op de middellange termijn worden toegepast, want de Staat moet immers de klappen van werkeloosheid van andere sectoren opvangen. Voorts is het nog niet mogelijk alle gevolgen van de coronacrisis te kwantificeren.

Op korte termijn voorzien we een terugbetaling van ouderbijdragen (€ 18 K) met betrekking tot de reizen en activiteiten die normaliter zouden worden gehouden in de periode maart – juli 2020. Ook zullen enkele kosten verschuldigd zijn, deze worden geschat op € 100 K.

In de toekomst voorzien we een daling van de ouderbijdragen en activiteitengelden als gevolg hiervan. Het kostenpatroon kan dan echter ook worden aangepast.

Wat betreft de personeelskosten dienen we rekening te houden met een hoger verzuimpercentage. Echter door de arbeidskrapte en de gevolgen van Covid-19 verwachten wij dat vervanging moeilijk is te regelen waardoor de kosten niet direct zullen oplopen. De opgedane ervaring met digitaal lesgeven tijdens de periode van sluiting van de school kan echter wellicht kostenbesparend werken. Voor de middellange termijn is een oplopend ziektepercentage reëel. Daarnaast zal in formatieplannen voor komend schooljaar rekening gehouden worden met de noodzaak van extra formatie voor het begeleiden van leerlingen die tijdens de sluiting van de scholen achterstand hebben opgelopen.

De Cedergroep beschikt over een bestemmingsreserve en vanaf 2021/2022 kan, indien nodig, in de begroting rekening worden gehouden met een hogere reservering voor ziekteverzuim en tijdelijke hogere personeelslasten.

A2 Meerjarenbegroting

Meerjarenbalans

	werkelijk		begroting		
Balans per 31-12 (bedragen x € 1.000)	2018	2019	2020	2021	2022
Activa					
Materiële vaste activa	4.541	6.168	7.686	11.324	10.095
Financiële vaste activa	10.195	9.675	8.699	3.949	7.699
Totaal vaste activa	14.736	15.843	16.385	15.274	17.795
Vorderingen	1.793	1.946	1.946	1.946	1.946
Kortlopende effecten	1.704	2.525	3.500	3.750	
Liquide middelen	6.492	6.662	4.207	4.404	5.294
TOTAAL ACTIVA	24.725	26.976	26.038	25.374	25.035
Passiva					
Algemene reserve	11.541	13.111	12.260	11.688	11.411
Bestemmingsreserve publiek	5.285	5.105	5.015	4.925	4.865
Voorzieningen	1.560	1.932	1.932	1.932	1.932
Langlopende schulden					
Kortlopende schulden	6.339	6.829	6.831	6.829	6.827
TOTAAL PASSIVA	24.725	26.976	26.038	25.374	25.035

Toelichting meerjarenbalans

Aan de activa zijde stijgt de waarde van de materiële vaste activa door de investeringen in de nieuwbouw HWC. Om deze investeringen te kunnen financieren nemen de liquide middelen af en wordt de beleggingsportefeuille aangesproken, hierdoor daalt de waarde van de financiële vaste activa. Dit is weergegeven in het jaar 2021 maar zal effectief plaatsvinden in 2020.

De noodzakelijke onttrekking aan de beleggingsportefeuille is in deze begroting geraamd op 4,5 M teneinde een minimaal vereiste (gewenste) kortlopende liquiditeit ratio van rond de 1,0 te hebben. In 2020 staat voor de periode februari – augustus 2,5 M gepland voor lossing van assets, deze kunnen worden gebruikt voor de uitgaven. Vanwege de aangekondigde negatieve rente op de bankrekeningen per 1 juli 2020 wordt een grotere onttrekking uit de beleggingsportefeuille zo lang mogelijk uitgesteld.

Vanaf 2022 lopen de liquide middelen weer op, doordat de investeringen lager zijn dan de afschrijvingen

Aan de passiva zijde neemt het eigen vermogen af door de negatieve resultaten. De voorzieningen blijven gelijk, de veronderstelling is dat de onttrekkingen ongeveer gelijk zullen zijn aan de dotaties. Dit is een voorzichtige inschatting, de afgelopen jaren is namelijk gebleken dat de dotaties aan de voorzieningen hoger zijn geweest dan de onttrekkingen. De grootste voorziening betreft namelijk de persoonlijk budget uren van het personeel en het personeel spaart meer dan dat het opneemt.

Raming van baten en lasten 2020 – 2022

Voor het jaar 2020 is een negatieve begroting vastgesteld van minus € 940 K.

De Cedergroep heeft getracht de begroting aan te scherpen ter voorkoming van overschotten. Zo is de reservering voor ziektekosten omlaag gebracht van 2,5% naar 1,5%.

De Cedergroep heeft middelen ter beschikking gesteld om de thema's uit de strategische beleidsagenda te realiseren. Voor deze eerste jaartranche is in 2020 € 725K aan projectaanvragen van de scholen toegekend.

Daarnaast vragen ook de verbetering van huisvesting en ICT om extra investeringen, alsmede de verdere versterking van het Cederbureau. Uitgangspunt blijft: het houden van een solide vermogenspositie en een structureel sluitende exploitatiebegroting. Gezien de vermogensgroei in de voorgaande jaren is de doelstelling van het financieel beleid om de beschikbare middelen in de komende jaren daadwerkelijk in te zetten en geen exploitatieoverschot te creëren.

	werkelijk		begroting		
Exploitatie (bedragen x € 1.000)	2018	2019	2020	2021	2022
BATEN					
Rijksbijdrage	46.285	47.841	45.751	45.950	46.416
Overige overheidsbijdragen	232	286	355	185	185
Overige baten	2.460	2.766	2.242	2.268	2.265
TOTAAL BATEN	48.976	50.894	48.348	48.403	48.867
LASTEN					
Personeelslasten	38.532	39.540	39.609	39.311	39.542
Afschrijvingen	1.244	1.171	1.536	1.820	1.725
Huisvestingslasten	2.508	2.488	2.392	2.310	2.310
Overige lasten	5.869	6.299	5.753	5.622	5.625
TOTAAL LASTEN	48.153	49.498	49.290	49.063	49.202
Bedrijfsresultaat	824	1.396	942-	660-	335-
Saldo financiële bedrijfsvoering	7-	6-	2	2-	2-
RESULTAAT	817	1.390	940-	662-	337-

De meerjarenbegroting van 2021 en 2022 laat tekorten zien die in het licht van de toekomstige vereenvoudigde bekostiging moeten worden gezien. De vereenvoudigde bekostiging zal in de toekomst tot een positief effect leiden. De voorlopige berekeningen tonen € 1,5 M extra bekostiging ná de overgangsfase. De tranches die in 2021 en 2022 ter beschikking worden gesteld zijn al opgenomen in de baten. Vanwege de ruime vermogenspositie van de Cedergroep loopt de groep vooruit op de toekomstige hogere baten en financiert de groep jaarlijks een deel extra.

Desondanks zijn er onzekerheden en risico's te onderkennen in de leerlingaantallen van met name de Amsterdamse scholen. De leerlingenprognose vraagt om zowel scherpe aandacht als behoedzaamheid ten aanzien van de inzet van formatie. De rijksbijdragen zijn berekend met het bekostigingsniveau en prijspeil per januari 2020. De daling van de rijksbijdrage komt door de lichte afname van de leerlingaantallen. Extra bijdragen en subsidies zijn begroot voor zover bekend.

Bij de lonen en salarissen is rekening gehouden met de lopende cao afspraken van 2018/2019. Voor ziektevervanging voor langdurig verzuim houden we rekening met 1,5% kosten. De afschrijvingslasten stijgen in 2020 door de investeringen in ICT en het gebouw waaronder ook het groot onderhoud. In 2021 stijgen de afschrijvingslasten nog verder door de nieuwbouw van het HWC. De huisvestingslasten zijn lager dan de realisatie van de afgelopen jaren door de stelselwijziging rondom het groot onderhoud.

In de overige lasten zijn extra budgetten opgenomen voor activiteiten in verband met de nieuwbouw HWC, materialen voor onderwijsvernieuwing en PR en marketing. De jaren erna dalen de kosten o.a. door het beëindigen van de outsourcing ICT voor de CSB en rekening houdend met de leerlingenaantallen.

Voor de financiële bedrijfsvoering is gerekend met een nihil rendement over de beleggingsportefeuille en liquide middelen. De bankkosten (o.a. voor inning van ouderbijdragen) leiden tot een negatief financieel resultaat.

	werkelijk		begroting		
KENGETALLEN	2018	2019	2020	2021	2022
Eigen vermogen (A)	15.704	18.215	17.275	16.614	16.276
Balanstotaal (B)	24.725	26.976	26.038	25.374	25.035
solvabiliteit 1 (A/B)	64%	68%	66%	65%	65%
solvabiliteit 2 (A+voorzieningen/B)	70%	75%	74%	73%	73%
liquiditeit	1,3	1,6	1,4	1,5	1,1
liquiditeit incl financiële vaste activa	2,7	3,0	2,7	2,1	2,2
rentabiliteit (resultaat/totale baten)	1,7%	2,7%	-1,9%	-1,4%	-0,7%

Solvabiliteit

Het eigen vermogen neemt nominaal weliswaar de komende jaren af, maar de solvabiliteit (EV /TV) blijft ruim boven de 50%, ofwel op een goed niveau.

Liquiditeit

Het beleid van de Cedergroep is om de kortlopende liquiditeit laag te houden, met een minimum van 0,80. Vanwege het lage rendement op de beleggingsportefeuille worden meer middelen kortlopend op bank- en spaartegoeden aangehouden. Het liquiditeitsratio is ruim 1. In 2021 daalt de liquiditeit door het benutten van de middelen voor de nieuwbouw van het Hermann Wesselink College. De totale liquiditeit inclusief de beleggingsportefeuille neemt door de investeringen in de gebouwen af maar blijft met 1,8 sterk.

Rentabiliteit

De rentabiliteit is de mate waarin baten en lasten elkaar in evenwicht houden. In 2019 is een positieve rentabiliteit gerealiseerd voornamelijk door de incidentele middelen van december 2019 en het vervallen van de dotatie voorziening groot onderhoud. Naast investeringen en onderhoud wordt het vermogen ingezet voor het primaire proces. Dit leidt tot een negatieve rentabiliteit de komende jaren.

RISICOMANAGEMENT

B1 Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

In 2019 was de (meerjaren)begroting het belangrijkste financiële beheersingsinstrument met daarbij het formatieplan voor 19/20. In 2019 is aan de hand van een nieuwe integrale rapportage door de scholen gerapporteerd aan het bestuur over een zevental hoofdthema's; onderwijs, ondersteuning en veiligheid, kwaliteitszorg, personeel, financiën, school en omgeving en huisvesting. Het doel van de rapportage is dat de rector het College van Bestuur informeert over wat er speelt in de school, waar zich knelpunten voordoen, waar gaat het goed, welke trends zijn zichtbaar, welke ontwikkelingen maakt de school door en welke ondersteuning heeft de school hierbij nodig. Het gesprek over de rapportage vormt de basis voor afspraken die ontwikkeling van de kwaliteit van de school ten doel heeft. De gesprekken dragen bij aan het realiseren van de basis op orde. In september 2019 zijn met elke rector managementafspraken gemaakt voor het schooljaar 2019/2020. Driemaal per jaar rapporteert de rector over deze afspraken.

De Cedergroep hanteert een minimaal benodigde buffervermogen van € 2,5 Miljoen. De risicobuffer is berekend aan de hand van een uitgebreide risico inventaris in februari 2018. Deze middelen worden liquide aangehouden in de beleggingsportefeuille. De belangrijkste risicodomeinen zijn: Leerlingen, Onderwijs en kwaliteit, Organisatie en personeel, bedrijfsvoering en financiën, Huisvesting, ICT, Wet en regelgeving, toezicht en bestuur, veiligheid. Ook in de begroting 2020 zijn deze risico's onderkend en in een risicoparagraaf beschreven. Voor alle risico's zijn beheersingsmaatregelen geformuleerd die de komende jaren zullen worden uitgewerkt in de rapportages en door het Cederbureau.

B2 Beschrijving van de belangrijke (financiële) risico's en onzekerheden

Ontwikkeling van het aantal leerlingen

Een onzekerheid voor de Cedergroep, met name bij het VeenLanden College, is de geprognosticeerde krimp van het aantal leerlingen als gevolg van de bevolkingsafname. Dat betreft zowel de mate van krimp als het tempo. Ook de positie van de Amsterdamse scholen is risicovol, zij hebben te maken met scherpere concurrentie en bijbehorende imago- en profileringsvraagstukken. Daling van het aantal leerlingen heeft direct effect op de formatie van de scholen. Weliswaar is er sprake van een t-5 effect waardoor de bekostiging pas vanaf januari het jaar erop lager wordt, hierdoor worden de financiële gevolgen vertraagd zichtbaar. Voor de formatiebegroting wordt echter gerekend met de bekostiging die hoort bij het werkelijk aanwezige leerlingaantal. Beheersingsmaatregelen zijn het steeds nauwkeuriger maken van een leerlingenprognose, het in de formatiebegroting rekening houden met de schommelingen van het leerlingaantal en het hebben van een flexibele schil. De flexibele schil is op dit moment voldoende.

De ontwikkelingen van de cao-afspraken, de pensioenpremie en de wettelijke kaders van het arbeidsrecht, zijn onzekere factoren in het sturingsproces. Beheersingsmaatregelen zijn gericht op het nauwgezet volgen van de ontwikkelingen en het voorzichtig begroten van zowel de baten als de lasten.

Als risico geldt ook de instabiliteit in de bekostiging door de Rijksoverheid en het mogelijk wegvallen van incidentele gelden zoals de Leerplusgelden. Risico is ook dat er aan de batenkant nieuwe

ontwikkelingen zijn, waarop het lastig anticiperen is. Een voorbeeld daarvan is de toekenning van convenantmiddelen 2020-2021, die in december 2019 zijn uitgekeerd.

Ook leidt het vereenvoudigd bekostigingsstelsel tot onzekerheid, hoewel dit voor de Cedergroep extra baten betekent. Een beheersingsmaatregel is het volgen van de informatie hierover en het realistisch begroten van de baten.

Door de scholen worden steeds vaker (Europese) subsidies aangevraagd en verkregen. Het is een risico dat de middelen niet tijdig of onvolledig worden verantwoord. Een beheersingsmaatregel is het opzetten van een adequate projectadministratie.

De uitvoeringsfase van de nieuwbouw van het Hermann Wesselink College is gestart. Er is sprake van een scherp geformuleerde design en build constructie waarbij de financiële risico's grotendeels bij de aannemer liggen. Meerwerk en onvoorziene kosten vormen een risico. Er zijn beheersingsmaatregelen getroffen in de opzet van het projectteam en afspraken over de besluitvormingsprocessen. Een medewerker van het Cederbureau monitort de rol van de externe bouwbegeleiding op zowel technisch gebied als wel de bouwkosten. In financieel opzicht is een bestemmingsreserve gevormd voor de eigen bijdrage aan het gebouw en zijn doorrekeningen gemaakt van de toekomstige exploitatiekosten.

De gebouwen van de Amsterdamse scholen worden ouder, grootschalige renovaties of vernieuwbouw zijn noodzakelijk om de levensduur te verlengen. Het is nodig dat de gemeente verreweg het grootste deel van de kosten hiervoor zal dragen. Een extra risico vormt de Rijks monumentenstatus van de Christelijk Scholengemeenschap Buitenveldert en de gemeentelijke monumentenstatus van HLZ vanwege de geldende beperkingen met betrekking tot renovatie, verbouwing en inrichting. Beheersingsmaatregelen zijn gericht op het versterken van de relatie met de gemeentelijke overheden en planmatiger werken. Daarmee voorkomen we dat onderhoud onverwacht moet gebeuren en de kosten hoger uitvallen dan in de plannen is opgenomen.

Veiligheid is gedefinieerd als een zogenaamd exogeen risico, de beïnvloedbaarheid en verantwoordelijkheid liggen buiten de organisatie. In de berekeningen van het buffervermogen is hiermee rekening gehouden.

Tot slot vormt ICT een risico: de waarborging van continuïteit van het netwerk en de systemen, de toepassing en maatregelen in het kader van de privacywetgeving en ransomware aanvallen. Door het aanstellen van een teamleider ICT en daarmee de verdere professionalisering van het Team ICT, het centraliseren van de infrastructuur en het aanstellen van een functionaris gegevensbescherming worden de risico's verkleind. Tevens is een tool ingezet om het netwerk te testen op mogelijke lekken. Dat komt neer op een machine die vanuit intern én extern perspectief een gesimuleerde aanval doet op het netwerk van de Cedergroep. Met de externe test worden alle verbindingen die van buitenaf bereikbaar zijn getest, door middel van een apparaat buiten school dat alle mogelijke poorten test op basis van de laatste beveiligingscriteria (zogenaamde CvE's). De interne test loopt via apparaten in verschillende lagen van het interne netwerk. Hieruit wordt informatie vergaard over de gevaren binnen de organisatie. Uit deze tests rolt een 'gevaaroverzicht'. Een netwerkscan van extern naar intern, uitgevoerd op 22 januari 2020, resulteerde in een bedrijfsrisico van 6%, dat als laag wordt gekwalificeerd.

Ondanks alle beheersmaatregelen is op ICT gebied het risico nooit geheel weg te nemen. De Cedergroep verkent dan ook de mogelijkheid om hiervoor een passende verzekering af te sluiten.

Voor het afdekken van risico's worden beleggingen aangehouden van € 2,5 Miljoen conform de eerdergenoemde berekening van het buffervermogen in de risicoanalyse. Per balansdatum bedraagt de beleggingsportefeuille € 12 Miljoen euro. In de meerjarenbegroting heeft de beleggingsportefeuille na de investeringen in de nieuwbouw van het HWC een omvang van circa € 9 Miljoen.

Risico's Corona-crisis

Op korte termijn is een risico de terugbetaling van ouderbijdragen voor reizen en activiteiten en het dragen van kosten voor diezelfde activiteiten. De impact wordt geschat op € 100 K. Overige risico's staan beschreven bij de Continuïteitsparagraaf. De Cedergroep verwacht dat de risico's laag en te overzien zijn. Vooralsnog zien we geen aanleiding om extra beheersingsmaatregelen te treffen, de algemene beheersmaatregelen zijn toereikend..

B3 Rapportage toezichhoudend orgaan

Voor de rapportage van de Raad van Toezicht wordt verwezen naar het verslag van de Raad van Toezicht elders opgenomen in dit verslag.

Financiële verantwoording Passend Onderwijs

Het schoolbestuur is aangesloten bij drie samenwerkingsverbanden.

De Amsterdamse scholen zijn aangesloten bij het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Amsterdam-Diemen. Dit is een vereniging waarin de 26 schoolbesturen met ruim 80 scholen voor voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs in Amsterdam en Diemen samenwerken aan de uitvoering van de Wet passend onderwijs. Het bestuur van het Samenwerkingsverband bestaat uit zes leden. Deze leden zijn afkomstig uit het bestuur van de samenwerkende scholen en de directeur-bestuurder van het Samenwerkingsverband. De bestuurder van de Cedergroep neemt deel aan de algemene ledenvergadering.

Om de interne zorgstructuur te versterken ontvangen de Amsterdamse scholen ondersteuningsmiddelen van het Samenwerkingsverband VO Amsterdam-Diemen. Met deze middelen bieden de scholen ook extra ondersteuning aan individuele leerlingen. De doelmatige besteding van middelen wordt verantwoord aan het Samenwerkingsverband.

In 2019 zijn de middelen als volgt besteed:

Samenwerkingsverband Amsterdam-Diemen			
De ondersteuningsmiddelen worden uitgegeven aan:	HLW	HLZ	CSB
Ondersteuning voor (individuele) leerling(en)	77.672	41.654	65.350
Investerings in interne zorgstructuur en scholing	14.130	1.955	9.000
Interne en externe kwaliteitsverbetering		50.325	21.900
Inzet trajectklassen	13.417		
Besteding met betrekking tot extra zorgstructuur	28.000	10.800	2.231
Anders		1.452	
	133.219	106.186	98.481

Het Hermann Wesselink College is aangesloten bij Samenwerkingsverband Amstelland en Meerlanden. Dit is een vereniging waarin 17 scholen voor voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs in Amstelland en de Haarlemmermeer samenwerken aan de uitvoering van de Wet passend onderwijs. De Raad van Toezicht van het Samenwerkingsverband bestaat uit elf leden. In de Raad van Toezicht zijn de aangesloten schoolbesturen vertegenwoordigd. De bestuurder van de Cedergroep maakt deel uit van de Raad van Toezicht en is lid van de Commissie Kwaliteit.

Om de interne zorgstructuur te versterken ontvangt het Hermann Wesselink College ondersteuningsmiddelen. Met deze middelen biedt de school ook extra ondersteuning aan individuele leerlingen. De doelmatige besteding van middelen wordt verantwoord aan het Samenwerkingsverband.

In 2019 zijn de middelen als volgt besteed:

Samenwerkingsverband Amstelland en de Meerlanden	
	HWC
Ondersteuningsbekostiging	295.620
Professionaliseringsmiddelen	18.373
Schoolmaatschappelijk werk	45.000
	<u>358.993</u>

Het VeenLanden College is aangesloten bij Samenwerkingsverband Regio Utrecht West. Dit is een stichting waarin vijf schoolbesturen voor voortgezet onderwijs in de regio Utrecht en Woerden samenwerken aan de uitvoering van de Wet passend onderwijs. Het bestuur van het Samenwerkingsverband bestaat uit vijf leden. Deze leden zijn afkomstig uit het bestuur van de samenwerkende scholen.

Om de interne zorgstructuur te versterken ontvangt het VeenLanden College ondersteuningsmiddelen. Met deze middelen biedt de school ook extra ondersteuning aan individuele leerlingen. De doelmatige besteding van middelen wordt verantwoord aan het Samenwerkingsverband.

In 2019 zijn de middelen als volgt besteed:

Samenwerkingsverband Utrecht	
	VLC
Trajectbegeleiding	122.000
Zorgcoördinator	88.900
Administratieve ondersteuning	10.000
	<u>220.900</u>

Prestatiebox gelden – profilering onderwijs

Uitdagend onderwijs, met meer aandacht voor toptalenten en brede vorming voor alle leerlingen, dat wil de Cedergroep realiseren. Het is ook één van de ambities uit het sectorakkoord VO. Ten behoeve van de realisatie van de ambities uit het sectorakkoord ontvangen de scholen 'niet-geoomerkte' middelen uit de prestatiebox in de lumpsum. In totaal heeft de Cedergroep in 2019 een bedrag ontvangen van € 1,9 M euro. Binnen de Cedergroep is besloten om de realisaties van de ambities van het sectorakkoord te verbinden met Cederbrede en schooldoelstellingen.

- **Uitdagend onderwijs.** Binnen dit speerpunt heeft de CSB ingezet op de verdere uitbouw van het concept Millennium Skills en de herstart van het vwo. Op het VLC vond een verder uitbouw van gepersonaliseerd onderwijs (GO) plaats; het HLW heeft ingezet op examentrainingen en het coachend mentoraat, het HWC heeft een extra impuls gegeven aan het tweetalig onderwijs en internationalisering en bij het HLZ is geïnvesteerd in een verbreding van het vakkenaanbod.

Daarnaast is op het HLZ geïnvesteerd in de scholing van het team en is de Digital Observation Tool aangeschaft, waar lesobservaties mee kunnen worden uitgevoerd;

- **De lerende organisatie:** het afgelopen jaar is gewerkt met een basis kwaliteitsjaaragenda voor alle scholen. Ook wordt er één format gebruikt om over kwaliteit te rapporteren richting de school/het bestuur. Drie keer per jaar vindt er een managementgesprek plaats tussen rector en bestuur waarbij afspraken worden gemaakt over vervolgstappen, actiepunten of verbeterplannen.

Naast de basis van het gezamenlijke kwaliteitszorgsysteem die verwoord is in de notitie kwaliteitszorg, vinden er collegiale visitaties plaats binnen de Cedergroep.

- **Professionalisering:** een leven lang leren is ook voor Ceder van groot belang. De uitdagingen die we tegenkomen in het onderwijs vragen een lerende en onderzoekende houding, waardoor nieuwe kennis wordt eigen gemaakt en nieuwe ervaringen geleerd en uitgewisseld. Vooral ook het leren van en met elkaar is en wordt hier een belangrijk onderdeel in. De Cederacademie vervult hier een belangrijke functie in. Daarbij gaat het niet alleen om kennis opdoen, maar ook om juist van elkaar te leren. De komende jaren wordt nog meer op ingezet op deze leernetwerken en kringen.

In 2020 zal nog meer worden ingezet op de uitvoering van de strategische agenda met de zeven thema's.

Toelichting op resultaat en financiële positie

SAMENVATTING JAARCIJFERS

Het jaarresultaat bedraagt € 1.410.325 positief. Het resultaat wordt in belangrijke mate door twee factoren positief beïnvloed, namelijk de incidentele middelen van december 2019 ten bedrage van € 923.329 en het vervallen van de dotatie voorziening groot onderhoud als gevolg van een toegepaste stelselwijziging, dit effect is € 494.000. Gecorrigeerd hiermee bedraagt het genormaliseerde resultaat € 7.004 positief. Dit is in lijn met de begroting, er was een bedrag van € 12.859 positief begroot.

TOELICHTING RESULTAAT

De baten zijn in 2019 € 3,1 Miljoen hoger dan begroot. Hiervan wordt € 923 K verklaard uit de incidentele extra middelen die in december zijn ontvangen. Daarnaast is de bekostiging € 722 K hoger door compensatie prijspeil. Verder zijn de bijdragen uit de Samenwerkingsverbanden € 302 K hoger dan begroot. Ten opzichte van 2018 zijn de baten in lijn de prijsindexatie en incidentele middelen in ogenschouw genomen.

Verklaring verschillen in de baten		
Rijksbijdragen	Prijsstijging Personele lumpsum (722K) , prijsbijstelling Materiële lumpsum en VAVO leerlingen	816
Overige subsidies OCW	Indicentele middelen	923
Overige subsidies OCW	Prestatiebox	174
Overige subsidies OCW	WW uitkeringen via voorzieningen ipv exploitatie	53
Overige subsidies OCW	Nieuwkomers	54
Overige subsidies OCW	Doorstroomprogramma	25
Overige subsidies OCW	Diverse overige subsidies	163
SWV	Hogere bijdragen samenwerkingsverband	303
Overheidsbijdragen	Gemeentelijke subsidies	70
Overige baten	Meer personeel met externe opdrachten of promotiebeurzen	73
Overige baten	Meer leeringactiviteiten en reizen	324
Overige baten	Diverse extra baten	126
Stijging van opbrengsten		3.104

De personele lasten zijn € 1,3 M hoger dan begroot. De personeelskosten worden integraal geanalyseerd, aangezien in de begroting kosten in andere rubrieken worden begroot dan de uitgaven. Zo wordt een opslag voor vervanging bij lonen en salarissen begroot, terwijl de uitgaven voor vervanging bij de rubriek Personeel niet in loondienst kunnen staan. De integrale analyse van de verschillen is als volgt:

Verklaring verschillen personele lasten		
Personeelslasten	Hogere loonkosten door werkgeverspremies	183
Personeelslasten	Hogere formatieve inzet (incl vervanging)	872
Personeelslasten	Hogere extere inhuur (incl vervanging)	730
Personeelslasten	In begroting gereserveerd voor kosten van vervanging	-887
Personeelslasten	Ontvangen uitkeringen WAZO	-122
Personeelslasten	Niet begroot deel VAVO leerlingen	244
Personeelslasten	Hogere dotaties personele voorzieningen	152
Personeelslasten	Hogere overige personele kosten zoals scholing	177
Stijging van de personele lasten		1.349

De conclusie is dat de personeelslasten zijn gestegen met name door hogere formatieve inzet dit ondanks het feit dat de leerlingaantallen zijn gedaald. Vanaf augustus 2019 is de formatie circa 18 fte hoger dan was begroot. Het ingezette beleid vanuit de strategische beleidsagenda is hiermee zichtbaar.

In 2019 zijn de uitgaven voor vervanging van langdurig zieken lager geweest dan het daarvoor gereserveerde bedrag. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de reserve Ziekteverzuim.

De afschrijvingslasten zijn hoger dan begroot en iets lager dan het jaar 2018. Dit hangt samen met een aantal factoren. Allereerst de stelselwijziging Groot Onderhoud waardoor in plaats van een dotatie Groot Onderhoud de afschrijvingslast stijgt. Ten tweede het algemeen toegenomen investeringsniveau en tot slot de versnelde afschrijving van de niet verhuisbare activa van het Hermann Wesselink College. In 2018 was een afschrijvingslast van € 64 K toe te wijzen aan een desinvestering in verband met de diefstal van laptops bij het VLC.

De huisvestingslasten liggen lager dan de begroting maar worden vertekend door de al eerder genoemde stelselwijziging (effect € 494 K). Gecorrigeerd hiermee zijn de huisvestingslasten (€ 306 K) hoger dan begroot. De grootste afwijking ligt bij de schoonmaakkosten door de overgang naar een andere dienstverlener zijn de kosten te laag begroot, daarnaast zijn er extra en inhaalwerkzaamheden uitgevoerd. Vergeleken met 2018 zijn ook met name de schoonmaakkosten hoger.

De overschrijding van de overige lasten bedraagt € 400 K. De kosten overschrijdingen zijn divers maar voornamelijk gerelateerd aan leerlingactiviteiten zoals examenkosten leerlingbegeleiding, en werkweken en reizen. Voor dat laatste zijn er ook hogere inkomsten. De licenties administratie zijn hoger dan begroot door meer software, waaronder Zermelo. Er zijn meer uitgaven gedaan voor ICT (€ 50 K) en bestuurs- en managementondersteuning (€ 39 K), onder andere voor begeleiding strategische beleidsagenda, opstellen schoolplan en onderzoek samenwerking. Ten opzichte van 2018 zijn de kosten € 430 K hoger, de kosten zijn op verschillende onderdelen gestegen en niet specifiek toe te wijzen aan een categorie.

TOELICHTING BALANS EN FINANCIËLE POSITIE

Het positieve resultaat is zoals vermeld voornamelijk toe te schrijven aan de incidentele middelen en het vervallen van de dotatie voorziening groot onderhoud. Het eigen vermogen is hierdoor gestegen. Het eigen vermogen is ook gestegen door de correctie van de verwerking van de subsidie lesmateriaal. De liquiditeitspositie is iets gedaald vanwege omvangrijke investeringen in 2019.

De correctie lesmateriaal voert terug naar het jaar 2009, het jaar van invoering van de subsidie van het lesmateriaal, de zogenaamde “gratis boeken” voor de leerlingen. Geheel in lijn met het baten en lasten stelsel, waarbij baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking heeft, heeft de Cedergroep de subsidie voor het lesmateriaal dat bestemd was voor schooljaar 2009-2010 op de balans gepassiveerd als vooruitontvangen subsidie. Enkele jaren terug heeft OCW de wijze van toekenning van dit onderdeel van de Rijksbekostiging gewijzigd van toekenning op basis van schooljaar naar kalenderjaar. Tot en met de jaarrekening 2018 heeft Ceder Groep besloten om op basis van bestendige gedragslijn, dit onderdeel van de Rijksbekostiging te blijven verwerken op basis van het schooljaar-principe. Op basis van recente verduidelijking over toepassing van verslaggevingsrichtlijnen, heeft Ceder Groep besloten om vanaf de jaarrekening 2019 dit onderdeel van de Rijksbekostiging toe te rekenen op basis van kalenderjaar. Zodoende heeft er een correctie in de beginbalans plaatsgevonden, zodat een adequaat beeld blijft bestaan aan de opbrengsten per boekjaar. In 2019 is als gevolg van deze boekhoudkundige wijziging een eenmalige lagere opbrengst (€ 20 K) van toepassing.

Er is voor € 2,7 Miljoen euro geïnvesteerd in materiële vaste activa. Dit bedrag is veel hoger dan gebruikelijk en heeft deels te maken met de stelselwijziging waardoor groot onderhoud is geactiveerd en niet ten laste van een voorziening is gebracht. Er is voor € 1,9 Miljoen geïnvesteerd in de gebouwen, dit bedrag is inclusief posten die vóór 2019 via de voorziening Groot Onderhoud zouden zijn verwerkt. De verrichte activiteiten zijn toegelicht onder huisvesting. De investeringen in meubilair en inventaris bedroeg € 352 K en in ICT is voor bijna € 400 K geïnvesteerd.

De Cedergroep heeft ervoor gekozen om uitgaven voor groot onderhoud vanaf 2019 te activeren, in plaats van verwerking via een voorziening voor groot onderhoud. Deze systematiek sluit beter aan bij de situatie van de Cedergroep. De Cedergroep investeert in het geschikt maken van onze gebouwen voor het hedendaags onderwijs, de verduurzaming van de gebouwen en een aantrekkelijke uitstraling. Een groot onderhoudsvoorziening gaat uit van een status quo en is daarom minder passend. De Cedergroep wijkt hierbij wel af van de sector die als voorkeursmethode de groot onderhoudsvoorziening toepast.

De financiële vaste activa zijn iets gedaald ten gunste van de kortlopende effecten. De totale omvang van de beleggingsportefeuille is licht gestegen door herbelegging van obligaties die eind 2018 waren gelost.

De voorzieningen zijn toegenomen door het oplopen van de voorziening voor de persoonlijk budget uren. Bovendien is een nieuwe voorziening Transitievergoeding Wet arbeidsmarkt in Balans gevormd voor mogelijke verplichtingen in het kader van deze nieuwe wet. Medewerkers hebben recht op een transitievergoeding bij ontslag vanaf de eerste werkdag.

De kortlopende schulden zijn met bijna € 470 K toegenomen. Op balansdatum was de bijdrage aan Gemeente Amsterdam voor de acties in het kader van Frisse Scholen voor het HLW nog verschuldigd. Van de tussentijdse termijnen voor de nieuwbouw van het HWC resteert op balansdatum € 376 K. Eind december zijn voorschotten ontvangen van de Gemeente Amsterdam ontvangen van de subsidies Kansengelijkheid en PIEK. Deze worden vanaf 2020 besteed.

Door het positieve resultaat is de vermogenspositie onveranderd stabiel met een solvabiliteit van 70%, waar de onderwijsinspectie een minimum van 30% hanteert. Het liquiditeitsratio bedraagt 1,4 inclusief de beleggingsportefeuille is dat 2,6 dit is zeer sterk.

Raad van Toezicht

GOVERNANCE

Vanuit de maatschappelijke doelstellingen en de daaraan verbonden onderwijsdoelstellingen van de Cederscholen ziet de Raad van Toezicht (RvT) toe op het beleid van het College van Bestuur (CvB) en de uitvoering ervan. Het CvB en de RvT sluiten aan bij geldende wet- en regelgeving voor een voortgezet onderwijsorganisatie alsook de Code Goed Onderwijs bestuur VO.

ROL RAAD VAN TOEZICHT

De RvT van de Cedergroep heeft drie taken: toezicht houden op de gang van zaken, klankbord zijn voor het CvB en de werkgeversrol vervullen voor het CvB.

SAMENSTELLING RAAD VAN TOEZICHT

De RvT bestaat uit vijf volledig onafhankelijke leden die elkaar aanvullen op het terrein van onderwijs, financiën, risicomanagement, vastgoed, bestuurlijke kennis en ervaring.

In 2019 was er in de samenstelling van de RvT de volgende wijziging:

- de tweede termijn van de heer Douwe Lodewijk is geëindigd op 31 december 2019. De heer Lodewijk is per 1 januari 2020 opgevolgd door de heer Kees Sluis.

Wij danken de heer Lodewijk voor zijn belangrijke bijdrage aan de Cedergroep en verwelkomen de heer Sluis.

De samenstelling van de Raad van Toezicht is nu:

Naam	Functie	Commissie	Hoofd- en nevenfuncties	Benoeming	Herbenoemb aar
Drs. I.W. Verheggen	Voorzitter	Lid remuneratie- commissie	Eigenaar Ingrid Verheggen Advies Voorzitter Raad van Toezicht Stichting School en Veiligheid Voorzitter Bestuur Jeugdtheatergezel- schap Bonte Hond Voorzitter Bestuur Jeugdtheatergezel- schap Subsub Lid RvC SIVON	2018-2022 1 ^e termijn	Ja
Drs. H. Bettani RA	Vice- voorzitter	Voorzitter remuneratie- commissie en Auditcommissie	Director Deloitte Risk Advisory Voorzitter Bestuur Stichting Argan Lid RvT KNVB Amateurvoetbal	2018-2022 2 ^e termijn	Nee
Drs. M.M. Meulman, MBA	Lid	Lid Audit- commissie	Directeur Lymos BV Lid RvC Habeko Wonen Lid RvT Amstelwijs Amstelveen	2018-2022 1 ^e termijn	Ja
D. Lodewijk, MBA	Lid	Voorzitter Commissie Kwaliteit. Lid Remuneratie- commissie	Voorzitter RvT Vrijescholen Ithaka Lid RvT Almeerse Scholen Groep Lid RvT Koraal Lid RvC Huisartsenorganisa- tie Noord- Kennemerland Lid RvT Cato Wonen, Welzijn en Zorg Lid RvT Gezond op Zuid	2016-2019 2 ^e termijn	Nee, per 1 januari 2020 vervangen door de heer Sluis.
Drs. A.A.R.G. Poppelaars	Lid	Lid commissie Kwaliteit	Restauranthouder en coach Voorzitter RvT Amstelwijs Lid bestuur Stichting Argan	2017-2021 2 ^e termijn	Nee

WERKWIJZE RAAD VAN TOEZICHT

De RvT heeft drie actieve commissies: de Remuneratiecommissie (uit het oogpunt van werkgeverschap), de Auditcommissie en de Commissie Kwaliteit. Alle RvT-leden maken deel uit van minimaal één commissie. Het voorzitterschap van iedere commissie wisselt jaarlijks. De RvT heeft vijf reguliere vergaderingen met het CvB, die telkens worden voorafgegaan door een vooroverleg van de RvT buiten aanwezigheid van de bestuurder. Daarnaast vindt er meerdere malen per jaar afstemmingsoverleg plaats tussen de voorzitter van de RvT en de voorzitter en secretaris van het CvB.

Jaarlijks voert de RvT een zelfevaluatie uit, waarbij de Raad een keer per drie jaar wordt begeleid door een externe expert. In 2019 heeft de zelfevaluatie plaatsgevonden onder begeleiding van Mevrouw Anniek Bakker. Daarbij gebruikte de Raad van Toezicht het model “Toezicht op hard en soft controls in balans.”

Er wordt gebruik gemaakt van het scholingsaanbod van landelijke organisaties die relevant zijn voor de rol van toezichthouder. Een professionaliseringsactiviteit samen met het CvB maakt hiervan deel uit. De eind 2019 gehouden evaluatie leidt in 2020 tot gezamenlijke professionalisering over de thema's “het stellen van goede vragen in het kader van goed toezicht” en “strategisch toezicht houden”.

De honorering van de RvT past binnen de richtlijnen van de VTOI en WNT.

CONTACTEN MET DE ORGANISATIE

De RvT heeft contact met verschillende stakeholders om informatie in te winnen en kennis te nemen van hun perspectieven op het functioneren van de organisatie.

Stakeholders:	Frequentie:
GMR	• 1 keer per jaar met de voltallige RvT • 1 keer per jaar met een delegatie van de RvT
Rectoren	• 1 keer per jaar met de voltallige RvT
Scholenbezoek	• 1 x per jaar bezoeken wisselende delegaties van de RvT de scholen.
Externe accountant	• 1 keer per jaar met de Auditcommissie • 1 keer per jaar met de RvT
Inspectie	• periodiek met de Commissie Kwaliteit. Daarnaast is met de inspectie gesproken in het kader van het inspectiebezoek aan de scholen.
Cederbureau	• 1 keer per jaar met een delegatie van de RvT

Onderwerpen die in 2019 aan de orde zijn gekomen zijn de interne samenwerking en de samenwerking met de bestuurder, het inspectiebezoek, nieuwbouw HWC, externe ontwikkelingen en de strategische koers van de Cedergroep. De bestuurder krijgt na afloop van de bijeenkomsten een terugkoppeling van de inhoud van de gesprekken.

SAMENSTELLING EN FUNCTIONEREN CVB

De Cedergroep kent een eenhoofdig CvB. De RvT bespreekt jaarlijks het functioneren van het CvB op basis van vooraf gemaakte afspraken en met aandacht voor de wijze van functioneren.

De huidige voorzitter van het CvB heeft een functiecontract conform de cao bestuurders VO 2017 en is op 1 mei 2018 benoemd voor een termijn van vier jaar met de intentie deze periode met nog eens vier jaar te verlengen bij gebleken geschiktheid en interesse van de bestuurder.

Op 4 februari 2019 heeft een regulier tussentijds evaluatiegesprek plaatsgevonden met de Remuneratiecommissie van de RvT. In juli 2019 heeft het beoordelingsgesprek met de bestuurder plaatsgevonden. Op basis van de bestuursopdracht voor 2019 stelde de Raad van Toezicht een toezichtskader op, waarin de vragen zijn opgenomen die de Raad aan de bestuurder stelt.

INHOUDELIJK TOEZICHT

Vergaderingen

De RvT hanteert een jaarplanning en een toezichtsplan, op basis waarvan het toezicht wordt gehouden en onderwerpen worden geagendeerd. De RvT richt zich vooral op een vraaggestuurde aanpak, met een open gesprek met de bestuurder tot gevolg. Dit leidt tot gesprekken die verder reiken dan alleen het elkaar informeren, waarmee de RvT ook een klankbord-rol richting de bestuurder kan vervullen. De agenda voor elke vergadering wordt opgesteld in een overleg tussen de voorzitter RvT en de voorzitter CvB. In 2019 is ervoor gekozen om de vergaderingen een aantal malen plaats te laten vinden op de scholen die deel uitmaken van de Cedergroep. De rector van de ontvangende school is bij de start van de vergadering aanwezig en informeert de Raad over de laatste stand van zaken binnen de school.

Naast de reguliere vergaderingen is de RvT in eigen kring twee keer bijeengekomen en heeft de RvT een telefonische vergadering gehouden op 11 april 2019, ter voorbereiding van het bezoek van de onderwijsinspectie.

De RvT heeft in het jaar 2019 goedkeuring verleend aan het jaarverslag, de jaarrekening 2019 en de begroting 2020.

De volgende besluiten zijn genomen in 2019:

- goedkeuring begroting 2020;
- gewijzigd toezichtsplan 2020;
- goedkeuring aan het bestuur om de mogelijkheden tot samenwerking met andere schoolbesturen te verkennen;
- goedkeuring van het strategisch plan;
- benoeming van PWC als nieuwe accountant per 1 januari 2019; en
- benoeming van de heer Kees Sluis tot lid RvT per 1 januari 2020;

De belangrijke thema's die in 2019 aan de orde kwamen, zijn: de strategische agenda, financiën, inspectieonderzoek, onderwijskwaliteit, onderwijsinnovatie, nieuwbouw Hermann Wesselink College, Management Rapportage cyclus, vorming versterkt Cederbureau. De verschillende stappen binnen de thema's worden in een vroeg stadium door de bestuurder met (een afvaardiging van) de RvT besproken, zodat de RvT in de gelegenheid wordt gesteld een vraaggestuurde aanpak te hanteren en ook de klankbord-rol te pakken. Voor de thema's *strategische agenda* en *versterking strategische positionering* zijn aparte sessies met bestuurder en RvT georganiseerd.

De RvT werd ook gedurende dit verslagjaar ondersteund door een bestuurssecretaris.

De bestuurssecretaris is in dit kader belast met advisering over governance, beleidsondersteuning, informatievoorziening, organiseren van de vergaderingen (o.a. het bewaken van het operationeel toezichtkader) en het ambtelijk secretariaat van de RvT.

Commissies

Remuneratiecommissie

De Remuneratiecommissie heeft in februari 2019 en in juli 2019 een gesprek met de bestuurder gehad in het kader van de beoordelingscyclus.

Het eerste gesprek had het karakter van een bespreking van de tussentijdse vorderingen in het kader van de bestuursopdracht, het tweede gesprek was een beoordelingsgesprek. Voor dit beoordelingsgesprek verzamelde de RvT informatie door gesprekken met betrokkenen in de organisatie en op basis van eigen observaties.

De Remuneratiecommissie rapporteerde haar bevindingen aan de gehele RvT.

Auditcommissie

De Auditcommissie heeft vijf vergaderingen gehouden. Naast de reguliere financiële onderwerpen zoals de jaarrekening, de management letter van de externe accountant, het accountantsverslag, het Treasuryplan, Treasuryverslag, begroting, investeringen in ICT, meerjarenonderhoud en de managementrapportagecyclus zijn de benoeming van de externe accountant en de nieuwbouw voor het Hermann Wesselink College prominente onderwerpen van gesprek geweest voor de auditcommissie.

De vorige accountant van accountantsbureau Flynth was aanwezig bij de bespreking van het jaarverslag. Daarnaast heeft een separaat evaluatiegesprek plaatsgevonden met deze accountant. In oktober 2019 is de management letter besproken met de nieuwe accountant van PWC.

De Inspectie van het Onderwijs heeft in haar rapport een aanbeveling opgenomen om de Raad van Toezicht ook te laten rapporteren over het toezicht op de doelmatige besteding van de gelden.

In de ogen van de Raad van Toezicht gaat het er dan om dat de Raad aan de bestuurder vragen stelt over zijn goede monitoring van de doelmatige besteding op hoofdlijnen. De Raad wil in 2020 een systematische wijze van bevraging ontwikkelen, met name waar het gaat om de verantwoording van doelmatige besteding in de managementrapportage van de scholen en voor de Cedergroep als geheel van doelmatige besteding van projectgelden in het kader van de strategische agenda.

De Auditcommissie rapporteerde haar bevindingen aan de gehele RvT.

Commissie Kwaliteit

De Commissie Kwaliteit heeft viermaal overlegd met de bestuurder.

Belangrijkste punten van toezicht en vraagstellingen waren:

- het bezoek van de Onderwijsinspectie aan de scholen;
- het kwaliteitsmanagementsysteem en de bijbehorende managementrapportages die de bestuurder en de rectoren hanteren;
- de ontwikkeling van Cederbreed kwaliteitsbeleid en de rol van het Cederbureau daarin;
- de instroom- en slagingscijfers op de scholen;
- de uitkomsten van de tevredenheidsenquêtes onder de leerlingen en de gewenste aanpassingen in de gebruikte systematiek.

De Commissie Kwaliteit rapporteerde haar bevindingen aan de gehele RvT.

Vooruitblik

Aandachtspunten voor de RvT voor de komende termijn van vier jaar zijn: de strategische agenda, het verkennen en versterken van de positie van de Cedergroep in de regio, onderzoeken hoe het merk van de Cedergroep te versterken, verder professionaliseren van processen en systemen, onderwijskwaliteit en -innovatie, het meerjarenonderhoudsplan en de nieuwbouw van het Hermann Wesselink College.

Colofon:

Redactie: Stichting Ceder Groep

Bijlage looptijden beleggingsportefeuille

naam	Aflosdatum	Rating	bedrag
0.75% Skandinaviska Enskilda Banken AB 2016-21	24-8-2021	A	490.000,00
0.5% Landesbank Baden-Wuerttemberg 2017-22	7-6-2022	A	400.000,00
0.25% SBAB Bank AB 2017-22	7-9-2022	A	500.000,00
0.5% Lansforsakringar Bank 2017-22	19-9-2022	A	500.000,00
0.375% ING Bank NV 2018-21	26-11-2021	A	400.000,00
0.25% ABN AMRO 2018-21	3-12-2021	A	500.000,00
1.125% Swedbank Hypothek AB 2014-21	21-5-2021	AA	400.000,00
EURIBOR6M-0.04% Republic of Austria 2014-20	4-6-2020	AA	475.000,00
EURIBOR3M+0.3% Deutsche Bahn Finance 2014-20	23-7-2020	AA	450.000,00
0% Deutsche Bahn Finance BV 2016-21	19-7-2021	AA	254.000,00
0.4% European Financial Stability Facility 2016-26	31-5-2026	AA	400.000,00
0.25% NORD/LB Luxembourg S.A. 2017-21	23-8-2021	AA	500.000,00
0.125% Caisse Cent Credit Immob 2017-21	1-3-2021	AA	400.000,00
0.25% Svenska Handelsbanken AB 2017-22	28-2-2022	AA	500.000,00
0.25% Dexia Credit Local 2017-22	2-6-2022	AA	450.000,00
0.125% Cooperatieve Rabobank UA 2016-21	11-10-2021	AA	475.000,00
0.3% Nordea Bank AB 2017-22	30-6-2022	AA	400.000,00
0% Erste Abwicklungsnstalt 2018-2021	25-2-2021	AA	300.000,00
3.5% Abn Amro Bank NV 2010-22	21-9-2022	AAA	200.000,00
1.125% Lansforsakringar 2013-20	7-5-2020	AAA	400.000,00
1.25% KBC Bank NV 2013-20	28-5-2020	AAA	400.000,00
0.125% Cie Financement Foncier 2015-20	18-2-2020	AAA	400.000,00
0,25% NIBC Bank NV 2015-2022	22-4-2022	AAA	500.000,00
0.375% DNB Boligkreditt as 2016-21	14-1-2021	AAA	400.000,00
0.125% Credit Agricole Home Loan 2016-20	28-8-2020	AAA	400.000,00
0% KommuneKredit 2017-22	8-9-2022	AAA	200.000,00
0.25% Swedbank AB 2017-22	7-11-2022	AAA	200.000,00
0.275% F. van Lanschot Bankiers NV 2015-22	28-4-2022	AAA	400.000,00
0,05% OP Mortgage Bank 2017-2023	22-11-2023	AAA	400.000,00
0,125% Danske Bank 2017-2022	14-2-2022	AAA	470.000,00
TOTAAL			12.164.000,00

Jaarrekening

Inhoudsopgave Jaarrekening

Balans per 31 december 2019	64
Staat van Baten en Lasten	65
Kasstroomoverzicht 2019	66
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	67
Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans	74
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	78
Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten	79
(Voorstel) bestemming van het resultaat	84
Gebeurtenissen na balansdatum	85
Verbonden partijen	86
Verantwoording subsidies	87
WNT verantwoording	88
Ondertekening door bestuurders en Raad van Toezicht	92
Overige gegevens	93

BALANS PER 31 DECEMBER 2019

En vergelijkende cijfers 2018. - na verwerking resultaatbestemming -

		31-12-2019		herzien 31-12-2018	
		€	€	€	€
1	ACTIVA				
1.1	Vaste activa				
1.1.2	Materiële vaste activa	6.168.053		4.540.757	
1.1.3	Financiële vaste activa	9.674.523		10.194.943	
	<i>Totaal vaste activa</i>		<u>15.842.576</u>		<u>14.735.700</u>
1.2	Vlottende activa				
1.2.2	Vorderingen	1.946.202		1.793.461	
1.2.3	Kortlopende effecten	2.524.950		1.704.220	
1.2.4	Liquide middelen	6.662.156		6.491.652	
	<i>Totaal vlottende activa</i>		<u>11.133.307</u>		<u>9.989.333</u>
	TOTAAL ACTIVA		<u>26.975.884</u>		<u>24.725.033</u>
2	PASSIVA				
2.1	Eigen vermogen	18.215.377		15.041.856	
2.2	Voorzieningen	1.931.593		3.342.983	
2.4	Kortlopende schulden	6.828.913		6.339.193	
	TOTAAL PASSIVA		<u>26.975.884</u>		<u>24.724.033</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019
En vergelijkende cijfers 2018

	2019		Begroot 2019		herzien 2018	
	€	€	€	€	€	€
3 Baten						
3.1 Rijksbijdragen OCW	47.841.483		45.350.636		46.284.758	
3.2 Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	286.230		216.125		231.614	
3.5 Overige baten	2.766.223		2.223.019		2.459.941	
<i>Totaal baten</i>		50.893.936		47.789.780		48.976.313
4 Lasten						
4.1 Personeelslasten	39.540.294		38.191.787		38.532.011	
4.2 Afschrijvingen	1.170.718		1.038.800		1.244.486	
4.3 Huisvestingslasten	2.487.627		2.674.834		2.507.587	
4.4 Overige lasten	6.298.978		5.898.950		5.868.650	
<i>Totaal lasten</i>		49.497.618		47.804.371		48.152.734
<i>Saldo baten en lasten *</i>		1.396.319		-14.591		823.579
6 Financiële baten en lasten						
6.1 Financiële baten	53.128		27.450		53.430	
6.2 Financiële lasten	59.603		-		60.394	
<i>Saldo financiële baten en lasten *</i>		-6.476		27.450		-6.964
Totaal resultaat		1.389.843		12.859		816.615

*(- is negatief)

(Voorstel) bestemming van het resultaat

Een (voorstel) bestemming van het resultaat is opgenomen na de toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten.

KASSTROOMOVERZICHT 2019
En vergelijkende cijfers 2018

		2019		herzien 2018	
	Ref.	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering (saldo baten en lasten)			1.396.319		823.579
<i>Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat:</i>					
- Afschrijvingen	4.2		1.170.718		1.180.368
- Mutaties voorzieningen	2.2		371.289		339.731
Totaal van aanpassingen voor aansluiting met het bedrijfsresultaat			1.542.007		1.520.099
<i>Veranderingen in werkkapitaal:</i>					
- Vorderingen	1.2.2-/-1.2.2.14		-155.704		78.693
- Effecten	1.2.3		-820.730		-502.171
- Kortlopende schulden	2.4-/-2.4.18		489.720		-964.576
Totaal van aanpassingen in werkkapitaal			-486.714		-1.388.054
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			2.451.611		955.624
Ontvangen interest	6.1.1-/-1.2.2.14		56.091		60.856
Mutaties overige financiële vaste activa	6.1.4 / 6.2.2		-59.603		-60.394
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			2.448.098		956.086
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investerings in materiële vaste activa	1.1.2		-2.798.014		-939.688
Desinvesteringen in materiële vaste activa	1.1.2		0		64.118
Investerings in financiële vaste activa	1.1.3		-2.015.805		-1.832.178
Desinvesteringen in financiële vaste activa	1.1.3		2.520.730		2.225.586
Waardeverandering in financiële vaste activa	1.1.3		15.495		18.137
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			-2.277.594		-464.025
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Kasstroom uit overige balansmutaties					
Mutatie liquide middelen	1.2.4		170.504		492.062
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:					
		2019		2018	
		€	€	€	€
Stand liquide middelen per 1-1			6.491.652		5.999.590
Mutatie boekjaar liquide middelen			170.504		492.062
Stand liquide middelen per 31-12			6.662.156		6.491.652

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA, PASSIVA EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn conform de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO). Op basis van de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs worden Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving toegepast (behoudens afwijkingen aanvullingen in de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs). De jaarrekening is opgesteld in gehele euro's.

Activa en passiva, met uitzondering van het eigen vermogen, worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Voor zover noodzakelijk worden op de vorderingen voorzieningen getroffen voor verwachte oninbaarheid.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. De gevolgen van COVID-19 zijn hierbij in acht genomen en nader in de jaarrekening toegelicht bij 'Gebeurtenissen na balansdatum'. Hierbij is naar onze mening geen sprake van materiële onzekerheid over de continuïteit. De impact is voor onze stichting vooral organisatorisch in de omschakeling naar onderwijs op afstand.

Foutherstel

Als onderdeel van de reguliere Rijksbijdrage van het Ministerie van OCW, ontvangt Ceder Groep een specifieke Rijksbijdrage voor Bekostiging Leermiddelen.

Ceder Groep heeft de opbrengsten voor de Bekostiging Leermiddelen in het verleden toegerekend op basis van het 'schooljaar-principe', hierbij wordt 7/12 deel van de ontvangen middelen als kortlopende schuld verantwoord in het jaar van ontvangst en in het opvolgende boekjaar als bate verantwoord (maanden januari t/m juli van het opvolgende boekjaar = 7 maanden).

Op basis van een herbeoordeling van deze regeling in 2019 heeft Ceder Groep geconcludeerd dat toerekening van de Bekostiging Leermiddelen op basis van 'kalenderjaar principe' als bate verantwoord dienen te worden (conform de overige onderdelen van de Rijksbekostiging volgens RJ 660.202), en niet op basis van het 'schooljaar-principe'. Dit heeft geleid tot een aanpassing in het begin vermogen 2018 en de vergelijkende cijfers 2018. Het eigen vermogen per 01-01-2018 is als gevolg van toepassing van het foutherstel met € 1.112.571 verhoogd als gevolg van het laten vrijvallen van de post "vooruitontvangen bijdragen Ministerie OCW" (als onderdeel van de kortlopende schulden). Het effect op het resultaat boekjaar 2018 is beperkt tot € 9.013 positief.

Stelselwijziging

In 2019 is een stelselwijziging doorgevoerd ten aanzien van de verwerking van kosten groot onderhoud. Deze stelselwijziging beoogt een verbetering van het inzicht in het resultaat en vermogen van de organisatie, uitgaven voor groot onderhoud worden verwerkt via de componentenmethode. Bij toepassing van de componentenmethode, die Ceder Groep vanaf 1-1-2019 invoert voor alle uitgaven aan groot onderhoud, worden de uitgaven voor groot onderhoud geactiveerd en afgeschreven tegen de economische levensduur. Uitgaven voor klein (dagelijks) onderhoud worden - ongewijzigd ten opzichte van voorgaande jaren - rechtstreeks in de staat van baten en lasten verantwoord.

De stelselwijziging is prospectief verwerkt in de beginbalans van 1-1-2019, zoals op basis van RJ-Uitleg 2019-14 (richtlijn 212 'Materiele vaste activa'- overgangsbepalingen 'kosten van groot onderhoud') is toegestaan. De vergelijkende cijfers 2018 zijn derhalve niet aangepast. Deze stelselwijziging heeft effect op de balanswaardering van de onderstaande jaarrekeningposten per 1-1-2019.

Hieronder wordt het effect van de stelselwijziging per individuele post weergegeven.

	Stand per 31 december 2018 na fouterstel	Stelselwijziging	Stand per 1 januari 2019
	€	€	€
Voorziening groot onderhoud	1.783.678	-1.783.678	0
Algemene reserve	9.756.971	1.783.678	11.540.649

Schattingwijziging

Ceder Groep heeft in de jaarrekening 2019 een schattingswijziging toegepast ten aanzien van de activeringsgrens van investeringen in materiele vaste activa.

Vanaf het boekjaar 2019 is de activeringsgrens verhoogd van € 1.000 naar € 2.500.

Investerings met een waarde van onder de € 2.500 per investeringsbeslissing worden rechtstreeks ten laste van het resultaat verantwoord (in de huisvestings- of overige lasten).

De boekwaarde op de balans per 31 december 2019 van activa met een aanschafwaarde lager dan € 2.500 is nog € 191.700. Dit bedrag zal binnen 8 jaar grotendeels afgeschreven zijn.

De schattingswijziging heeft geen effect op de vergelijkende cijfers van het boekjaar 2018 aangezien schattingswijzigingen prospectief wordt toegepast.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen voor waardering van activa, passiva en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de instelling en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Grondslagen Balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. Met ingang van 2019 wordt mede onder materiele vaste activa verstaan de uitgaven voor groot onderhoud. De afschrijvingen vinden lineair en naar tijdsgelang plaats op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Onderstaand worden de afschrijvingstermijnen per categorie weergegeven. Tevens zijn de activeringsgrenzen vermeld.

Categorie		afschrijvings- termijn in jaren	afschrijvings- percentage per jaar
Gebouwen		40	2,50%
Verbouwingen		10	10,00%
Installaties (afhankelijk van economische levensduur)	10 jaar	10	10,00%
Installaties	15 jaar	15	6,67%
Installaties	20 jaar	20	5,00%
Onderhoud (afhankelijk van economische levensduur)	5 jaar	5	20,00%
Onderhoud	10 jaar	10	10,00%
Onderhoud	15 jaar	15	6,67%
Onderhoud	20 jaar	20	5,00%
Onderhoud	40 jaar	40	2,50%
Meubilair & inventaris		10	10,00%
ICT		5	20,00%
Apparatuur		10	10,00%
Overige activa		10	10,00%

Investerings met een waarde van onder de € 2.500 per investeringsbeslissing worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht. Vanaf het boekjaar 2019 is de activeringsgrens verhoogd van € 1.000 naar € 2.500.

Investerings in gebouw, waarvoor wel economisch claimrecht wordt verworven, worden geactiveerd en afgeschreven in 40 jaar (nieuwbouw) of 10 jaar (verbouw).

Een materieel vast actief wordt niet langer in de balans opgenomen na vervreemding of wanneer geen toekomstige prestatie-eenheden van het gebruik of de vervreemding worden verwacht.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door de stichting wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

In het kader van de nieuwbouw activiteiten van het Hermann Wesselink College is inventarisatie gedaan van de resterende boekwaarde en levensduur van "niet-verhuisbare" activa. Dit heeft geleid tot een extra afschrijvingslast van € 86.690.

Financiële vaste activa

De beleggingen voldoen aan de vereisten van de Regeling beleggen, lenen en derivaten van het Ministerie van OCW. Gekochte obligaties zijn primaire financiële vaste activa met vaste of bepaalde betalingen die van derden zijn gekocht.

Gekochte obligaties worden tot het einde van de looptijd aangehouden. Na de eerste waardering worden obligaties gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve rentemethode.

Baten en lasten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt via het amortisatieproces.

Overige gekochte leningen en obligaties met een beursnotering worden, na de eerste waardering die voortvloeit uit veranderingen in de marktwaarde (reële waarde), verwerkt in de staat van baten en lasten.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde onder eventuele aftrek van voorzieningen wegens oninbaarheid. Vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

Effecten

Voor de waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen van effecten, zie toelichting effecten financiële vaste activa. Effecten als onderdeel van de vlottende activa hebben een looptijd korter dan één jaar.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden en staan vrij ter beschikking van de Stichting. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en bestemmingsreserves. Voor specifieke toekomstige investeringen en uitgaven zijn -als onderdeel van het eigen vermogen- bestemmingsreserves gevormd. Het bestuur beslist over de vorming van en bestedingen vanuit de reserves. Er zijn bestemmingsreserves voor personeel, koersresultaten en (nieuw)bouw. Deze worden nader toegelicht in de toelichting op de balans.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel.

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

Jubileumuitkeringen

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Voor de berekening van de contante waarde van de voorziening wordt gerekend met de rekenrente van 1%. Daarnaast wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans.

Voorziening levensfasebewust personeelsbeleid

De voorziening levensfasebewust personeelsbeleid is bestemd voor de opname van doorbetaald verlof dan wel uitbetaling van gespaarde uren. De per medewerker geregistreerde uren worden opgenomen tegen een gemiddeld tarief per directie, OP en OOP rekening houdend met een opslag voor werkgeverslasten.

Voorziening WW-WOVO

De voorziening WW-WOVO is voor toekomstige wachtgeldverplichtingen voor geheel of gedeeltelijk afgevoerd personeel. De verplichtingen betreffen 25% van de werkloosheidsuitkeringen door UWV en 25% van de bovenwettelijke uitkeringen. 75% van de sectorale werkloosheidsuitkeringen wordt collectief over de sector Voorgezet Onderwijs omgeslagen op basis van de normatieve Rijksvergoeding en jaarlijks door het Ministerie van OCW verrekend.

Voorziening spaarverlof

De voorziening spaarverlof is gevormd voor personeelsleden die gedurende 4 of meer schooljaren 60 klokuren hebben gespaard en dit in een aaneengesloten periode gaan opnemen. De gespaarde uren worden opgenomen tegen de genormeerde bedragen volgens de cao.

Voorziening Transitievergoeding WAB

De voorziening Transitievergoeding WAB is in 2019 gevormd voor mogelijke verplichtingen in het kader van de Wet Arbeidsmarkt in Balans. Medewerkers hebben recht op een transitievergoeding bij ontslag vanaf de eerste werkdag. Voor medewerkers met een tijdelijk arbeidscontract is een voorziening gevormd op basis van hun salaris en rekening houdend met een blijfkans.

Kortlopende schulden

De overlopende passiva betreffen de vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en/of nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Grondslagen Staat van Baten en lasten

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Het resultaat van de staat van baten en lasten wordt toegevoegd aan de (bestemde) reserves die door het bestuur zijn bepaald.

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de Stichting de condities voor ontvangst kan aantonen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

De Stichting heeft de toegezegd-pensioenregeling bij het bedrijfstakpensioenfonds in de jaarrekening verwerkt als verplichtingenbenadering.

Voor toegezegde-bijdrageregelingen betaalt de instelling op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen. Behalve de betaling van premies heeft de instelling geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregelingen.

De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

Pensioenregeling

Nederlandse pensioenregelingen:

De instelling heeft op de balans geen eigen pensioenvoorziening opgenomen.

De instelling is volgens de cao aangesloten bij het ABP. De belangrijkste kenmerken van deze regelingen zijn:

- pensioengevende salarisgrondslag is middelloon
- er heeft in 2019 geen indexatie plaatsgevonden
- de dekkingsgraad van het ABP was per 31-12-2019 97,80%
- overige kenmerken zijn te vinden op www.abp.nl

De pensioenregels schrijven voor dat de beleidsdekkingsgraad 128% moet zijn.

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen betaald door de instelling. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

Rentebaten vanuit banktegoeden en deposito's worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

Grondslagen Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat als basis genomen.

Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

1.1.2 Materiële vaste activa	1.1.2.1 Gebouwen	1.1.2.2 Terreinen	1.1.2.3 Inventaris en apparatuur	1.1.2.4 Overige materiële vaste activa	1.1.2.5 Vaste bedrijfs- activa in uitvoering en vooruit- betalingen op MVA	1.1.2.6 Niet aan de bedrijfsuit- oefening dienstbare MVA	Totaal materiële vaste activa
	€	€	€	€	€	€	€
Stand per 01-01-2019							
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	4.963.287	-	7.881.399	202.459	-	-	13.047.146
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	3.142.478	-	5.170.800	193.111	-	-	8.506.389
Materiële vaste activa er 01-01-2019	1.820.809	-	2.710.599	9.348	-	-	4.540.757
Verloop gedurende 2019							
Investerings	1.935.655	-	862.360	-	-	-	2.798.014
Desinvesterings	63.193	-	149.969	-	-	-	213.162
Afschrijvingen	367.158	-	795.861	7.699	-	-	1.170.718
Afschrijvingen op desinvesterings	63.193	-	149.968	-	-	-	213.162
Mutatie gedurende 2019	1.568.497	-	66.498	7.699-	-	-	1.627.296
Stand per 31-12-2019							
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	6.835.748	-	8.593.790	202.459	-	-	15.631.998
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	3.446.442	-	5.816.693	200.810	-	-	9.463.945
Materiële vaste activa er 31-12-2019	3.389.306	-	2.777.097	1.649	-	-	6.168.053

In het kader van de nieuwbouw activiteiten van het Hermann Wesselink College is inventarisatie gedaan van de resterende boekwaarde en levensduur van "niet-verhuisbare" activa. Dit heeft geleid tot een extra afschrijvingslast van € 86.690.

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

1.1.3.7	Effecten	Boek- waarde 1-1-2019	Investe- ringen 2019	Desinves- teringen 2019	Waarde- verandering 2019	Boek- waarde 31-12-2019
		€	€	€	€	€
1.1.3.7.3	Overige obligaties	10.194.943	2.015.805	2.520.730	15.495	9.674.523
	Totaal Effecten	10.194.943	2.015.805	2.520.730	15.495	9.674.523

1.2 Vlottende activa

1.2.2	Vorderingen	31-12-2019	31-12-2018
		€	€
1.2.2.6	Personeel	-	26
1.2.2.7	Ouders, studenten, deelnemers en cursisten	434.864	377.073
1.2.2.10	Overige vorderingen*	260.959	76.595
	<i>Subtotaal vorderingen</i>	<i>695.823</i>	<i>453.694</i>
1.2.2.12	Vooruitbetaalde kosten	1.224.738	1.311.119
1.2.2.13	Verstrekke voorschotten	314	359
1.2.2.14	Te ontvangen interest	25.327	28.289
	<i>Overlopende activa</i>	<i>1.250.379</i>	<i>1.339.767</i>
	Totaal Vorderingen	1.946.202	1.793.461

* Onder 1.2.2.10 is opgenomen een vordering van € 177.174 op het UWV in het kader van de WIA transitievergoedingen.

Alle vorderingen genoemd onder 1.2.2 hebben een looptijd korter dan een jaar .

1.2.3	Kortlopende effecten	Boek- waarde 1-1-2019	Investe- ringen 2019	Desinveste- ringen 2019	Boek- waarde 31-12-2019
		€	€	€	€
1.2.3.2	Obligaties	1.704.220	2.524.950	1.704.220	2.524.950
	Totaal Kortlopende effecten	1.704.220	2.524.950	1.704.220	2.524.950

Obligaties

Dit betreffen de obligaties waarvan de looptijd per 31 december korter dan één jaar is.

1.2.4	Liquide middelen	31-12-2019	31-12-2018
		€	€
1.2.4.1	Kasmiddelen	24.767	11.577
1.2.4.2	Tegoeden op bankrekeningen	6.637.389	6.480.074
	Totaal liquide middelen	6.662.156	6.491.652

2 Passiva

2.1 Eigen vermogen

	Stand per 01-01-2018	Foutherstel 2017	Herzien stand per januari 2018	Herzien stand per 01-01-2018	Herzien resultaat 2018	Overige mutaties	Herzien stand per 31-12-2018
	€	€	€	€	€	€	€
2.1.1 Eigen vermogen							
2.1.1.1 Algemene reserve	10.520.188	1.112.571	11.632.759	11.632.759	713.212	-2.589.000	9.756.970
2.1.1.2 Bestemmingsreserves (publiek)	2.592.483	-	2.592.483	2.592.483	103.403	2.589.000	5.284.886
Totaal Eigen vermogen	13.112.671	1.112.571	14.225.242	14.225.243	816.616	-	15.041.856

	Stand per 01-01- 2019 voor stelselwijziging	Stelsel- wijziging 01- 01-2019	Stand per 01-01- 2019 na stelselwijziging	Resultaat 2019	Overige mutaties	Stand per 31-12-2019
	€	€	€	€	€	€
2.1.1 Eigen vermogen						
2.1.1.1 Algemene reserve	9.756.970	1.783.678	11.540.648	1.409.330	160.863	13.110.841
2.1.1.2 Bestemmingsreserves (publiek)	5.284.886	-	5.284.886	-19.487	-160.863	5.104.536
Totaal Eigen vermogen	15.041.856	1.783.678	16.825.534	1.389.843	-	18.215.377

2.1.1.2 Bestemmingsreserves (publiek)

	Stand per 01-01-2018	Foutherstel 2017	Herzien stand per januari 2018	Herzien stand per 01-01-2018	Herzien resultaat 2018	Overige mutaties	Herzien stand per 31-12-2018
	€	€	€	€	€	€	€
Reserve personeel	1.394.413	-	1.394.413	1.394.413	-	-	1.394.413
Reserve Sociaal Fonds	697.207	-	697.207	697.207	-	-	697.207
Reserve BAPO	160.863	-	160.863	160.863	-	-	160.863
Reserve Nieuwbouw	240.000	-	240.000	240.000	-90.000	2.389.000	2.539.000
Reserve Koersresultaten	100.000	-	100.000	100.000	-	-	100.000
Reserve Ziekteverzuim	-	-	-	-	225.238	-	225.238
Reserve Generatiepact	-	-	-	-	-31.835	200.000	168.165
Totaal bestemmingsreserves (publiek)	2.592.483	-	2.592.483	2.592.483	103.403	2.589.000	5.284.886

Bestemmingsreserves (publiek)

	Stand per 01-01- 2019 voor stelselwijziging	Stelsel- wijziging 01- 01-2019	Stand per 01-01- 2019 na stelselwijziging	Resultaat 2019	Overige mutaties	Stand per 31-12-2019
	€	€	€	€	€	€
Reserve personeel	1.394.413	-	1.394.413	-	-	1.394.413
Reserve Sociaal Fonds	697.207	-	697.207	-	-	697.207
Reserve BAPO	160.863	-	160.863	-	-160.863	-
Reserve Nieuwbouw	2.539.000	-	2.539.000	-90.000	-	2.449.000
Reserve Koersresultaten	100.000	-	100.000	-	-	100.000
Reserve Ziekteverzuim	225.238	-	225.238	106.642	-	331.880
Reserve Generatiepact	168.165	-	168.165	-36.129	-	132.036
Totaal bestemmingsreserves (publiek)	5.284.886	-	5.284.886	-19.487	-160.863	5.104.536

Het eigen vermogen per 01-01-2018 is als gevolg van toepassing van het foutherstel met € 1.112.571 verhoogd als gevolg van het laten vrijvallen van de post vooruitontvangen bijdragen Ministerie OCW; (als onderdeel van de kortlopende schulden). Een nadere toelichting is opgenomen onder de paragraaf 'foutherstel' onder de waarderingsgrondslagen.

Voor specifieke toekomstige investeringen en uitgaven zijn -als onderdeel van het eigen vermogen- bestemmingsreserves gevormd. Het bestuur beslist over de vorming van en bestedingen vanuit de reserves.

Reserve Personeel

De bestemmingsreserve personeel is gevormd voor bepaalde toekomstige personele uitgaven die uit de huidige beschikbare middelen moeten worden gedekt, omdat toekomstige middelen daartoe mogelijk tekort schieten. De Stichting heeft zich ten doel gesteld dat de hoogte van de personele reserve 6% van de personele kosten zal bedragen. 1/3 deel hiervan is gestort in het Sociaal Fonds.

Reserve Sociaal Fonds

Het Sociaal Fonds is om onvoorziene tekorten op te vangen. Indien sprake is van onvoorziene tekorten kan iedere school een beroep doen op het Sociaal Fonds, nadat haar eigen personele reserve is uitgeput. Het Sociaal Fonds bedraagt 2% van de personele lasten.

Reserve BAPO

De reserve BAPO was bestemd ter dekking van uitgestelde BAPO- verplichtingen. De regeling waar deze reserve voor was bestemd bestaat niet meer, het saldo is toegevoegd aan de Algemene Reserve.

Reserve Nieuwbouw

De reserve nieuwbouw is bestemd voor het Hervormd Lyceum Zuid (verbouwing zolder) en de Christelijke Scholengemeenschap Buitenveldert (aanbouw vleugel). Jaarlijks mag het Hervormd Lyceum Zuid € 30.000 onttrekken uit deze reserve ten gunste van de exploitatie en de CSB € 60.000. De eigen bijdrage van de CSB aan de in 2008 gerealiseerde vleugels is in 2019 volledig afgeschreven.

In 2018 is een bestemmingsreserve gevormd voor de eigen bijdrage aan de nieuwbouw van het Hermann Wesselink College voor een bedrag van € 2.389.000. De afschrijvingslasten van de eigen bijdrage mogen na in gebruikname van het gebouw ten laste van de reserve worden gebracht.

Reserve Koersresultaten

De reserve koersresultaten is gevormd ten einde het resultaat bij tegenvallende koersresultaten te kunnen egaliseren. In 2019 is het resultaat conform begroting en is een onttrekking niet nodig.

Reserve ziekteverzuim

De verzuimreserve is bedoeld om de kosten voor vervanging bij langdurig verzuim (langer dan zes weken) op te vangen.

Jaarlijks wordt 1,5% gereserveerd voor het langdurig verzuim. In 2019 resteert € 106.641 euro, dit wordt toegevoegd aan de reserve.

Reserve Generatiepact

De tweejarige regeling generatiepact voor medewerkers met een geboortedatum van 1954 of eerder loopt nog tot en met juli 2020.

De kosten in 2019 bedroegen € 36.129.

2.2 Voorzieningen

	Stand per 01-01-2019 voor stelselwijziging	Stelselwijziging 01-2019	Stand per 01-01-2019 na stelselwijziging
	€	€	€
Onderhoudsvoorziening	1.783.678	-1.783.678	-
Personele voorziening	1.560.304	-	1.560.304
Totaal Voorzieningen	3.343.982	-1.783.678	1.560.304

	Stand per 01-01-2019	Dotatie 2019	Onttrekking 2019	Vrijval 2019	Rente mutatie*	Stand per 31-12-2019	Bedrag < 1 jaar	Bedrag 1 t/m 5 jaar	Bedrag > 5 jaar
	€	€	€	€	€	€	€	€	€
2.2.1 Personele voorzieningen	1.560.304	706.085	334.796	-	-	1.931.593	902.401	769.974	259.218
Totaal Voorzieningen	1.560.304	706.085	334.796	-	-	1.931.593	902.401	769.974	259.218

* bij netto contante waarde

2.2.1	Personele voorzieningen	Stand per 01-01-2019	Dotatie 2019	Onttrekking 2019	Vrijval 2019	Rente mutatie*	Stand per 31-12-2019	Bedrag < 1 jaar	Bedrag 1 t/m 5 jaar	Bedrag > 5 jaar
		€	€	€	€	€	€	€	€	€
2.2.1.2	Voorziening Levensfase bewust personeelsbeleid	877.330	446.323	186.170	-	-	1.137.483	568.742	568.742	-
2.2.1.4	Jubileum uitkeringen	404.151	46.925	48.938	-	-	402.138	37.732	126.415	237.991
2.2.1.5	Werkloosheidsbijdragen	155.987	72.624	71.381	-	-	157.230	96.185	39.817	21.227
2.2.1.6	Transitievergoeding WAB	-	140.213	-	-	-	140.213	140.213	-	-
2.2.1.7	Voorziening spaarverlof	122.836	-	28.307	-	-	94.529	59.529	35.000	-
	Totaal personele voorzieningen	1.560.304	706.085	334.796	-	-	1.931.593	902.401	769.974	259.218

* bij netto contante waarde

2.4	Kortlopende schulden	31-12-2019	herzien 31-12-2018
		€	€
2.4.8	Crediteuren	1.322.952	791.726
2.4.9	Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.742.934	1.656.049
2.4.10	Schulden terzake van pensioenen	540.220	473.138
2.4.12	Kortlopende overige schulden	135.330	280.797
	<i>Subtotaal kortlopende schulden</i>	<i>3.741.436</i>	<i>3.201.709</i>
2.4.14	Vooruit ontvangen subsidies OCW	155.704	242.036
2.4.16	Vooruit ontvangen bedragen	744.557	830.779
2.4.17	Vakantiegeld en vakantiedagen	1.188.565	1.130.244
2.4.19	Overige overlopende passiva	998.652	934.425
	<i>Overlopende passiva</i>	<i>3.087.477</i>	<i>3.137.484</i>
	Totaal Kortlopende schulden	<u>6.828.913</u>	<u>6.339.193</u>

De vooruitontvangen subsidies OCW per 31-12-2018 zijn met € 1.121.583 verlaagd als gevolg van toepassing van fourtherstel. Een nadere toelichting is opgenomen onder de paragraaf 'fourtherstel' onder de waarderingsgrondslagen.

2.4.9	Nadere toelichting: Belastingen en premies sociale verzekeringen	31-12-2019	31-12-2018
		€	€
2.4.9.1	Loonheffing	1.735.983	1.645.923
2.4.9.2	Omzetbelasting	6.951	10.126
	Totaal Belastingen en premies sociale verzekeringen	<u>1.742.934</u>	<u>1.656.049</u>

2.4.12	Nadere toelichting: Overige kortlopende schulden	31-12-2019	31-12-2018
		€	€
2.4.12.4	Netto salarissen	39.447	12.974
2.4.12.8	Overige schulden	36.076	210.319
2.4.12.9	Waarborgsommen	59.807	57.504
	Totaal Overige kortlopende schulden	<u>135.330</u>	<u>280.797</u>

2.4.19	Nadere toelichting: Overige overlopende passiva	31-12-2019	31-12-2018
		€	€
2.4.19.1	Vooruitontvangen subsidies Gemeente	378.255	113.090
2.4.19.1	Vooruitontvangen subsidies Gemeente i.v.m. nieuwbouw	376.097	484.285
2.4.19.2	Vooruitontvangen subsidies Overige	109.557	220.547
2.4.19.4	Te betalen bindingstoelage	134.742	116.503
	Totaal overige overlopende passiva	<u>998.652</u>	<u>934.425</u>

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Nieuwbouw HWC

Op 26 september 2018 is het contract getekend met SMT Bouw & Vastgoed voor de realisatie van de nieuwbouw voor het Hermann Wesselink College aan de Startbaan te Amstelveen.

Er is sprake van een UAV-GC 2005 basisovereenkomst Design en Build.

De aanneemsom bedraagt € 18.577.240 miljoen exclusief btw, inclusief btw is dat € 22.478.460.

Van dit bedrag is op balansdatum een bedrag betaald van € 8.724.100.

Rechten

Door de gemeente Amstelveen is een budget ter beschikking gesteld van € 21.840.000.

Hiervan is een bedrag van € 9.964.100 als voorschot ontvangen, hiervan resteert op balansdatum als nog te besteden € 376.097.

Verplichtingen

De volgende niet uit balans blijken verplichtingen worden hieronder toegelicht.

Vlg Nr.	Omschrijving	Bedrag < 1 jaar €	Bedrag 1 - 5 jaar €	Bedrag > 5 jaar €	Bedrag totaal €
1	Onderhoud	178.602	74.281	-	252.883
2	Schoonmaak	413.141	232.906	-	646.047
3	Abonnementen	169.773	121.088	-	290.861
4	Telefonie	92.043	119.993	-	212.036
5	ICT	374.839	49.976	-	424.815
6	Huur apparatuur	284.908	40.057	-	324.965
7	Huur sportvelden	79.723	-	-	79.723
8	Verzekeringen	159.240	-	-	159.240
9	Dienstverlening	303.993	-	-	303.993
		2.056.262	638.301	-	2.694.563

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

3 Baten

3.1 Rijksbijdragen	2019		Begroot 2019		herzien 2018	
	€	€	€	€	€	€
3.1.1 Rijksbijdragen						
3.1.1.1 Rijksbijdrage OCW	40.511.538		39.715.649		40.090.767	
Totaal Rijksbijdrage		40.511.538		39.715.649		40.090.767
3.1.2 Overige subsidies						
3.1.2.1 Overige subsidies OCW	6.311.488		4.919.036		5.339.965	
Totaal Rijksbijdragen		6.311.488		4.919.036		5.339.965
3.1.4 Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV		1.018.457		715.950		854.026
Totaal Rijksbijdragen		47.841.483		45.350.636		46.284.758

De Rijksbijdragen OCW over het boekjaar 2018 zijn met € 9.013 verhoogd als gevolg van het effect van toepassing fourterstel. Een nadere toelichting is opgenomen onder de paragraaf 'fourterstel' onder de waarderingsgrondslagen.

3.2 Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	2019		Begroot 2019		2018	
	€	€	€	€	€	€
3.2.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden						
3.2.2.2 Overige gemeentelijke en Gemeenschappelijke Regelingen -bijdragen en -subsidies	286.230		216.125		231.614	
Totaal Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden		286.230		216.125		231.614
Totaal overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden		286.230		216.125		231.614

3.5 Overige baten	2019		Begroot 2019		2018	
	€	€	€	€	€	€
3.5.1 Verhuur	121.204		108.315		107.690	
3.5.2 Detachering personeel	250.223		177.669		198.528	
3.5.5 Ouderbijdragen	325.151		364.300		357.192	
3.5.6 Deelnemersbijdragen	1.642.333		1.318.500		1.465.191	
3.5.9 Catering	9.208		8.500		9.175	
3.5.10 Overige	418.105		245.735		322.165	
Totaal overige baten		2.766.223		2.223.019		2.459.941

4 Lasten

4.1 Personeelslasten	2019		Begroot 2019		2018	
	€	€	€	€	€	€
4.1.1 Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten						
4.1.1.1 Lonen en salarissen	28.490.897		36.428.813		28.222.051	
4.1.1.2 Sociale lasten	3.574.256		-		3.441.393	
4.1.1.5 Pensioenpremies	4.530.918		-		4.150.309	
Totaal lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten		36.596.071		36.428.813		35.813.754
4.1.2 Overige personele lasten						
4.1.2.1 Dotaties personele voorzieningen	442.670		244.500		370.508	
4.1.2.2 Personeel niet in loondienst	1.012.411		282.150		750.918	
4.1.2.3 Overige	1.657.565		1.236.324		1.658.134	
Totaal overige personele lasten		3.112.646		1.762.974		2.779.561
4.1.3 Ontvangen uitkeringen personeel						
4.1.3.3 Overige uitkeringen personeel	168.423		-		61.303	
Af: Ontvangen uitkeringen personeel		168.423		-		61.303
Totaal personele lasten		39.540.294		38.191.787		38.532.011

Gemiddeld aantal werknemers

Het gemiddeld aantal werknemers bedraagt 589 in 2019 (2018: 575). Hieronder is de onderverdeling te vinden van het gemiddeld aantal werknemers.

	2019	2018
Bestuur / Management	35	35
Personeel primair proces	442	432
Ondersteunend personeel	112	108
Totaal gemiddeld aantal werknemers	589	575

4.2 Afschrijvingen	2019		Begroot 2019		2018	
	€	€	€	€	€	€
4.2.2 Afschrijvingen op materiële vaste activa	1.170.718		1.038.800		1.244.486	
Totaal afschrijvingen		1.170.718		1.038.800		1.244.486

4.2.2 Afschrijvingen op materiële vaste activa	2019		Begroot 2019		2018	
	€	€	€	€	€	€
4.2.2.1 Gebouwen	367.158		299.855		342.407	
4.2.2.3 Inventaris en apparatuur	803.560		738.945		902.079	
Totaal afschrijvingen		1.170.718		1.038.800		1.244.486

4.3 Huisvestingslasten	2019		Begroot 2019		2018	
	€	€	€	€	€	€
4.3.1 Huur	121.812		62.000		48.424	
4.3.2 Verzekeringen	293		2.350		286	
4.3.3 Onderhoudslasten (klein onderhoud)	388.966		412.250		421.666	
4.3.4 Energie en water	571.912		574.000		550.684	
4.3.5 Schoonmaakkosten	1.076.389		850.500		824.745	
4.3.6 Belastingen en heffingen	209.815		197.734		203.341	
4.3.7 Dotatie onderhoudsvoorziening	-		494.000		367.000	
4.3.8 Overige	118.441		82.000		91.442	
Totaal huisvestingslasten		2.487.627		2.674.834		2.507.587

4.4 Overige lasten	2019		Begroot 2019		2018	
	€	€	€	€	€	€
4.4.1 Administratie en beheerlasten	1.752.893		1.700.050		1.607.778	
4.4.2 Inventaris en apparatuur	120.871		81.000		100.902	
4.4.3 Leer- en hulpmiddelen	2.810.867		2.763.000		2.658.315	
4.4.5 Overige	1.614.347		1.354.900		1.501.654	
Totaal overige lasten		6.298.978		5.898.950		5.868.650

4.4.1 Administratie en beheerlasten	2019		Begroot 2019		2018	
	€	€	€	€	€	€
Licenties administratie	341.170		284.100		304.811	
Accountantskosten	48.689		35.000		39.088	
Bestuurs/managementonderst.	96.901		62.500		115.239	
Juridische ondersteuning	1.280		42.000		7.595	
Contributies	151.294		112.400		142.591	
Verzekeringen	26.307		29.000		29.472	
ICT	449.362		398.800		429.402	
Bestuurstoelage/vacatiegelden	71.368		58.000		53.310	
Telefoon- en portokosten	183.160		134.500		160.807	
PR en marketing	249.074		340.000		214.993	
Kantoorartikelen	44.640		34.500		29.021	
Bankkosten	14.574		11.500		11.262	
Overige administratie- en beheerslasten	75.074		157.750		70.188	
Totaal administratie- en beheerslasten		1.752.893		1.700.050		1.607.778

Separate specificatie kosten instellingsaccountant

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountants honoraria (reeds onderdeel van 4.4.1) ten laste van het resultaat

	2019		Begroot 2019		2018	
	€	€	€	€	€	€
4.4.1.1. Controle van de jaarrekening	42.774		35.000		25.000	
4.4.1.1. Controle van de jaarrekening	4.811		-		666	
4.4.1.1. Andere controlewerkzaamheden	-		-		7.170	
4.4.1.1. Fiscale advisering	-		-		1.050	
4.4.1.1. Andere niet-controlediensten	1.105		-		5.203	
		48.689		35.000		39.089

Uitsplitsing honoraria naar accountantskantoor

Meerdere accountantskantoren hebben werkzaamheden verricht in het huidig en/of vorig boekjaar, een uitsplitsing naar kantoor is hieronder opgenomen.

Werkzaamheden	Accountantskantoor:		
	Totaal 2019	PWC	Flynth
	€	€	€
Controle van de jaarrekening 2019	42.774	42.774	
Controle van de jaarrekening 2018	3.435		3.435
Andere controlewerkzaamheden	1.376		1.376
Fiscale advisering	-		-
Andere niet-controlediensten	1.105		1.105
Totaal	48.689	42.774	5.916

Werkzaamheden	Accountantskantoor:		
	Totaal 2018	PWC	Flynth
	€	€	€
Controle van de jaarrekening 2018	25.000		25.000
Controle van de jaarrekening 2017			666
Andere controlewerkzaamheden	7.170		7.170
Fiscale advisering	1.050		1.050
Andere niet-controlediensten	5.203		5.203
Totaal	39.089	-	39.089

Honoraria met betrekking tot de werkzaamheden

Bovenstaande honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de stichting zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties). De kosten voor de controle zijn inclusief bekostiging en omzetbelasting.

Bovenstaande accountantshonoraria zijn verwerkt op basis van het lastenstelsel.

4.4.3 Leer- en hulpmiddelen

	2019		Begroot 2019		2018	
	€	€	€	€	€	€
Inventaris en apparatuur	1.827.845		1.790.500		1.838.085	
Verbruiksmateriaal	334.279		375.000		292.358	
Reproductie/drukwerk	296.600		312.500		309.390	
Leerlingbegeleiding	145.237		83.500		106.882	
ICT	111.435		134.000		49.748	
Overige	95.471		67.500		61.851	
Totaal inventaris en apparatuur		2.810.867		2.763.000		2.658.315

4.4.5 Overige lasten

	2019		Begroot 2019		2018	
	€	€	€	€	€	€
Kosten leerlingvervoer	20.168		30.000		26.768	
Leerling activiteiten	708.016		606.000		670.971	
Werkweken & reizen	836.583		692.200		753.750	
Kosten eigen vervoermiddelen	4.228		3.500		3.829	
Donaties en giften	2.352		-		650	
Kantinekosten	4.237		8.500		5.124	
Huishoudelijke kosten	16.438		12.000		19.675	
Overige lasten	22.325		2.700		20.886	
Totaal overige lasten		1.614.347		1.354.900		1.501.654

6 Financiële baten en lasten

6.1 Financiële baten	2019		Begroot 2019		2018	
	€	€	€	€	€	€
6.1.1 Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	53.128		27.450		53.430	
Totaal financiële baten		53.128		27.450		53.430
6.2 Financiële lasten	2019		Begroot 2019		2018	
	€	€	€	€	€	€
6.2.1 Rentelasten en soortgelijke	44.108		-		44.957	
6.2.2 Waardeverminderingen financiële vaste activa en effecten	15.495		-		15.437	
Totaal financiële lasten		59.603		-		60.394

(VOORSTEL) BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

		Resultaat 2019	
		€	€
2.1.1	Algemene reserve (publiek)		1.409.330
2.1.2	<u>Bestemmingsreserves (publiek)</u>		
2.1.2.2	Reserve nieuwbouw	-90.000	
2.1.2.3	Reserve ziekteverzuim	106.642	
2.1.2.4	Reserve generatiepact	-36.129	
	Totaal bestemmingsreserves publiek		-19.487
	Totaal resultaat		1.389.843

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

De uitbraak van COVID-19 (Corona) eind februari 2020 heeft een enorme impact op de maatschappij. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden. De effecten van deze crisis op de lange termijn ontwikkelingen op globaal en nationaal niveau zijn op dit moment nog niet duidelijk. Dit alles legt een zware druk op de organisatie en het personeel, zowel onderwijskundig als voor de bedrijfsvoering. De impact op de instelling is groot, zowel voor de leerlingen, ouders als medewerkers. In dit stadium zijn de financiële gevolgen voor onze bedrijfsactiviteiten beperkt. Over de eerste maanden van 2020 tot op het moment van het opstellen van deze jaarrekening is het effect op ons resultaat beperkt van omvang. Wij voorzien enige kosten als gevolg van het annuleren van geplande activiteiten zoals reizen en bezoek aan musea en derving van inkomsten daarvoor. De impact wordt thans geschat op circa € 100.000.

Ceder Groep zal het beleid en het advies van de diverse nationale instellingen blijven volgen en zullen tegelijkertijd ons uiterste best doen om onze activiteiten zo goed en veilig mogelijk voort te zetten zonder daarbij de gezondheid van onze medewerkers en leerlingen/studenten in gevaar te brengen. Gezien de snelheid en onduidelijkheid van de ontwikkelingen rondom deze crisis is het niet mogelijk om de toekomstige financiële gevolgen op dit moment betrouwbaar te kwantificeren. Dit is onder andere afhankelijk van de duur, de ontwikkeling van de verspreiding van het virus en maatregelen vanuit het kabinet. Op basis van de beschikbare informatie verwacht de instelling op korte termijn geen continuiteitsrisico. De liquiditeits- en solvabiliteitspositie is solide genoeg gezien de omvang van de eerste geldstroommiddelen van de totale baten.

De financiële impact van COVID-19 is derhalve voor de totale baten, het resultaat en liquiditeit op de korte termijn zeer beperkt. Hierbij is geen sprake van een materiële onzekerheid omtrent de continuïteit.

VERBONDEN PARTIJEN

De verbonden partijen die toegelicht dienen te worden, zijn hieronder opgenomen.

Verbonden partij	Omschrijving doelstelling
SWV Amstelland en de Meerlanden	Samenwerkingsverband
SWV VO Regio Utrecht West	Samenwerkingsverband
Vereniging SWV VO Amsterdam-Diemen	Samenwerkingsverband

De transacties tussen de instelling en de met haar verbonden partijen zijn:

Verbonden partij	Transactie	2019	2018
		€	€
SWV Amstelland en de Meerlanden	Overdracht middelen	455.748	308.052
SWV VO Regio Utrecht West	Overdracht middelen	235.657	202.667
Vereniging SWV VO Amsterdam-Diemen	Overdracht middelen	327.052	343.277
		<u>1.018.457</u>	<u>853.996</u>

VERANTWOORDING SUBSIDIES

De subsidies die toegelicht dienen te worden, zijn hieronder opgenomen.

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

(Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a en EZ regelingen betrekking hebbend op de EZ subsidies)

Omschrijving	Toewijzing		Prestatie afgerond?
	Kenmerk	Datum	

Lerarenbeurs en studieverlof 2018	diverse	diverse	Ja
Lente- en Zomerschool 2018	diverse	diverse	Ja
Lerarenbeurs en studieverlof 2019	diverse	diverse	Nee
Subsidie Zij-instroom	diverse	diverse	Nee
Lente- en Zomerschool 2019	diverse	diverse	Ja

*diverse beschikkingen Studieverlof 2018

06-09-2018: 929855-01

06-09-2018: 928651-01

26-09-2018: 930866-01

*diverse beschikkingen Lente- en Zomerschool 2018

14-05-2018: LENZO18012

22-09-2019: LENZO18093

*diverse beschikkingen Studieverlof 2019

22-10-2019: 1009775-1

20-09-2019: 1007589-1

20-09-2019: 1007628-1

20-09-2019: 1007547-1

22-10-2019: 1009836-1

20-09-2019: 1007693-1

*diverse beschikkingen Zij-instroom 2019

19-12-2019: 1027531-1

20-11-2019: 1013566-1

*diverse beschikkingen

10-04-2019: LENZO19234

05-04-2019: LENZO19239

WNT-VERANTWOORDING 2019

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden. De WNT schrijft voor dat de beloning van topfunctionarissen verantwoord dient te worden in de jaarrekening, ook als de beloning beneden de norm blijft. Voor overige functionarissen geldt publicatieplicht alleen als de norm overschreden wordt.

Indeling en bezoldigingsklasse

De indeling van de rechtspersonen of instellingen over de bezoldigingsklassen gebeurt op basis van drie generieke instellingscriteria te weten:

- a) de gemiddelde totale baten per kalenderjaar
- b) het gemiddelde aantal leerlingen, deelnemers of studenten, en
- c) het gewogen aantal onderwijssoorten of -sectoren.

Deze instellingscriteria bieden een weergave van de zwaarte van de functie van de topfunctionaris gebaseerd op functiewaarderingsverhoudingen. Gezamenlijk geven de criteria een indicatie van de complexiteit van de betreffende bestuursfunctie.

Voor ieder criterium wordt een schaal gehanteerd. Uit de score op die schaal volgt een aantal complexiteitspunten. Het totaal van deze complexiteitspunten bepaalt in welke bezoldigingsklasse de rechtspersoon of instelling valt en welk bezoldigingsmaximum daarmee van toepassing is op de topfunctionaris(sen). Voor de bepaling van de complexiteitspunten verwijzen wij naar de Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren.

Complexiteitspunten

Aantal complexiteitspunten per instellingscriteria:	2019
Gemiddelde totale baten	6
Gemiddeld aantal leerlingen, deelnemers of studenten	3
Gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren	3
Totaal aantal complexiteitspunten	12
Bezoldigingsklasse	D
Bezoldigingsmaximum	€ 152.000

Afwijkende bezoldiging

Er is geen afwijkende bezoldiging van toepassing voor het verslagjaar 2019.

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Niet van toepassing, er zijn geen leidinggevende topfunctionarissen en toezichthoudende topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder.

Leidinggevend topfunctionaris zonder dienstbetrekking maand 1 - 12 van de functievervulling

De volgende leidinggevend topfunctionarissen met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf 13e maand van de functievervulling zijn in de tabel hieronder opgenomen.

WNT-VERANTWOORDING 2019

Leidinggevend topfunctionaris met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf 13e maand van de functievervulling

De volgende leidinggevend topfunctionarissen met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf 13e maand van de functievervulling zijn in de tabel hieronder opgenomen.

Leidinggevende topfunctionaris	
Aanhef	De heer
Voorletters	D.B.
Tussenvoegsel	
Achternaam	Adema

Functiegegevens in verslagjaar (2019)

Functie(s)	Voorzitter CvB
Aanvang functie	01-01
Afloop functie	31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,000
Dienstbetrekking	Ja
Leidinggevend topfunctionaris bij andere WNT-instelling	Nee
Is werkzaam in dienstbetrekking als topfunctionaris (geen toezichthouder) bij de volgende andere WNT plichtige instelling(en)	

Bezoldiging in verslagjaar (2019)

Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	118.811
Beloningen betaalbaar op termijn	19.748
Subtotaal bezoldiging	138.559
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-
Bezoldiging	138.559
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	152.000
Afwijkend maximum vanwege toegekende uitzondering	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	

Gegevens in vorig verslagjaar (2018)

Functie(s)	Voorzitter CvB
Aanvang functie	01-05
Afloop functie	31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,000
Dienstbetrekking	Ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	73.802
Beloningen betaalbaar op termijn	11.954
Subtotaal bezoldiging	85.756
Bezoldiging	85.756
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	98.000

Toelichting

Bovenstaande leidinggevende topfunctionaris heeft geen uitkering wegens beëindiging dienstverband in 2019 ontvangen.

Bij deze leidinggevende topfunctionaris(sen) is er geen overschrijding van het bezoldigingsmaximum na cumulatie van alle bezoldigingen bij deze en andere WNT-instellingen.

Leidinggevend topfunctionaris zonder dienstbetrekking maand 1 - 12 van de functievervulling

Niet van toepassing, er zijn geen leidinggevend topfunctionarissen zonder dienstbetrekking maand 1- 12 van de functievervulling.

WNT-VERANTWOORDING 2019

Toezichthoudend topfunctionaris

De volgende toezichthoudend topfunctionarissen zijn in de tabel hieronder opgenomen.

Toezichthouder				
Aanhef	Mevrouw	De heer	De heer	De heer
Voorletters	Drs. I.	D.	Drs. A.A.R.G.	Drs. H.
Tussenvoegsel				
Achternaam	Verheggen	Lodewijk MBA	Poppelaars	Bettani RA
Funcatievervulling in verslagjaar (2019)				
Funcatiecategorie	Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Aanvang functie	01-01	01-01	01-01	01-01
Afloop functie	31-12	19-12	31-12	31-12
Bezoldiging in verslagjaar (2019)				
Bezoldiging	15.200	10.719	10.640	14.274
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-	-
Bezoldiging	15.200	10.719	10.640	14.274
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	22.800	14.700	15.200	15.200
Afwijkend maximum vanwege toegekende uitzondering				
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling				
Gegevens in vorig verslagjaar (2018)				
Funcatiecategorie	Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Aanvang functie	01-10	01-01	01-01	01-01
Afloop functie	31-12	31-12	31-12	31-12
Bezoldiging	3.229	9.141	9.141	9.141
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	5.520	14.600	14.600	14.600
Toelichting				
Bovenstaande toezichthoudende topfunctionarissen hebben geen uitkering wegens beëindiging dienstverband in 2019 ontvangen.				
De heer Bettani was in 2019 vice voorzitter, zodoende had hij een hogere bezoldiging.				

Toezichthouder		
Aanhef	Mevrouw	De heer
Voorletters	Drs. M.	Drs. C.L.G.
Tussenvoegsel		
Achternaam	Meulman MBA BRE	Sluis

Functievervulling in verslagjaar (2019)

Functiecategorie	Lid	Lid
Aanvang functie	01-01	19-12
Afloop functie	31-12	31-12

Bezoldiging in verslagjaar (2019)

Bezoldiging	10.640	0
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-
Bezoldiging	10.640	-
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	15.200	541
Afwijkend maximum vanwege toegekende uitzondering		
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		

Gegevens in vorig verslagjaar (2018)

Functiecategorie	Lid
Aanvang functie	01-10
Afloop functie	31-12
Bezoldiging	2.285
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	3.680

Toelichting

Bovenstaande toezichthoudende topfunctionarissen hebben geen uitkering wegens beëindiging dienstverband in 2019 ontvangen.

Niet-topfunctionarissen boven de norm

Niet van toepassing, er zijn geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die een bezoldiging boven het individueel toepasselijk drempelbedrag hebben ontvangen.

ONDERTEKENING DOOR BESTUURDERS EN RAAD VAN TOEZICHT

Bestuurder

Naam	Plaats	Datum	Handtekening
D.B. Adema			

Toezychthouders

Naam	Plaats	Datum	Handtekening
Mevrouw Drs. I.W. Verheggen			
Drs. A.A.R.G. Poppelaars			
Drs. H. Bettani			
Mevrouw Drs. M.M. Meulman			
Drs. C.L.G. Sluis			

OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het college van bestuur en de raad van toezicht van Stichting Ceder Groep

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Ceder Groep te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Ceder Groep op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2019;
- de staat van baten en lasten over 2019; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 vallen.

Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Ceder Groep, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

ZKH6P745VT67-1540720194-25

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 90357, 1006 BJ Amsterdam

T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Benadrukking van de onzekerheid in verband met de effecten van het coronavirus (Covid-19)

Wij wijzen op de toelichting opgenomen onder de 'gebeurtenissen na balansdatum' van de jaarrekening (pagina 86) waarin het college van bestuur de mogelijke invloed en gevolgen van het coronavirus (Covid-19) op de vereniging en op de omgeving waarin de vereniging opereert alsmede de genomen en geplande maatregelen om met deze gebeurtenissen en omstandigheden om te gaan heeft beschreven. In deze toelichting is ook beschreven dat er nog steeds onzekerheden bestaan en dat het daarom op dit moment redelijkerwijs niet goed mogelijk is om de toekomstige effecten in te schatten. Ons oordeel is niet aangepast met betrekking tot de aangelegenheid.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag (zoals opgenomen op pagina 3 tot en met 62).
- de overige gegevens (zoals opgenomen op pagina 94).

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Amsterdam, 23 juni 2020

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. R.S.F. Loesberg RA

Bijlage bij de controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.